ILLINOIS HISTORICAL SURVEY

Woorden voor 'n rechter(?)stoel.

Verantwoording der veroordeelde Chicagoër anarchisten.

A. R. PARSONS, AUGUST SPIES,
SAM. FIELDEN, OSCAR NEEBE, M. SCHWAB
L. LINGG, A. FISCHER,
G. ENGEL.

In het zoogenaamde proces

VOOR

RICHTER GARY.

OP DEN 7, 8 EN 9EN OCTOBER 1886.

J. STERRINGA,
AMSTERDAM.

335.83
W689

AUGUST SPIES.

(De rede, die wij zoo nauwkeurig mogelijk vertaald hier laten volgen, is algemeen erkend als een grootsch stuk en wordt van verschillende zijden voor even belangrijk verklaard als de verdedigingsreden, die eens door Kinkel, door Lassalle gehouden zijn; de lezer oordeele zelf:)

Edelachtbare! Hier voor dit gerechtshof het woord nemende, spreek ik als vertegenwoordiger van een zekere klasse tot den vertegenwoordiger van een andere.

Ik begin met de woorden waarmede de Doge van Venetië, Marino Faliere, 500 jaar geleden voor zijne beulen optrad: „Mijn verdediging is Uwe aanklacht! De oorzaak van mijne zoogenaamde misdaad is Uwe geschiedenis!"

Ik werd van moord beschuldigd — als medeplichtige of als deelnemer. Op deze aanklacht heeft men mij veroordeeld.... Bewijzen voor mijne schuld heeft „de Staat" niet bijgebracht. Uit het getuigenverhoor volgt niet, dat ik iets met het bommenwerpen te

15484 6

maken had, noch dat ik wist wie de bom wierp — of men moest de getuigenis der spitsbroeders van den Procureur-Generaal en Bonfield, de getuigenis van Thompson en Gilmer beoordeelen naar den prijs, die er voor betaald werd.... Wanneer er nu geene bewijzen voorhanden zijn, die aantoonen, dat ik wettelijk verantwoordelijk ben voor die daad, dan is een veroordeeling of de voltrekking van het vonnis niets meer of minder dan voorbedachte, boosaardige en koelbloedige moord! Een moord zoo laag en schurkachtig, dat men alleen in de geschiedenis der godsdienstige en staatkundige vervolgingen zijne wedergade zoeken moet.... Justitiëele moorden zijn in vele gevallen begaan, waar de vertegenwoordigers van den staat ter goeder trouw waren, in de meening, dat hunne slachtoffers schuldig waren aan de misdaad waarvan men ze aangeklaagd had. In dit geval echter kunnen de vertegenwoordigers van den staat zich met deze verontschuldiging niet schoonwasschen, en wel daarom niet, omdat zij zelf de getuigenissen gefabriceerd hebben die als voorwendsel voor onze veroordeeling moesten dienen, — als voorwendsel gebruikt werden door een jury, die samengesteld was om ons te veroordeelen.... Voor dit gerechtshof en voor het volk, dat zoogenaamd den staat vormt, klaag ik den Procureur-generaal en zijnen waardigen helper Bonfield aan wegens samenzwering tot moord!

Ik zal om deze aanklacht in helder licht te stellen slechts een enkel voorval mededeelen. Op den avond,

dat de Pretorianen-Garde der „Citizens-Association" en der Spoorwegkoningen, de arbeiders-vergadering op de Hooimarkt met moorddadig oogmerk overviel, op dien avond ongeveer te 8 uur ontmoette ik een jongmensch, Legner genaamd, een lid van de Aurora-Gijmnastiekvereeniging. Hij vergezelde mij en mijnen broeder en bleef den geheelen avond aan mijne zijde, totdat ik eenige seconden vóór de uitbarsting van den wagen sprong. Hij wist, dat ik Schwab dien avond niet ontmoet had, hij wist, dat ik met niemand een onderhoud heb gehad zooals dat, hetwelk de beschermeling van Maarschalk Field getuigd heeft te hebben gehoord; hij wist, dat ik niet van den wagen gestegen ben om den bommenwerper een brandenden lucifer aan te reiken. Hij is geen socialist. Waarom wij hem niet als getuige opriepen? De achtbare vertegenwoordigers van den staat, Grinnell en Bonfield, hebben hem tijdig uit den weg geruimd! Deze achtbare heeren waren op de hoogte van alles wat Legner wist. Zij wisten, dat zijn getuigenis de „onwraakbare" Gilmer en Thompson tot meineedige schavuiten zou stempelen.... Legners naam verscheen op den getuigenlijst van den staat. Opgeroepen als getuige werd hij echter niet, uit voor de hand liggende redenen. „Neen", vertelde hij aan verscheidene vrienden, „men heeft mij 500 dollars geboden als ik de stad verlaten wilde en mij met al het mogelijke gedreigd, indien ik als getuige voor de verdediging zou optreden". Hij antwoordde, dat hij noch omgekocht, noch door bedreigingen ertoe gebracht kon

worden om als werktuig te dienen voor zulk eene afschuwelijke samenzwering.... Toen wij Legner noodig hadden was hij verdwenen. Op onze vraag, antwoordde Grinnell — en Grinnell is een achtbaar man! — dat ook hij de jonge man gezocht en niet gevonden had. Drie weken later vernam ik, dat diezelfde jonge man hier overvallen en door twee waardige steunpilaren van recht en orde, twee Chicagoër geheime politieagenten, naar Buffalo (New-York) gevoerd is.... Laat Grinnell, laat zijn lastgeefster de „Citizens-Association", op deze beschuldiging antwoorden. En laat het volk richten over deze would-be-sluipmoordenaars!

Neen ik herhaal, de aanklacht heeft onze wettige schuld niet kunnen bewijzen, zelfs niet door de omgekochte en meineedige „getuigen", — ja zelfs door de originaliteit waarmede de rechtsverhandelingen gevoerd werden, is haar kunststuk niet gelukt. Zoolang nu dit niet is geschied, zoo lang zij niettegenstaande dat, de gerechtelijke uitspraak doen gelden van een jury, benoemd met het doel om schuldig te verklaren, zoo lang, zeg ik, zijt gij, plaatsvervangers en hoogepriesters van het recht, de eigenlijke, neen, de eenige wetsovertreders! In dit geval moordenaars!

Het is wenschelijk dat het volk dit ervaart. En wanneer ik van Volk spreek, dan bedoel ik daarmede niet de paar dozijn medesamengezworenen van Grinnell — niet onze eerbare patriciërs, die uit de ellende der massa hunne millioenen hebben gezogen.

Deze hommels mogen den staat voorstellen, zij mogen den staat controleeren, zij mogen hunne Grinnels, hunne Bonfields en andere huurlingen hebben: Neen, als ik van het volk spreek, dan bedoel ik de groote massa werkbijen, die ongelukkigerwijze nog niet begrepen hebben, welke monsterachtigheden in haren naam, „in naam van het volk" plaats vinden. De vooruit beraamde moord van acht mannen wier eenig misdrijf daarin bestaat, dat zij het waagden de waarheid te zeggen, moge deze verblinde millioenen de oogen openen en hen tot bewustzijn brengen. Inderdaad, ik heb bemerkt, dat onze veroordeeling in die richting reeds groote uitwerking gehad heeft! Het zal echter nog beter worden.

De klasse, die met beestachtige begeerten op ons bloed aast, de klasse der goede en vrome Cristenen, heeft door hare pers en op elke denkbare wijze beproefd de naakte feiten, waarvan in deze zaak sprake is, zorgvuldig te onderdrukken en geheim te houden. En dat is haar ten deele gelukt, door de gehate aangeklaagden kortweg als, „anarchisten" aan te duiden en als een zooeven ondekten stam of soort van menscheneters te schilderen; verder door griezelige, afschuwwekkende fabeltjes van donkere, geheime genootschappen over hen te verzinnen en te verspreiden. De goede Cristenen zochten daardoor het feit te bedekken, dat op den avond van den 4den Mei, 200 gewapende mannen onder het commando van een welbekende en gewetenloozen kemphaan een vergadering van vreedzame burgers overrompelde — met

welk doel? Met het doel hen te vermoorden, of ten minste zoo velen ervan te vermoorden als hun mogelijk was! Ik verwijs naar de verklaring van twee getuigen.

De loonarbeiders dezer stad werden eenigszins ontevreden over de onbeschaamdheid hunner weldadige patroons. Zij begonnen zekere waarheden te zeggen, die den patriciërs onaangenaam in de ooren klonken. Zij waagden het zelfs — slechts eenige bescheiden eischen te stellen. Zij meenden, dat 8 uur vermoeienden arbeid op een dag, tegen een betaling voor 2 uur, genoeg was.... Dit wetteloos gepeupel moest tot zwijgen gebracht worden, en dat geschiedde het gemakkelijkst door vrees aanjagen. Zou het niet gunstig werken, wanneer men diegenen vermoordde tot wie zij als aanvoerders opzien? Ja, deze buitenlandsche honden moest men een lesje geven, moest men eens voor goed beduiden, dat zij zich in het vervolg niet hadden te mengen in de nette roovershandelingen van hunne weldadige, Christelijke patroon....

Bonfield, de man die den helden der Bartholomeusnacht het schaamrood op de wangen zou doen komen, de doorluchtige Bonfield met zijn tronie, die Doreé onbetaalbare diensten zou gedaan hebben als concept voor Dante's duivels, hij — Bonfield — was de man om de samenzwering der „Citizens-Association" van onze patriciërs ten uitvoer te brengen.

Had ik de bom geworpen of er aanleiding toe gegeven — geen oogenblik zou ik aarzelen het hier te verklaren.... Het is waar, een aantal menschenlevens

ging verloren, velen werden gewond. Maar honderden werden daardoor gered. Was de bom niet gevallen, er zouden honderd weduwen en honderden weezen zijn, waar er thans slechts eenige zijn.... Deze feiten, zooals ik reeds gezegd heb, heeft men zorgvuldig onderdrukt. Wij werden aangeklaagd en veroordeeld wegens samenzwering door de eigenlijke samenzweerders en hunne werktuigen.

Dit, Edelachtbare, is een van de redenen waarom het vonnis niet over ons uitgesproken had moeten worden door een gerechtshof, wanneer deze benaming ten minste nog eenige beteekenis heeft!

„Maar zegt de staat, gij hebt artikelen over de vervaardiging van bommen en dynamiet openbaar gemaakt." Laat mij een van de dagbladen dezer stad zien, die niet dergelijke artikelen heeft openbaar gemaakt. Ik herinner mij zeer nauwkeurig een artikel in de „Tribune" van 23 Februari 1885. Dit blad bevatte een beschrijving en teekeningen van verschillende helsche werktuigen en bommen. Ik herinner mij dat zoo nauwkeurig omdat ik het blad aan een station kocht en volop tijd had het in den trein te lezen. Sedert dien tijd heeft de „Times" dikwijls dergelijke artikelen over dit onderwerp openbaar gemaakt. Eenige van de dynamiet-artikelen in de „Arbeiter-Zeitung" zijn vertaalde artikelen van de „Times" geweest, die door John Mulligan en Fitz John Porter geschreven waren en waarin de genoemde dynamietbommen als het krachtigste middel tegen werkstakende arbeiders werden aanbevolen. Mag ik vragen,

waarom de redacteurs van die bladen niet wegens moord aangeklaagd en veroordeeld werden? Misschien omdat zij het gebruik van het vernielend uitbarstingsmiddel alleen tegen het gemeene volk aanbevolen? Ik zou daarover wel opheldering willen hebben. Waarom is de heer Stone niet medebeschuldigde in dit proces? Men heeft een bom in zijn bezit gevonden. Bovendien heeft Stone in het laatst van Januari een artikel geschreven hetwelk uitvoerige inlichtingen bevatte voor het vervaardigen van bommen. Naar deze voorschriften had iedereen bommen voor het gebruik kunnen vervaardigen met een kosten van niet meer dan 10 (Amerik.) centen per stuk. Het „News" heeft misschien een tienmaal grootere oplaag dan de „Arbeiter Zeitung." Is het niet aannemelijk, dat de op den 4den Mei gebruikte bom naar het recept van het „News" gemaakt is? Zoolang niet ook deze heeren wegens moord aangeklaagd en schuldig bevonden worden, beweer ik, Edelachtbare, dat zulke partijdigheid ten gunste van het kapitaal niet met het recht is overeen te brengen, en dat het vonnis niet behoort voltrokken te worden.

Grinnell's hoofdargument tegen de aangeklaagden was: — „zij zijn buitenlanders. Zij zijn geen burgers.' — Ik kan niet voor de anderen spreken; ik spreek alleen voor mijzelven. Ik heb even lang als Grinnell in deze staat gewoond en ik ben misschien een even goed burger geweest als Grinnell — ik wensch tenminste niet bij hem vergeleken te worden.

Grinnell heeft, onze procureurs hebben het gecon-

stateerd, geappeleerd aan het patriotisme van de jury. Daarop antwoord ik, slechts de woorden herhalende van een Engelschen schrijver: „Patriotisme is de laatste toevlucht van schurken." Mijn streven in het belang der millioenen onterfden en van hun recht beroofden, mijne agitatie in verband hiermede, de populariseering van staathuishoudkundige stelsels, in het kort, de ontwikkeling der loonarbeiders wordt als samenzwering tegen de maatschappij opgevat. Het woord „maatschappij" is hier wijselijk gebruikt voor „staat", voor „den staat" zooals de patriciërs van heden dien vertegenwoordigen. Het is altijd de meening der heerschende klassen geweest, dat de massa onwetend moest gehouden worden, want zij zouden hare dienstbaarheid, hare bescheidenheid, hare gehoorzaamheid voor de machthebbenden in dezelfde verhouding verliezen, waarin haar verstand toenam. Een kwart eeuw geleden was het een crimineele misdaad, zwarte slaven uit hunne onwetendheid op te beuren. Waarom? Omdat de ontwikkelde slaaf tegen elken prijs zijne ketens verbreekt. Waarom wordt de ontwikkeling der arbeiders heden ten dage door een zekere klasse voor een staatsmisdaad gehouden? Om dezelfde reden. De staat heeft overigens heel wijselijk dit punt in de behandeling van dit geval vermeden. Naar de getuigenis door het O. M. aangevoerd, moet het den schijn hebben, alsof wij in onze redevoeringen en geschriften niets dan verwoesting en dynamiet gepredikt hebben.

Het gerechtshof zeide heden morgen, dat er in de

geschiedenis geen tweede voorval als dit aan te wijzen is. Ik heb gedurende dit proces gemerkt, dat de heeren die het „recht" tot hun beroep maken, in de wereldgeschiedenis slecht thuis zijn. In alle historische gevallen van de onderhavige soort is de waarheid door de priester van het heerschende geweld verdraaid geworden.

Wat hebben wij in onze redevoeringen en geschriften gezegd?

Wij hebben het volk zijn standpunt en zijn verband tot de maatschappij duidelijk gemaakt. Wij hebben het de verschillende verschijnselen en de sociale wetten en verhoudingen verklaard, waaronder deze plaats hebben. Wij hebben op den weg van wetenschappelijk onderzoek onweêrlegbaar bewezen en ter openbare kennis gebracht, dat het loonstelsel de wortel is van de huidige sociale onrechtvaardigheden, van zulke monsterachtige onrechtvaardigheden, dat zij ten hemel schreien. Wij hebben verder gezegd, dat het loonstelsel als speciale vorm der sociale ontwikkeling, ten gevolge van logische noodzakelijkheid, voor hoogere beschavingsvormen moet plaats maken: dat het loonstelsel den weg moet banen en den grondslag leveren voor een stelsel van sociale coöperatie, d. w. z. voor het socialisme! Wij zeiden, dat deze of gene theorie, dit of dat plan, ten opzichte van de toekomstige inrichting der dingen niet een zaak is van vrije keuze, maar van historische noodzakelijkheid en dat het ons voorkomt, dat de voorUitgang in de richting ligt der anarchie, waaronder wij een vrije maatschappij zonder koningen, kasten

of standen, een maatschappij van soevereinen (zelfheerschers) verstaan, waarin door de vrijheid en de ekonomische gelijkheid van allen een onverbreekbaar evenwicht als grondslag van natuurlijke orde geschapen wordt.

Het is niet waarschijnlijk, dat de eerwaardige heeren Bonfield en Grinnell zich eene maatschappelijke orde kunnen voorstellen, die niet door knuppels en pistolen van gerechtsdienaren gehandhaafd wordt; eene vrije maatschappij zonder gevangenissen, galgen en staatsprocureurs. In zulk eene maatschappij zouden zij misschien voor zich geen plaats vinden. Is dat echter een reden om de anarchie voor zoo een afschuwwaardige en gevaarlijke leer uit te maken?

Grinnell heeft ons te verstaan gegeven, dat hier de anarchie geprocedeerd wordt. De theorie der anarchie behoort tot het gebied der bespiegelende wijsbegeerte. In de vergadering op de Hooimarkt werd geen woord gesproken over anarchie. In die vergadering werd het zeer populair thema: verkorting van den werktijd, besproken. Maar: „Tegen de anarchie wordt proces gevoerd!" schuimbekt Grinnell. Als dat het geval is, Edelachtbare, zeer wel, veroordeel mij dan, want ik ben een anarchist. Ik geloof met Buchle, met Paine, met Jefferson, Emerson, Spencer en vele andere groote denkers van deze eeuw, dat de klassenstaat, de staat waarin de eene klasse de andere beheerscht en van haar arbeid leeft en waar men dat orde noemt — ja ik geloof, dat deze barbaarsche vorm van sociale organisatie met hare door wetten

geheiligde plunder- en moordstelsels ten doode gedoemd is en plaats moet maken voor een vrije maatschappij, voor eene vrijwillige associatie.

Het staat u vrij het doodvonnis over mij uit te spreken, maar laat de geheele wereld het weten, dat in het jaar des Heeren 1886 in den staat Illinois acht menschen ter dood veroordeeld werden, omdat zij het geloof aan eene betere toekomst en aan de overwinning van vrijheid en rechtvaardigheid niet verloren!

„Gij hebt de verdelging der maatschappij en der beschaving gepredikt," zeide Grinnell, de handlanger en agent der „Bankiers en Citizens-Association". Die man moet nog leeren wat beschaving is, anders zou hij zoo niet spreken. Dat is het oude, overoude argument tegen den vooruitgang der menschheid. Ziet de geschiedenis van Griekenland, van Rome, van Venetië! Slaat een blik op de donkere bladzijden der kerkgeschiedenis en volgt het doornige pad der wetenschap: — Altijd en eeuwig riepen de heerschende klassen: Geen verandering! Gij wilt de maatschappij en de beschaving vernietigen!" — Zij vinden zich zoo behagelijk onder het heerschende stelsel, dat ook de geringste verandering hen met angst en schrik vervult. Hunne voorrechten zijn hun zoo lief als hun leven en elke verandering bedreigt hun privilegiën. Maar de beschaving is een ladder, wier sporten gedenkteekenen zijn van zulke plaatsgehad hebbende veranderingen. Zonder deze sociale veranderingen, die allen tegen den wil en het gezag der heerschende

klassen hebben plaats gevonden, was er thans geen beschaving. Wat de verdelglng der maatschappij aangaat, waarvan men ons beschuldigt naar te streven, zoo klinkt dit als een Esopische fabel van den sluwen vos. Wij hebben ons leven op 't spel gezet om de maatschappij van haren doodvijand, die haar bij de keel houdt, die haar levensbloed uitzuigt, die hare klnderen verslindt — wij willen hare bloedende wonden heelen, wij willen haar van de boeien, waarin men ze geslagen heeft, van de ellende, die gij over haar gebracht hebt, bevrijden — en wij zouden hare vijanden zijn?! Edelachtbare rechters, hoort gij het hoongelach der hel?!

Wij hebben dynamiet gepredikt. Wij hebben uit de lessen der geschiedenis voorspeld, dat de heerschende klasse van heden niet meer zou luisteren naar de stem van het verstand, zooals hunne voorgangers gedaan hebben; dat zij zouden beproeven den stroom der vooruitgang door brutaal geweld te keeren. Was dat een leugen of hebben wij de waarheid gezegd? Worden de groote industrieën niet nu reeds gedreven onder het toezicht van politie en justitie, wordt de terugkeer tot het militairisme niet van dag tot dag duidelijker zichtbaar? Amerikaansche vrijen, verbeeld u! werken als galei-slaven onder het toezicht van militaire wachten! Wij hebben dat voorspeld en voorspellen thans, dat deze toestanden spoedig ondragelijk moeten worden. Wat dan? De dagorder der aanzienlijken van onzen tijd luidt: „Slavernij, honger, dood!" Dat is in de laatste jaren hun program

geweest. — Wij hebben den bedrukten gezegd, dat de wetenschap is ingedrongen in de geheimen der natuur, — dat uit het hoofd van Jupiter wederom eene Minerva is geboren: het Dynamiet. Als deze verklaring van gelijke beteekenis is met moord, waarom legt men deze misdaad dan niet ten laste aan hen, wie men de uitvinding dankt?

Ons ervan te beschuldigen, dat wij den 4den Mei beproefd zouden hebben het tegenwoordige stelsel met geweld omver te werpen, „om een anarchistisch stelsel in te voeren", is eene bewering te ongerijmd zelfs om door een staatkundigen ambtsbekleeder voorgewend te worden. Voor het geval, dat Grinnell meende, dat wij iets dergelijks beproefd hadden, waarom liet hij dan dokter Bluthard niet onderzoeken hoe het met onze geestvermogens stond? Alleen waanzinnigen zouden zulk een glorioos plan kunnen uitdenken, en waanzinnigen kan men niet wegens moord doen vervolgen. Voor het geval er ergens iets als eene samenzwering of een vooruit beraamd plan bestaan had, gelooft UEdel Achtbaren dan niet, dat die zaken dien avond en ook later een geheel andere wending zouden genomen hebben? Deze samenzwering wordt gebaseerd op eene redevoering die ik langer dan ander half jaar geleden op den jaardag van Washington's geboorte gehouden heb in Grand Rapids (Miachigan). Ik was voor dat doel uitgenoodigd door de Ridders van den Arbeid. Ik sprak erover, dat ons land bij lange na niet zóó was, als de revolutionairen van de vorige eeuw ge-

wild hadden. Ik zeide, dat deze mannen, zoo zij nu leefden, de Augiasstal met ijzeren bezems zouden schoonmaken en dat men hen ontwijfelbaar dan ook voor socialisten zou uitmaken. Het is niet onwaarschijnlijk, dat ik gezegd heb, Washington zou gehangen zijn, als de revolutie mislukt was. Grinnell maakte van deze „godslasterlijke" uitspraak zijn hoofdgrief tegen mij. Waarom? Omdat zijn oogmerk was de onwetende luidjes tegen ons op te hitsen. Wie zal echter de juistheid der bewering bestrijden? Dat ik mij met Washington vergeleken zou hebben is een gemeene leugen. Zoo ik het echter gedaan had, ware dat moord geweest? Het kan zijn dat ik tegen het individu, dat hier als getuige is opgetreden, gezegd heb, dat de arbeiders zich wapens moesten aanschaffen, daar naar alle waarschijnlijkheid toch geweld den laatsten doorslag zou geven. Het kan zijn, dat ik gezegd heb, dat in Chicago zoo en zooveel gewapenden waren. Dat wij echter de sociale revolutie zouden inleiden, heb ik niet gezegd. Laat mij hier erbij voegen, dat men evenmin revolutiën maken kan als aardbevingen en cyclonen. Revolutiën zijn de gevolgen van bepaalde feiten. Ik heb de sociologie langer dan 10 jaar tot mijn speciaal studievak gemaakt en zou dus niet in staat zijn zulken onzin te vertellen. Ik geloof, dat de revolutie voor de deur staat, dat zij in werkelijkheid reeds begonnen is. Maar is de arts verantwoordelijk voor den dood van den patient, omdat hij hem dien voorspeld heeft? Zoo iemand verantwoordelijk is voor de in aantocht

zijnde revolutie, dan is het de heerschende klasse, die halstarrig weigert toe te geven, zoodra veranderingen noodzakelijk worden; die er op schijnen te rekenen, dat zij den vooruitgang halt kunnen toeroepen en stilstand gebieden aan de eeuwige machten, tot wier nietige schepselen zij zelf ook behooren.

De stelling die in deze zaak gewoonlijk ingenomen wordt, is die, dat wij voor het oproer van den 4den Mei zedelijk verantwoordelijk zouden zijn.

Voor 4 of 5 jaar zat ik in deze zelfde gerechtszaal als getuige. De arbeiders hadden beproefd voor zich langs wettigen weg verbetering aan te brengen. Zij hadden gestemd en onder anderen hunnen candidaat voor den gemeenteraad in het 14de district gekozen. Maar de man beviel niet aan de Tramwegmaatschappij. Dat wisten twee van de drie stemopnemers van een distrikt en deze namen de stembus naar hunne woning, waar zij de uitslag zoo wijzigden, dat de stellers van den gekozen candidaat van hunnen rechtmatigen vertegenwoordiger beroofd werden en den zetel door den candidaat der Tramway-Maatschappij werd ingenomen. De arbeiders gaven voor de vervolging van de bedrijvers van deze daad 1500 dollars uit. De bewijzen tegen hen waren zoo overtuigend, dat zij bekenden de uitslag der verkiezing veranderd en de kiezerslijsten vervalscht te hebben. Rechter Gardner, die deze zaak als voorzitter leidde, sprak hen vrij en gaf als reden daarvoor aan, dat de aangeklaagden blijkbaar niet met een strafbaar doel gehandeld hadden. Ik zal hier niets aan toe voegen, maar wanneer wij het

veld der zedelijke verantwoordelijkheid betreden, dan doet zich voor ons een ontzaglijke uitgestrektheid voor en ook dit voorval heeft eene groote beteekenis. Ieder, die in het verleden er aan geholpen heeft, de pogingen te verijdelen van hen, die dringende veranderingen wilden aanbrengen, is eenvoudig mede verantwoordelijk ervoor, dat er thans revolutionairen in deze stad zijn. Degenen echter die beproefd hebben verbeteringen aan te brengen, behooren van deze aansprakelijkheid vrijgesproken te worden — en tot hen behoor ook ik. Als de rechterlijke uitspraak gegrond wordt op zedelijke verantwoordelijkheid, dan voer ik dit als reden aan, waarom het vonnis niet voltrokken behoort te worden.

Indien de hedenmorgen door de rechtbank uitgesproken beslissing wettelijk juist is, dan is er in dit land niemand, die niet wettelijk opgehangen kan worden. Ik geef de verzekering, dat indien ik de uitvoerder van de wet ware, er in deze gerechtszaal niemand zou zijn, die niet „rechtmatig en wettelijk" nauwkeurig volgens dezelfde wetten opgehangen zou kunnen worden, die hedenmorgen in deze zaal voorgelezen zijn. De minister van justitie van Napoleon, Fouché, zeide tot dezen: „Geef mij een enkelen regel, die iemand ooit geschreven heeft en ik breng de betreffende persoon op het schavot." Deze rechtbank heeft naar den zin van die woorden hetzelfde gezegd. Volgens de toegepaste wetten kan elke persoon in dit land wegens samenzwering en, al naar de omstandigheid van het geval, wegens moord aangeklaagd

worden. Elk lid eener vereeniging van „Ridders van den Arbeid" of dusdanige vereeniging kan daarnaar van samenzwering of in geval van geweld, waarvoor hij geheel niet aansprakelijk is, van moord beschuldigd worden, zooals met ons gebeurd is. Als dit geval eenmaal geschapen is, drijft gij de massa, die zich thans met vreedzame agitatie bezig houdt, aan tot openlijke revolutie. Daarmede sluit gij de laatste veiligheidsklep. En het bloed dat dan vergoten zal worden, het bloed der onschuldigen — kome over uw hoofd!

„Zeven politie agenten zijn gestorven," zeide Grinnell en knikte de jury beteekenisvol toe. — „Wij verlangen „l e v e n o m l e v e n" en daarom veroordeelde men een evengroot aantal mannen van wie naar waarheid gezegd kan worden, dat zij ook niet het geringste met den moord der slachtoffers van Bonfield uit te staan hebben.

Dezelfde grondregels van recht vinden wij bij de wilden. Bij hen worden beleedigingen als 't ware vereffend. De Arabieren, de Chinooks en andere volken vorderden voor elk der hunnen, die door 's vijands hand gevallen waren, het leven van een der tegenpartij. Om de personen bekommerden zij zich niet veel, zoo lang zij leven om leven kregen. Deze regel bestaat nog tegenwoordig bij de inboorlingen der Sandwich-eilanden.

Worden wij volgens dezen regel opgehangen, laat het ons dan weten, en laat de geheele wereld het weten, welk beschaafd en Cristelijk land het is, waar

de Gaulds en de Vanderbilts, de Stanfords en de Armours en andere plaatselijke geldwolven, de vrijheid en gerechtigheid gewelddadig onderdrukken.

Grinnell heeft herhaaldelijk met nadruk er op gewezen, dat verstand en beschaving in dit land heerschen. Wie zou dat nog na hetgeen ik gezegd heb, ook maar in twijfel willen trekken?!

Ons vonnis is het anathema der rijke klasse over hunne beroofde slachtoffers — het groote leger van loonarbeiders en boeren. Wanneer U Edelachtbare niet wenscht, dat deze gevolgtrekking door hen gemaakt worde, wanneer gij hen (de boeren en arbeiders) niet in de waan wilt brengen, dat wij ten tweeden male bij den Spartaanschen senaat, bij de Atheensche Areopagus, bij den Venetiaanschen raad der Tienmannen zijn aangeland, — dan moogt gij het vonnis niet aan ons doen voltrekken.

Wanneer gij meent, dat gij door ons op te hangen de machtige arbeidersbeweging van welker overwinning millioenen en millioenen van in het stof getreden en in ellende verkeerende arbeiders en arbeidsters hunne verlossing verwachten, wanneer gij dat gelooft — hangt ons dan op!....

Gij trapt hier een vonk uit, maar hier en daar en overal schieten lekkend vlammen op. Het gelijkt een onderaardsch vuur, deze arbeidersbeweging, dat gij niet kunt uitblusschen. De grond brandt waarop gij staat! Gij begrijpt en gelooft dat niet. Gij gelooft niet meer zooals uwe voorvaderen, die het verbranden van heksen voor een plicht der beschaving hielden,

aan tooverij, maar gij gelooft aan — s a m e n z w e r i n g e n! Gij meent dat alle voorvallen van den laatsten tijd het werk van samenzweerders is. Gij gelijkt het kind, dat zijn beeld a c h t e r den spiegel zoekt. Wat gij ziet en tracht te grijpen is slechts de bedriegelijke weerschijn van de droombeelden van uw kwaad en met angst vervuld geweten.

Gij wild samenzweerders en beroerders verdelgen! Welnu, verdelgt er maar op los: grijpt elken fabrikant, die van den onbetaalden arbeid zijner slaven rijkdommen verzameld heeft; grijpt elken landedelman die zijn schatkamers gevuld heeft met het afgeperste bloedgeld zijner slachtoffers; verdelgt elke machine, die de industrie en de landbouw in omwenteling brengt, de productie verhoogt en de arbeiders broodeloos maakt, die de algemeene rijkdom vermeerdert, terwijl de bewerker van dat alles te midden zijner schatten staat en door de Tantalus-kwellingen van den honger gepijnigd wordt! Vernietigt de spoorwegen, de telegraaf, de telefoon, de stoom, het dynamiet en u zelf — want alles, alles draagt den stempel van onzen revolutionairen tijd! —

Gij, mijne heeren, zijt de revolutionairen! Gij staat op tegen de gevolgen der sociale verhoudingen, die u als door Fortuna's hand in een prachtig paradijs geslingerd hebben. Gij beeldt u in, dat niemand buiten u recht heeft op die plaats. Gij meent de uitverkorenen te zijn, de eenige eigenaars.... De machten echter waardoor gij in dat paradijs kwaamt, de industriëele krachten, zijn nog altijd aan den arbeid. Zij worden

van dag tot dag sterker en heviger. Haar streven is het, de geheele menschheid op dezelfde hoogte te brengen, onze aarde voor a l l e n tot een paradijs te vormen. In uwe blindheid denkt gij den steeds wassenden vloed van beschaving en menschelijk streven naar vrijheid door een handvol politie-mannen, een paar kanonnen en eenige regimenten soldaten, die gij aan het strand opstelt, te kunnen stuiten. Gij meent de onstuimige golven in de diepte te kunnen terugbannen door een paar galgen op te richten. Gij zijt de ware revolutionairen, want gij houdt den natuurlijken loop der dingen terug! Gij, gij alleen, zijt de samenzweerders en verdelgers.

Gisteren zeide het hof, doelende op de beurs-betooging: Deze mannen trokken uit met het doel de beurs te bestormen." Hoewel ik niet kan inzien, wat een dusdanige onderneming voor zin zou hebben en hoewel ik weet, dat de genoemde betooging eenvoudig als een agitatie-middel gebezigd werd tegen het stelsel dat de aldaar gedreven „eervolle" zaken wettigt, wil ik eens aannemen, dat de 3000 arbeiders, die in den stoet waren, het voornemen hadden gehad de beurs te bestormen. In dat geval zouden zij zich van de eerwaardige beursgangers slechts daardoor onderscheiden hebben — dat zij gestolen eigendom op onwettigen weg wêer zochten terug te krijgen, terwijl de anderen, de beurslui, het geheele land met en zonder wet plunderen — want dat is toch hun grootsch en heerlijk beroep. Deze rechtbank van „recht en gerechtigheid, voor wien a l l e n gelijk zijn en waar

geen aanzien des persoons in aanmerking komt," verklaart dezen grondregel aldus: Wanneer twee hetzelfde doen, dan is het niet hetzelfde. Ik dank het Hof voor deze bekentenis. Zij bevat alles wat wij gepredikt hebben en waarvoor wij opgehangen zullen worden: Diefstal door bevoorrechte klassen begaan, is een fatsoenlijk beroep. Het is een misdaad, wanneer zij door de overige klassen wordt aangewend als een middel om zichzelf te helpen.

Roof, moord en diefstal vormen de „orde" van een zekere klasse van lieden, die er de voorkeur aan geven hun levensonderhoud op deze wijze te verdienen (?) in plaats er eerlijk voor te werken. Deze soort „orde" — dat is waar — werd door ons bestreden en hare vernietiging was ons doel. Deze misdaad bekennen wij....

Overzie het economische slagveld! Aanschouw het door roof en plundering van Christelijke patriciërs verwoeste land! Vergezel mij naar de wijken der aanzienlijken dezer stad! Ga met mij mede naar de halfverhongerde mijnwerkers van het Hocking-dal en zie de paria's in het Monongahela-dal! Maak gebruik van de spoorwegen van den besten en wetlievendsten burger van dit land, Jay Gauld, en zeg mij dan, of deze „orde" in staat is, haar voortbestaan met zedelijke argumenten te rechtvaardigen.

Ik zeg, het voortbestaan dezer orde is misdadig, gruwelijk! Haar voortbestaan beteekent het voortbestaan van stelselmatig bederf onzer vrouwen en kinderen in de fabrieken; het voortbestaan der gedwongen

werkeloosheid van millioenen en millioenen nijvere arbeiders en hunne degradatie. Haar voortbestaan is het voortbestaan van onmatigheid en van geslachtelijke zoowel als geestelijke protitutie; het voortbestaan van ellende, nood en slavernij eenerzijds en van gevaarlijke ophooping van roofbuit anderzijds. Het beteekent het voortbestaan van de ondeugd in elken vorm; het voortbestaan van klassestrijd, werkstakingen, oproeren en bloedvergietingen. Dat is uwe orde, mijne heeren! Ja en gij zijt waardig hare voorvechters te zijn. Gij zijt uitnemend geschikt voor die rol. Ik maak u mijn compliment!

Grinnell heeft van Victor Hugo gesproken. Wat hij zeide behoef ik niet te herhalen. Ik zal hem antwoorden in de taal van een onzer Duitsche denkers: „Onze bourgeoisie richt gedenkteekenen op ter eere der klassieken. Als zij hunne werken g e l e z e n hadden, zouden zij ze verbranden." Want onder de hier voorgelezen artikelen der „Arbeiter Zeitung", die de staat bezigde als bewijs, om de jury te overtuigen van het gevaarlijke karakter der aangeklaagde anarchisten, bevindt zich een citaat uit Goethe's Faust: Wetten en voorrechten werden overgeërfd als een eeuwigdurende ziekte" enz. En Ingham heeft in zijne rede den Christelijken gezworenen verteld, dat onze kameraden, de Parijsche communisten, in 1871 God, den almachtigen, onttroond en in zijn plaats eene veile deern gesteld hadden.

De uitkomst was wonderbaarlijk! De goede Christenen kwamen in opstand. Ik had wel gewild, dat UEdel-

achtbare die geleerde heeren had medegedeeld, dat de aangehaalde episode voor bijna een eeuw in Parijs plaats vond en dat de tempelschennende misdadigers de tijdgenooten waren van de stichters dezer republiek (Amerika) en dat Thomas Paine zich onder hen bevond. Ook was bedoelde vrouw geene prostituée, maar een edele burgeres, die bij die gelegenheid de godin van het verstand zinnebeeldig voorstelde.

Betreffende de brief van Most, die hier voorgelezen werd, zeide Ingham: „Zij (hij bedoelde Most en mij) zouden duizenden onschuldigde menschen in het Hockingdal met dat dynamiet hebben kunnen ombrengen". Ik heb alles wat ik van dezen brief wist bij het getuigenverhoor medegedeeld, maar ik wil er hier nog bijvoegen, dat ik 2 jaar geleden zelf in het Hockingdal was als correspondent. Gedurende mijn verblijf aldaar zag ik, hoe honderden menschen langzaam, trapsgewijze vermoord werden. Het was geen dynamiet en het waren ook geen anarchisten, die het duivelachtige werk verrichten. Het was integendeel het werk van een bende hoogrespectable monopolisten, (spottend) van „wet- en ordelievende burgers" met uw verlof! Het is onnoodig te zeggen, dat d e z e moordenaars nooit aangeklaagd werden. De pers had er weinig over te zeggen en de staat van Ohio stond hen bij.

Welke ontzetting zou het niet teweeggebracht hebben, als de slachtoffers van dit helsche komplot weerstand geboden en eenige dezer moordenaars in de lucht hadden doen springen!

Toen in East St. Louis huurlingen van Jay Gould

6 mannen en vrouwen in koelen bloede neerschoten, had men zeer weinig daarover te zeggen, en de Grand Jury weigerde deze „heeren" in staat van beschuldiging te stellen. Hetzelfde geschiedde in Chicago, in Milwoukee en op andere plaatsen.

Een Chicagoër meubelfabrikant (Bruschke) schoot en verwondde verleden voorjaar twee arbeiders doodelijk. Hij werd aan de Grand Jury overgeleverd, doch zij weigerde deze „heer" aan te klagen.

Maar toen bij een andere gelegenheid een arbeider weerstand bood aan de moordplannen der politie, een bom wierp en nu ook eens bloed aan de andere zijde vloeide, toen werd er een geweldig gehuil door het geheele land aangeheven: „een samenzwering heeft onze heiligste instellingen aangetast" — en 8 slachtoffers werden daarvoor geëischt. Veel is er gesproken over de openbare meening, veel over de algemeene verontwaardiging. Welnu, het is een feit, dat geen burger het waagde een andere meening te uiten dan die, welke door de stedelijke autoriteiten voorgeschreven werd; hadden zij zich verstout een andere meening te hebben, dan had men ze eenvoudig achter slot gezet. Men had ze aan den galg gebracht. Dat geldt dan als „openbare meening!"

Deze lieden, zeide Grinnell, hebben geen principes, het zijn gemeene moordenaars, roovers, enz. Ik geef toe, dat ons streven en ons doel voor beginsellooze booswichten altijd onverstaanbaar zal blijven, maar daarvan kan men ons geen verwijt maken.

Als ik mij niet vergis, was deze bewering gegrond op de stelling, dat wij den eigendom wilden vernietigen. Of deze verdraaiing van feiten met opzet geschiedde weet ik niet, toch wil ik hier ter rechtvaardiging onzer leer constateeren, dat deze bewering een infame leugen is.

Artikelen uit de „Arbeiter Zeitung" en uit de „Alarm" werden hier voorgelezen om „het gevaarlijke karakter" der beschuldigden aanschouwelijk te maken. De artikelen, die men tot dat doel uitgezocht had, behandelden gewoonlijk schanddaden der politie, die zij uitvoerden tegen werkstakende arbeiders. Andere artikelen werden niet voorgelezen, alleen zulke die het O. M. gebruiken kon. En naar aanleiding van deze artikelen zeide de Procureur-Generaal — wel wetende, dat hij loog, —: „deze lieden hebben geene principes."

Weinige weken vroeger, vóór ik gevangen genomen en beschuldigd werd van de misdaad, waarvoor ik nu veroordeeld ben, werd ik door de geestelijken der Congregational Church uitgenoodigd een voordracht te houden over het socialisme en met hen te debatteeren. Dit geschiedde in het Grand Pacific Hôtel. Er kan dus niet gezegd worden, dat ik n a mijne gevangenneming, n a d a t ik aangeklaagd en n a d a t ik veroordeeld werd, deze mijne principes heb aangenomen om mijne handelingen te rechtvaardigen. Ik zal hier voorlezen, wat ik toen gezegd heb:

Capt Black: Zeg ons de datum der courant.

Spies: 9 Januari 1886.

Black: Welke courant is het?

Spies: De „Alarm".

Toen men mij bij die gelegenheid vroeg, wat socialisme is, verklaarde ik dat als volgt: „Het socialisme is niets anders dan eene samenvatting der verschijnselen van het maatschappelijke leven van het heden en het verleden, nagespoord tot in hunne eerste oorzaken en met elkander in verband gebracht. Het is gegrond op het bewezen feit, dat de economische verhoudingen en instellingen van een volk of van de volken, de grondslag vormen van alle maatschappelijke inrichtingen, opvattingen, ja zelfs der godsdiensten, en verder, dat elke verandering in die economische inrichtingen enz., en elke stap op den weg der vooruitgang, ontstond uit den strijd, die tusschen de heerschende en de onderdrukte klassen in verschillende eeuwen plaats vond.

Gij, mijne heeren, kunt u niet stellen op het standpunt der empirische wetenschap; uw beroep eischt, dat gij u op het tegenovergestelde standpunt plaatst, d. i. het standpunt, hetwelk van de dingen die er zijn absoluut niets weet en van de dingen die er niet zijn alles weten wil. Daarom kunt gij ook geen socialisten zijn.

Daar ik meen te moeten vreezen, dat gij mij niet begrijpt, zal ik nu wat duidelijker pogen te wezen.

Het kan u niet onbekend zijn, dat in den loop dezer eeuw eene overgroote menigte uitvindingen en ontdekkingen zijn gedaan, die groote, ja verbazingwekkende veranderingen in de productie van levensbehoeften hebben teweeg gebracht. Handenarbeid is

grootendeels vervangen door machinearbeid. Machines hebben samentrekking van werkkracht en altijd grootere arbeidsverdeeling ten gevolge. De voordeelen, die deze centralisatie van werkrachten opleverden, waren van dien aard, dat men ze hoe langer hoe meer uitbreidde. Uit deze centralisatie van arbeidsmiddelen en arbeidskrachten ontstonden door het behoud van het vroegere „verdeelingsstelsel" de wanverhoudingen waaronder de maatschappij gebukt gaat.

De productie-middelen kwamen in handen van een steeds verminderend aantal personen, terwijl daarentegen de door de machines broodeloos gemaakte arbeiders tot armoede, landlooperij, misdaad en prostitutie vervielen — alles onheilen, die gij mijne heeren, met uw gebedenboekje denkt uit de wereld te kunnen helpen.

De socialisten hebben dan ook voor uwe pogingen meer een schertsende dan een ernstige aandacht. (Teekenen van onrust). Of wees zoo goed mij te zeggen wat Uwe Christelijke zedepreeken tot nog toe hebben uitgewerkt om het lot der ongelukkigen, die door bitteren nood tot wanhoop en misdaad gedreven worden, te verzachten? (Verscheidene roepen uit: „wij hebben in sommige gevallen veel gedaan".) In sommige gevallen hebt gij misschien aalmoezen gegeven. Maar welken invloed heeft dit, als ik vragen mag, op de maatschappelijke toestanden en op eene hervorming van deze gehad? Geen enkele, absoluut geen enkele! Stemt het maar toe, mijne heeren, want gij kunt geen enkel voorbeeld aanvoeren.

Welnu, deze proletariërs, gedoemd tot honger en ellende door de arbeidsbesparing onzer groote industrieën, wier aantal, hier te lande op minstens anderhalf millioen geschat wordt, — het is niet waarschijnlijk, dat z ij en de duizenden die zich dagelijks bij hen aansluiten, en de millioenen die voor een erbarmelijk loon werken, hunne verdelging door hunne roof- en moordzuchtige patroons rustig en met Christelijke gelatenheid zullen verdragen. Zij zullen zich verdedigen; er zal strijd ontstaan. De noodzakelijkheid van het gemeenbezit der arbeidsmiddelen wordt verwezenlijkt en de eeuw van het socialisme, van den algemeenen kameraadschappelijken arbeid, is in aantocht.

De onteigening der bezittende klasse, het in de gemeenschap brengen van dit bezit en de algemeene kameraadschappelijke arbeid — niet tot speculatieve doeleinden, maar ter bevrediging der aanspraken, die wij op het leven hebben: dus gemeenschappelijke arbeid ten doel hebbende het leven te onderhouden en genot te smaken — dat is in groote trekken s o c i a l i s m e. Nu is dit echter niet, zooals gij misschien aanneemt, „een mooi verzonnen plan", naar welks verwezelijking het wel w a a r d zou zijn te streven, als het maar ging — neen, dit in gemeenschap brengen van productiemiddelen, van verkeerswegen, van den bodem, enz. is niet alleen wenschelijk, het is tot gebiedende n o o d z a k e l i j k h e i d geworden! En overal waar wij in de geschiedenis vinden, dat iets tot noodzakelijkheid is geworden, zien wij ook

steeds, dat de eerste schrede was, het uit den weg ruimen van de noodzakelijkheid door het te voorschijn roepen van het logisch gevorderde. Onze groote fabrieken, mijnen, verkeerswegen, zijn, afgezien van al het anderen, voor het privaatbeheer al lang veel te omvangrijk geworden. Een enkele kan ze niet meer controleeren. Overal, waarheen wij ons oog ook wenden, stuiten wij op het onnatuurlijke en nadeelige der ongeregelde privaat-voortbrenging. Wij zien, hoe één man of een aantal mannen niet alleen alle uitvindingen op technisch gebied in het bereik van hun privaatbezit gebracht hebben, maar ook op alle natuurkrachten, die aangewend kunnen worden, zooals: water, stoom, electriciteit, voor hun uitsluitend vruchtgebruik beslag hebben gelegd. Elke nieuwe uitvinding elke ontdekking behoort aan hen. Dat zij rechts en links hunne medemenschen ombrengen bemerken zij nauwelijks; dat zij zelfs de lichamen van kleine kinderen door h u n n é machines tot goudstukken laten verwerken, houden zij voor een bijzondere weldaad en een echt Christelijk werk. Men vermoordt kleine kinderen en vrouwen door zwaren arbeid en laat ondertusschen krachtige mannen wegens gebrek aan werk verhongeren. Deze verschijnselen en honderden anderen vallen in het oog.

Men vraagt zich af, hoe iets dergelijks mogelijk is en bij onderzoek blijkt, dat het privaatbezit er de schuld van is. De gedachte aan eene kameraadschappelijke, gemeene, verstandige en geregelde nijverheid dringt zich bij den beschouwer onweerstaanbaar

op. De voordeelen ervan zijn zoo overtuigend, zoo in het oog springen, — en welke andere uitweg zou er ook zijn?

Volgens de natuurwetten beweegt zich een lichaam bewust of onbewust steeds in de richting waar het de minste tegenstand ondervindt. Zoo ook de maatschappij als lichaam. De weg, die leidt tot kameraadschappelijken arbeid en verdeeling, is door de centralisatie der arbeidsmiddelen onder het stelsel van privaat-kapitaalbezit geërfd; wij bewegen ons reeds op dien weg. Wij kunnen niet meer terug, ook al wilden wij. De macht der omstandigheden dringt ons naar het socialisme!"

Een geestelijke vroeg mij, op welke wijze dit tot stand gebracht zal worden; hij zeide, dat ik klaarblijkelijk op weg was een revolutie te organiseeren. Het was kort voor mijne gevangenneming en ik antwoordde: „Zoo iets is slecht te o r g a n i s e e r e n. Een revolutie is eene plotselinge opwelling, een beroerte van het koortsachtige, maatschappelijk lichaam. Wij bereiden de maatschappij daarop voor en dringen er op aan, dat de arbeiders zich wapenen en strijdvaardig houden. Hoe beter zij er op gewapend zijn des te gemakkelijker zal de strijd afloopen, des te geringer het bloedvergieten zijn."

Klinkt dat — zooals men mij voorwerpt — alsof ik toen des tijds een revolutie, een „sociale revolutie" zou georganiseerd hebben, die plaats zou hebben op den 1sten Mei of in de eerstvolgende dagen; klinkt dat, alsof ik de anarchie op den 1sten Mei in de

plaats der tegenwoordige ideale orde had willen stellen? Ik geloof het niet.

Het socialisme verlangt niet de ondergang der maatschappij. Het socialisme is een opbouwende en geen omverwerpende wetenschap. Terwijl het kapitalisme de volksmassa arm maakt ten gunste van de bevoorrechte klasse — terwijl het kapitalisme de school is waarin geleerd wordt, dat de eene klasse leeft van den arbeid, d. i. het eigendom van de andere, leert het socialisme, dat allen „bezitters" kunnen zijn, en dat iedereen eerlijk moet werken voor zijn eigen onderhoud en niet voor „respectabel handelsman," „bankier," „beursman," enz., mag spelen, zooals de „heeren" die hier in de bank der gezworenen verschenen en verklaarden, dat wij opgehangen moesten worden. (Ik twijfel er volstrekt niet aan, dat dit de zienswijze der heeren was.) In het kort, het socialisme wil een algemeen stelsel van gemeenschappelijken arbeid invoeren en op dusdanige wijze voor elk lid der menschelijke familie de uitkomsten en weldaden der beschaving toegankelijk maken, die onder het kapitalisme door een bevoorrechte klasse tot eigen voordeel en niet werden aangewend zooals ze behoorden te worden, ten algemeene nutte. Onder het kapitalisme zijn de groote uitvindingen van vroeger in plaats een zegen voor de menschheid te zijn, in een vloek veranderd. Onder het socialisme zal de voorspelling van den Griekschen geleerde, Antiporas vervuld worden, die bij de uitvinding van de eerste watermolen uitriep: „dat is de vrijmaker der manne-

lijke en vrouwelijke slaven," en evenzoo de voorspelling van Aristoteles: „Als in de toekomst elk werktuig zijn arbeid op bevel zelf verrichten, zooals de kunstwerken van Dedalus of de drievoeten van Hephestos, die instinktmatig aan hun heilig werk gingen — als zoo de weversspoelen van zelf weven, zullen er geen heeren en slaven meer behoeven te zijn."

De socialisten meenen, dat dezen tijd gekomen is.... En kunt gij het ontkennen? „Ja, zegt gij, deze heidenen! wat wisten die van staathuishoudkunde, van beschaving en Christendom!" Gij hebt gelijk. Daar hadden zij geen voorgevoel van, dat men door middel van deze werksparende krachten den dagelijkschen arbeid grooter en de last der slaven nog ondragelijker zou kunnen maken. Zij verontschuldigden de slavernij van het eene omdat daardoor aan de anderen de gelegenheid geboden werd zich te ontwikkelen.

Maar de slavernij der massa te prediken, om zoodoende eenige half-ontwikkelde parvenus tot invloedrijke winkeliers, groote magazijnhouders of rijke schoensmeerfabrikanten te maken, om dit te doen ontbrak het hun aan het noodige Christelijke gevoel.

Socialisme leert, dat de machines, de transport- en verkeersmiddelen het resultaat van gemeenschappelijken arbeid der vroegere en hedendaagsche maatschappij zijn, en daarom ook het ondeelbare eigendom der maatschappij behooren te zijn, evenals de bodem, de mijnen en alle natuurlijke gaven haar moeten toebe-

hooren. Deze verklaring sluit in zich, dat degenen, die zich dezen rijkdom toeeigende, hoewel langs wettelijken weg, nu door en ten voordeele van de maatschappij zouden moeten onteigend worden. De onteigening der massa door de monopolisten heeft een zoodanige hoogte bereikt, dat de onteigening der onteigenaars eene onvermijdelijke noodzakelijkheid, een daad van zelfbehoud is geworden. De maatschappij zal haar eigendom terugeischen, al richt gij op elken hoek van de straten een galg op! En de anarchie — dat schrikbeeld — trekt het besluit: dat onder een toestand van persoonlijke vrijheid en economische gelijkheid de politieke staat als een barbaarsche oudheid verdwijnen moet — dan zullen wij allen vrij en niet langer heeren en knechten zijn. Dan zal er niet langer plaats zijn voor politie en militie om de zoogenaamde „vrede en orde" te bewaren, waarvan een Russiche generaal aan den Czaar telegrafeerde, nadat half Warschau vermoord was: „de orde in Warschau is weêr hersteld."

Anarchie beteekent niet bloedvergieten, niet roof, vergift, dolk, enz. Deze verschrikkingen zijn integendeel de karakteristieke kenteekenen van het kapitalisme. Anarchie beteekent vrede en welstand voor allen. Anarchie en socialisme beteekenen de reorganisatie der maatschappij op wetenschappelijke gronden en afschaffing van oorzaken, die ondeugd en misdaad te voorschijn roepen. Het kapitalisme brengt eerst de sociale ziekten voort en wil ze dan genezen door straffen.

Het Hof heeft veel te zeggen gehad over het oproiende karakter der artikelen, die uit de „Arbeiter Zeitung" werden voorgelezen. Sta mij toe u een hoofdartikelen voor te lezen uit de „Commonwealth" in Fond du Loc, die in October 1876 verscheen. Het blad is republikeinsch en, als ik mij niet vergis, is het Hof ook republikeinsch:

„Te wapen, Republikeinen! In elk stadje in Wisconsin is er werk voor degenen, die niet bang zijn met geweren om te gaan en geen vrees voor bloed en lijken hebben, als het er op aan komt de vrede te handhaven."

Dat is dezelfde, „vrede" waarvan ik ook reeds gesproken heb. Het artikel vervolgt aldus:

„Om de rust te bewaren, om een partijstrijd te verwijderen, opdat de regeling der publieke zaken niet in handen valle van zulke berispelijke lieden als James G. Jenknis, behoort elk republikein in Wisconsin zich te wapenen voor hij bij de eerstvolgende verkiezing ter stembus gaat. De korenzolders, huizen en schuren van active Democraten moesten verbrand worden; hunne kinderen gedood en hun vrouwen onteerd, om ze te leeren begrijpen, dat de republikeinsche partij het recht heeft te regeeren, dat zij degene is, voor wie gestemd moet worden, of dat zij anders met hunne geraamten weg kunnen blijven.

Wanneer zij er toch op staan om te willen stemmen en volhouden met stemmen op Jenkins, treedt ze dan in den weg, legt u in hinderlaag in de bosschen, achter de heuvels of waar ook, en schiet ieder van

deze laffe honden en beroerders neêr. Wanneer zij in een of ander lokaal te sterk vertegenwoordigd zijn en het hun gelukt hunne oppositie-stemmen in den stembus te werpen, breekt dan de bus open en scheurt de gehate briefjes in stukken. Nu is het tijd voor krachtdadig optreden. De gele koorts schijnt geen vat te hebben op die Morrison-Democraten, derhalve moeten wij minder geraasmakende, maar krachtiger werkende middelen ter hand nemen. De oproermakers moeten van de baan geruimd, en ieder die ons weêrstaat doet het op gevaar van zijn leven te verliezen. Republikeinen, gedraagt u bij de stembus zooals hierboven aangegeven en laat u niet door een beetje bloed afschrikken. Wat het Zuiden sterk maakt zal ook het Noorden sterk maken."

Ziehier een voorbeeld mijne heeren, van de uitingen van een republikeinsch orgaan, zooals het met onze artikelen vergeleken zijns gelijke niet heeft.

Het boek van John Most heb ik nooit gelezen en ik erken, dat er hier stukken uit voorgelezen zijn, die afschuwelijk waren, ieder afschuw moeten inboezemen, die een hart heeft. Maar ik maak er u opmerkzaam op, dat deze afschuwwekkende passages vertaald zijn van een publicatie van Andrieux, de vroegere prefect van politie te Parijs, een uwer klasse-genooten! Zijn de vertegenwoordigers van uwe „orde" ooit teruggeschrikt voor bloedige offers? Nooit!

Men heeft gezegd, dat wij (de 8 veroordeelden) een samenzwering op touw zetten. Daar antwoord ik op,

dat ik mijn vriend Lingg slechts tweemaal bij gelegenheid van vergaderingen der Central Labor Union gezien heb, waar ik als verslaggever tegenwoordig was. Ik heb hem slechts tweemaal gezien vóór mijne gevangeneming en ik heb hem n o o i t gesproken.

Met Engel heb ik in geen jaar gesproken en Fischer — mijn zoogenaamde „luitenant" is iemand die het niet met mij eens was en mij tegenwerkte. Genoeg dus hiervan.

U Edelachtbare zeide hedenmorgen: „wij moeten hunne oogmerken beoordeelen naar hetgeen zij gezegd en geschreven hebben."

Welnu, als ik evenveel macht had als het Hof, dan zou ik het Hof zeker veroordeelen wegens enkele opmerkingen gedurende de behandeling onzer zaak gemaakt. Ik voeg er aan toe: indien ik bij den aanvang geen anarchist was geweest, datgene wat ik hier gezien en gehoord heb, zou mij er tot een gemaakt hebben. Ik haal nauwkeurig dezelfde woorden aan, die het Hof gebezigd heeft bij een zekere gelegenheid: „Er volgt niet noodzakelijkerwijze uit, dat alle wetten dwaas en slecht zijn, omdat zulks bij vele het geval is." Is dat niet hoogveraad? En bovendien, ik zie niet in hoe men de goede van de slechte wetten zal onderscheiden! Kan ik dat beoordeelen? Neen. Maar als ik ongehoorzaam ben aan een slechte wet en voor een slechte rechter gebracht wordt, wordt ik toch gestraft.

Met het oog op een hedenmorgen eveneens voorgelezen bericht uit de „Arbeiter-Zeitung," het bericht

over de beurs-betooging, wil ik hier zeggen, en dat is het eenige wat ik ter mijner verdediging inbreng, dat ik van dat artikel niets afwist voor ik het in het blad zelf zag. De man die het schreef, deed het als een repliek op eenige aanvallen van een ochtendblad. Hij werd ontslagen. De in dat artikel gebezigde taal zou nimmer toegestaan zijn, als ik het vooruit gezien had.

Wanneer wij nu niet direct met het bommenwerpen in betrekking staan, waar is dan de wet die zegt, dat „deze mannen uitgekozen moeten worden om te hangen?" Laat mij die wet zien, als er een zoodanige is! Indien het standpunt van het Hof juist is, dan behoorde de halve stad, de halve bevolking opgehangen te worden, want zij is evenzoo goed verantwoordelijk voor het gebeurde van den 4den Mei als wij; en als de halve bevolking van Chicago niet opgehangen moet worden, toon mij dan de wet, volgens welke deze mannen (de beschuldigden) opgehangen worden. Gij hebt eene dusdanige wet niet. Uw uitspraak, onze schuldigverklaring, zijn niets dan willekeurige daden. Het is waar, dat de rechtswetenschap geen dergelijk voorbeeld van rechtspraak kent.

Waar is het, dat wij het volk aangespoord hebben zich te wapenen. Waar is het, dat wij telkens en telkens weêr hebben verkondigd, dat de groote hervormingsdag in aantocht is. Wij wenschten geen bloedvergieten, want wij zijn geen beesten. Wij zouden geen socialisten zijn, wanneer wij beesten waren. Ons menschelijkheidsgevoel dreef ons tot deze beweging

ter vrijmaking der onderdrukten en noodlijdenden.

Waar is het, dat wij het volk aangespoord hebben zich te wapenen, zich voor te bereiden op den komenden dag. Dat schijnt de grond te zijn waarop het vonnis is geveld.

„Maar wanneer een lange reeks misbruiken en onderdrukkingen, die onveranderlijk hetzelfde doel in 't oog hebben, het volk te mishandelen en onder absoluut despotisme te brengen, dan is 't het recht en de plicht van dat volk, een zoodanige regeeringsvorm af te schudden en nieuwe voorzorgsmaatregelen voor de toekomst te nemen." Dit is een citaat uit de „Onafhankelijkheidsverklaring." Hebben wij eenige wet overtreden door het volk te toonen, dat deze misbruiken en onderdrukkingen, die in de laatste 20 jaar voorgekomen zijn, voortdurend een enkel doel voor oogen gehad hebben: een oligarchie in dit land te vestigen zoo machtig, zoo monsterachtig als zij ooit in een ander land bestaan heeft? Ik begrijp zeer wel waarom Grinnell er niet bij de jury op aangedrongen heeft ons van hoogverraad te beschuldigen. Ik begrijp zijne handelwijze heel goed. Men kan slechts iemand van hoogverraad beschuldigen, omdat hij de grondwet verdedigde tegen hen, die haar met voeten traden. Dat zou niet zoo gemakkelijk geweest zijn, mijnheer Grinnell, als deze mannen van moord te beschuldigen.

Dit zijn mijn denkbeelden. Zij maken een deel uit

van mijzelven. Ik kan ze niet van mij afschudden, en al kon ik dat, ik zou het nog niet doen. Wanneer gij denkt deze ideeën, die dagelijks meer veld winnen, te kunnen uitroeien door ons aan den galg te brengen; wanneer gij menschen de doodstraf wilt doen ondergaan, omdat zij het waagden de waarheid te verkondigen, — en ik daag u uit, aan te toonen dat wij leugens verteld hebben — ik herhaal: wanneer de dood de straf is voor de verkondiging van waarheid, welnu dan, trotsch en moedig zal ik den prijs betalen!

Waarheid — gedood in Socrates, Christus, Husz, Giordano Bruno, Galileï — leeft nog: zij en anderen wier aantal legio is, gingen ons voor op dit pad. Wij zijn bereid te volgen!

MICHAEL SCHWAB.

(Had Spies met zijn rede de toehoorders van het begin tot het einde in ademlooze spanning gehouden, de belangstelling van het publiek werd nog verhoogd, toen onze vriend Schwab opstond. Wat zal de stille, bleeke man wel te zeggen hebben, vroeg men zich af. Aan zijne eenvoudige, maar tot het hart sprekende taal iets toe te voegen, houden wij voor overbodig. De diepe, welluidende stem van den spreker, de geheele indruk, die zijne verschijning te weeg bracht, de ernstige, geleerde trekken, die den denker kenmerken, verhoogden nog de uitwerking van zijn woord).

Wat ik te zeggen heb is niet veel, en ik zou in 't geheel niets zeggen, als zwijgen niet uitgelegd kon worden als lafhartige instemming met het gebeurde. De loop van het proces „recht" te noemen, zou reinen spot zijn. Recht is er niet gedaan, en wat ergers is, kon niet gedaan worden. Wanneer de eene klasse tegenover de andere staat, is het nutteloos en huichelachtig van recht en eerlijkheid te spreken. De Anar-

chie werd hier geprocedeerd, zooals de Procureur-Generaal zelf gezegd heeft in zijn slotrede, de anarchie, een leer, een meening, die vijandig tegenover brutale overmacht, tegenover het hedendaagsche moord-systeem van productie en verdeeling staat. Ik ben ter dood veroordeeld omdat ik dagbladartikelen geschreven en redevoeringen gehouden heb. De Procureur-Generaal weet zoo goed als ik, dat die voorgewende afspraak tusschen Spies en mij nooit plaats gevonden heeft. Hij weet oneindig veel meer dan dat. Hij is op de hoogte van den arbeid van zijn helper Forthmann.

Toen ik voor de Corones-jury stond, verklaarden twee of drie geheime agenten onder eede, dat zij mij op de Hooimarkt gezien hadden toen Parsons zijn rede eindigde. Ik neem aan, dat men destijds mij het werpen van den bom wilde toeschrijven, want de eerste telegrammen naar Europa behelsden, dat Schwab verscheiden bommen naar de politie geworpen had. Later zond men detectives naar Lake-Vieuw en bemerkte men, dat zulks niet goed vol te houden was; toen was Schnaubelt de man.

De anarchie werd vervolgd; het deed er weinig toe wie de personen waren, die men vervolgde; het hoofddoel was, de geheele beweging te treffen. De vervolging was tegen de arbeidersbeweging gericht, tegen het socialisme, want noodzakelijkerwijze moet tegenwoordig elke arbeidersbeweging socialistisch zijn.

Men spreekt van eene reusachtige samenzwering! Een beweging is geen samenzwering. Alles wat wij deden werd bij klaarlichten dag gedaan. Er waren

geen geheimen. Wij voorspelden in woord en geschrift de komst eener groote revolutie, eener verandering in het productiestelsel van alle industrieele landen van den aardbol. En die verandering zal komen en moet komen. Is het niet ongerijmd om aan te nemen, zooals de Procureur-generaal en zijn helpers gedaan hebben, dat deze sociale-revolutie, een omwenteling van zoo kolossale uitgestrektheid, tot stand gekomen zou zijn door een politie-oproer! Furthmann doorsnuffelde honderde nummers van de „Arbeiter-Zeitung" en van de „Alarm" en dus konden de aanklagers zeer goed weten, wat wij verstonden onder de komende revolutie; maar zij gaven er de voorkeur aan, deze opheldernde artikelen dood te zwijgen. De artikelen die als bewijsmateriaal moesten dienen, werden zorgvuldig uitgezocht en als proeven van opruiende taal aangehaald; toch was die taal dezelfde als die in alle dagbladen tegen ons en hunne vijanden gebruikt werd. Zelfs tegen de politie en haar optreden gebruikten zij dezelfde woorden als wij.

Na de laatste verkiezing van burgemeester Harrison hield Edwin Lie Brown, de president van de Burgers-Vereeniging, in de Noordelijke Turnhalle eene redevoering waarin hij alle goede burgers opriep, om met geweld bezit te nemen van het Raadhuis, al moesten zij ook door stroomen bloeds waden. Het komt mij voor, dat de heftigste redenaars niet in de rijen der anarchisten moeten gezocht worden.

Het is niet de heftigheid in woord en geschrift waartegen de staats-procureurs en hunne drijvers

streden, het is tegen ons principe — de anarchie. Wij streven naar communisme en anarchie, — waarom?

Als wij gezwegen hadden, zouden de steenen gesproken hebben. Dagelijks werden er moorden begaan. Kinderen gedood, vrouwen door overmatigen arbeid afgebeuld, mannen langzaam doodgemarteld, en deze misdaden werden door de wet nooit gestraft. De grondslag van het bestaande stelsel is onbetaalde arbeid. Degenen die rijkdommen vergaren, paleizen bouwen en in weelde baden, doen dit ten koste van onbetaalden arbeid. Daar zij direct of indirect de bezitters van het land en de machineriën zijn, schrijven zij den arbeiders hunne voorwaarden voor. Deze is gedwongen, òf zijn werkkracht goedkoop te verkoopen òf te verhongeren; de hem uitbetaalde prijs staat steeds ver beneden de werkelijke waarde. Hij handelt door dwang, en dat noemen zij een vrijwillig contract! Deze helsche toestand houdt hem arm en onwetend, en maakt hem zoodoende tot een gemakkelijken buit.

Ik weet wat het leven de massa aanbiedt. Ik behoorde tot hen. Ik heb in hunne dakkamertjes geslapen en in hunne kelders gewoond. Ik zag ze arbeiden en sterven. Ik heb met meisjes in dezelfde fabriek gewerkt, het waren prostituées omdat zij geen loon genoeg ontvingen om behoorlijk van te kunnen leven. Ik zag vrouwelijke personen door overwerking ziek worden, door het leven hetwelk zij gedwongen waren te leiden, lichamelijk en geestelijk verzwakt. Ik zag meisjes van 10 tot 14 jaar bijna

voor niets werken, ik hoorde hoe hunne zeden door de gemeene taal en het slechte voorbeeld van hunne onwetende mede-arbeiders vergiftigd werden, hoe zij op hetzelfde pad der ellende gevoerd werden, en ik, alleenstaande, kon daar niets tegen doen. Ik zag huisgezinnen verhongeren en krachtige mannen zich dood werken. Dat was in Europa. Toen ik in de Vereenigde Staten kwam vond ik enkele klassen van arbeiders, die beter betaald werden dan de Europeesche werklieden, maar ik zag eveneens, dat de toestand in een groot aantal takken van industrie nog erger was, en dat de zoogenaamd beter betaalde bekwame arbeiders spoedig tot zuiver zelfwerkende machine-deelen vernederd werden. Ik vond, dat het proletariaat in de groote fabrieksteden zich in een toestand bevond, die niet erger kon zijn. In Chicago woonden duizenden arbeiders in holen, die hun geene genoegzame beschutting tegen de weersgesteldheid aanboden, zonder behoorlijke luchtverversching, waar geen zonnestraal binnendringt. Er zijn hier plaatsen waar twee, drie en vier gezinnen in één kamer huizen. Het is onnoodig te zeggen, welke uitwerking deze toestanden hebben op de gezondheid en de zedelijkheid dezer ongelukkigen. En hoe leven zij! Uit de vuilnisbakken zoeken zij halfverrotte groenten op, in de slachterswinkels koopen zij voor eenige centen vleeschafval, en deze kostelijke lekkernijen nemen zij mede naar huis om er hunne maaltijden van te bereiden.

De bouwvallige huizen, waarin deze klasse van

arbeiders wonen, hebben reparatie zeer noodig, maar de gierige huisheer wacht in de meeste gevallen tot hij van stadswege gedwongen wordt ze te doen voorzien. Is het wonder, dat ziekten van allerlei aard in zulke plaatsen mannen, vrouwen en kinderen bij hoopen wegrapen, vooral kinderen? Is dat niet verschrikkelijk in een zoogenaamd beschaafd land, waar voedingsmiddelen en rijkommen in overvloed zijn? Eenige jaren geleden werd deze questie door een Burger-Ligne onderzocht en ik was een van de verslaggevers, die haar begeleidde.

Zooals deze gewone daglooners heden zijn, zullen de bekwame arbeiders morgen zijn. Verbeterde machineriën, die voor elken arbeider een zegen moesten zijn, zijn onder de tegenwoordige omstandigheden een vloek voor hen. Machinerie vermenigvuldigt het leger van gewone werklieden, maakt de arbeiders meer afhankelijk van degenen, die land en machines bezitten, en dat is de reden waarom socialisme en communisme in dit land wortel schoten. De meening, dat socialisme, communisme en anarchie de geloofsbekentenis uitmaken van buitenlanders, is een dwaling. In dit land zijn meer socialisten van Amerikaansche geboorte den vreemdelingen, en dat wil wat zeggen, wanneer men in aanmerking neemt, dat bijna de helft van alle industriëele arbeiders geen geboren Amerikanen zijn. Er bestaan socialistische bladen in verscheidene staten, die door Amerikanen en voor Amerikanen geschreven worden. Maar de kapitalistische dagbladen verzwijgen zulks voorzichtigheidshalve.

Het socialisme, zooals wij dat opvatten, meent dat het land en de machineriën gemeenschappelijk ten nutte van het volk behooren aangewend te worden. De goederen-productie moet door productie-groepen, die de nooden van het volk bevredigen, geleid worden. Onder zulk een stelsel zou ieder menschelijk wezen de gelegenheid hebben nuttigen arbeid te verrichten en zou van deze gelegenheid ongetwijfeld gebruik maken. Eenige uren arbeid per dag zou genoeg zijn om alles, wat volgens de statistieken noodig ware om behagelijk te kunnen leven, voort te brengen. Vrije tijd ter ontwikkeling van den geest en ter aankweeking van kunsten en wetenschappen zou ieder ten dienste staan.

Dat is wat de socialisten voorstaan. Eenigen zeggen dat het niet echt Amerikaansch is. Maar is het dan wel echt Amerikaansch menschen te laten verhongeren en in onwetendheid te laten sterven? Is de uitzuiging en berooving der armen echt Amerikaansch?

Wat hebben de groote staatkundige partijen voor de armen gedaan? Beloofd hebben ze veel, gedaan niets, behalve dat zij hen omgekocht hebben om hunne stemmen op den verkiezingsdag te krijgen. Een arme man heeft geen belang bij de welvaart van den staat. Het is heel natuurlijk, dat in eene maatschappij, waarin vrouwen worden gedwongen hunne eer te verkoopen, mannen hetzelfde met hun stem doen. Maar wij zijn niet alleen socialisten en communisten, wij zijn ook anarchisten.

Wat is Anarchie?

Is het niet zonderling, dat gedurende het geheele proces tegen anarchie niemand voor den dag kwam met een verklaring, wat anarchie is? Ja, toen ik bij het getuigenverhoor den Procureur Generaal aansprak om een definitie van anarchie, weigerde hij dit te geven. Toch spraken zijne helpers en hijzelf in hunne redevoeringen er herhaaldelijk over en het scheen, alsof zij zich onder anarchie iets verschrikkelijks voorstelden: brandstichting, onteering, moord. Bij dergelijke gelegenheden spraken Grinnell en zijne helpers niet de waarheid. Zij doorzochten de „Alarm" en de „Arbeider-Zeitung" en haalden er artikelen uit voor den dag, die jaren lang voor Mei 1886 geschreven werden. In de kolommen dezer bladen werd zeer dikwijls duidelijk in het licht gesteld wat wij — anarchisten — onder den naam „anarchie" verstaan; en wij zijn de eenige bevoegde deskundigen in deze zaak. Zoodra het woord op ons en ons beginsel wordt toegepast, draagt het de beteekenis met zich om, die wij — anarchisten — er aan geven. Anarchie is grieksch en beteekent woordelijk: zonder regeering, regeeringloos. Volgens ons woordenboek is anarchie een vorm van maatschappij waarin het verstand de eenige regeering is. Een maatschappelijke toestand, waarin alle menschen recht doen om de eenvoudige reden, dat het recht is, en onrecht gehaat wordt omdat het onrecht is. In een zoodanige maatschappij zullen geen wetten, zal geen dwang noodig zijn. De Procureur-Generaal verkeerde in een dwaling toen hij zeide: „De anarchie is dood." Tot

den huidigen dag heeft de anarchie alleen als principe bestaan en Grinnell heeft niet de macht een principe welke ook, te dooden. Gij moogt zeggen, dat anarchie, zooals wij er eene definitie van geven, een vage droom is; maar deze droom werd eveneens gedroomd door Lessing, een der drie grootste dichters en de beroemdste criticus van Duitschland in de vorige eeuw. Als de anarchie datgene was waartoe de Procureur-Generaal haar gaarne zou stempelen, hoe kon het dan komen, dat zulke uitstekende geleerden als vorst Kropotkine en de grootste thans levende aardrijkskundige Eliseé Reclus bekende anarchisten zijn, zelfs anarchistische bladen redigeeren? De anarchie is een droom, maar alleen tegenwoordig. Zij zal verwerkelijkt worden, want het verstand zal zegevieren. Waar is de man, die zoo vermetel is te beweren, dat de menschelijke ontwikkeling haar hoogste toppunt heeft bereikt? Ik weet, dat ons ideaal noch dit, noch het volgend jaar tot werkelijkheid zal worden; maar ik weet, dat het in de toekomst eens zal plaats vinden. Het is geheel onjuist het woord anarchie als synoniem met geweld te gebruiken. Geweld en anarchie zijn twee verschillende denkbeelden. In de tegenwoordige maatschappij wordt aan alle kanten geweld gebruikt, en daarom prezen wij het gebruik van geweld aan, maar a l l e e n tegen geweld, als een noodzakelijk verdedigingsmiddel. Ik heb het boek van Most nooit gelezen, maar alleen om de eenvoudige reden, dat ik er geen tijd toe had. En al had ik het gelezen, wat dan nog? In theologische zaken

ben ik vrijdenker, toch lees ik gaarne den bijbel.

Ik heb niet het geringste vermoeden wie de bom op de Hooimarkt geworpen heeft, en draag geen kennis van een samenzwering ten doel hebbende met geweld op te treden op dien avond of op een anderen.

Dat is alles wat ik te zeggen heb.

OSCAR NEEBE.

(Deze sprak eenvoudig en natuurlijk, maar maakte grooten indruk.)

Edelachtbare, gedurende de laatste paar dagen heb ik de ervaring gekregen, wat wetten zijn. Vroeger wist ik het niet. Ik wist nog niet, dat men mij schuldig bevinden zou omdat ik Spies, Fielden en Parsons kende. Ik heb deze heeren dikwijls ontmoet. Ik heb zooals de tegen mij ingebrachte bewijsmiddelen doen zien, een vergadering in de „Turnhalle" gepresideerd, een vergadering waarin ook UEdelachtbare uitgenoodigd was te verschijnen. Rechters, predikanten, journalisten, allen waren uitgenoodigd deze vergadering bij te wonen en over socialisme en anarchisme te debatteeren. Ik was in dat lokaal; ik ben bij de arbeiders dezer stad goed bekend en daarom koos men mij tot voorzitter van de vergadering. Niemand verscheen om met de arbeiders over de vragen den arbeid betreffende, het socialisme en de anarchie te debatteeren. Neen, dat zou voor de heeren te „gemeen"

geweest zijn. Ik heb die vergadering geleid, dat loochen ik niet. Ik had ook de eer aanvoerder te zijn van een arbeiders-betooging in deze stad, en nooit heb ik een zoo groot aantal achtenswaardige menschen bij elkander gezien als toen. Zij marcheerden als soldaten en ik ben er trotsch op, dat ik hun aanvoerder was. Zij waren de arbeiders, de lastdragers onzer stad. Deze lieden marcheerden door de straten van Chicago om te protesteeren tegen de sociale wanverhoudingen, en ik was hun aanvoerder. Als dat een misdaad is, dan heb ik als geboren Amerikaan nu de ondervinding opgedaan hoe zwaar ik misdreef. Ik heb altijd gedacht, dat ik recht had uitdrukking aan mijne meening te geven, eene vreedzame vergadering als voorzitter te leiden en aanvoerder van een volksdemonstratie te zijn, — was het laatste soms een misdrijf? Men veroordeelt mij daarom en omdat ik de vriend van arbeidersleiders ben. Op den morgen van den 5den Mei hoorde ik op weg naar mijn zaken, dat August Spies en Schwab gevangen waren genomen. Mijn zaak bestond in het handeldrijven in gist, en ik had mijn winkel in het zuidelijk stadsgedeelte. Daar hoorde ik van de gevangennemingen. Nadat ik mijn zaken afgedaan had en mij op weg naar huis bevond, liep ik bij het kantoor van de „Arbeiter Zeitung" aan, waar ik de vrouw van Parsons en van Holmes en een paar knapen aantrof. Deze deelden mij mede dat alle mannen gevangen waren genomen! Ik wilde juist met de vrouw van Parsons een gesprek beginnnen,

toen een rooversbende naar boven stormde, — roovers die men Chicagoër detectives noemt. Kerels op wier gelaat alleen jenever en onwetendheid te lezen is. Burgemeester Harrison verscheen met deze bende. Hij kwam binnen en vroeg: „Wie is nu de leider van dit blad? De beide knapen spreken geen Engelsch en daar ik Harrison kende, vroeg ik hem: „Wel, Harrison, wat is er? „Wel, zeide hij, die geschiedenis moet ophouden. Ik verlang dat er geen opruiende artikelen meer in dit blad verschijnen."

Ik zeide daarop: „Mijnheer Harrisons, ik zal hier blijven en de artikelen lezen. Ik zorg er dan voor, dat heden geen opruiende artikelen verschijnen." Onze zeeters waren toen namelijk nog niet gevangen genomen. Harrison zeide daarop tot mij: „Ik ga nu naar mijn bureau terug en zal de heer Hand hier heen zenden, die mijnheer kent u en u kent hem; gij beiden moet het blad nazien." Eenige minuten later ging hij weg. Alle zetters kwamen toen door agenten bewaakt de trap af en een andere bende doodslagers kwam naar boven en trad het kantoor binnen. Vrouw Parsons en vrouw Holmes zaten aan een lessenaar te schrijven. Een van de lieden — men kon het hem aanzien, dat hij een geacht democratisch beambte was — ging naar haar toe en vroeg: „Wat voert gij uit? Vrouw Holmes is in mijn oog een dame (lady). Zij antwoordde: Ik schrijf een brief aan mijn broeder W. Hij is redacteur van de „Labor Enquier" in Denver. Op het zelfde oogenblik, dat zij dat zegt, greep de kerel naar haren brief en scheurde hem in

stukken. Als Amerikaansche vrouw protesteerde zij, maar hij schreeuwde: „Houdt je smoel, verdomde teef, of ik sla je tegen den grond!" Ik gebruik dezelfde woorden en daartoe heb ik het recht, daar de geachte democratische beambte ze ook gebruikt heeft. Dat was een van uwe lieden, mijnheer Grinnell. Dat was er een die op u geleek. Zij hebben vrouwen en mannen beleedigd. Vrouw Parsons werd eveneens door dezelfde beambte beschimpt. Men noemde haar eene zwarte teef. Zij wilden haar slaan en zeiden mij, dat ons blad nooit weer zou verschijnen; zij zouden de drukletters en al het andere uit het venster werpen. — Wij vormen een aandeelen-maatschappij, bezitten een patent van den staat Illinois, dat ons het recht geeft socialistische geschriften uit te geven, Edelachtbare. Ons patent is heden nog van kracht. Toen ik hoorde, dat zij het eigendom der Chicagoër arbeiders vernielen wilden, die het geld voor het blad in dollars en centen hadden bijeengebracht, zeide ik: „Zoolang ik sta, zal het blad niet vallen." En zoo ging het blad in mijne handen over. Ik vermoed, dat Grinnell dacht, dat de „Arbeiter Zeitung" te niet zou gaan wanneer Oscar Neebe van moord beschuldigd werd. Dat gebeurde echter niet. Mijnheer Grinnell en mijnheer Furthmann, gij andere schurk van een procureur — die naam slinger ik u in het aangezicht en kan u die bewijzen — gij hebt mij evenzoo genoemd, ofschoon gij wist, dat die naam rechtens alleen u toekomt. Er is onder u maar één „gentelman" en dat is mijnheer Ingham. Hij gedroeg zich als advocaat,

maar gij anderen zijt in mijn oogen schobbejakken.

Ik richtte het blad opnieuw op, deed een beroep op de Chicagoër arbeiders, en binnen twee weken, Edelachtbare, had ik van dienstmeisjes en arbeiders, die de laatste cent uit hun zak gaven, geld genoeg gekregen om het blad uit te kunnen geven en een drukpers te koopen. Aanvankelijk konden wij het blad niet uitgeven, want onze eerwaardige detectives en Grinnell met zijn bende vervolgden ons, zoodat geen drukkerij in de stad het blad wilde drukken. Zoo moesten wij dan een eigen drukpers koopen. Nadat wij met het geld der arbeiders dezer stad een pers hadden aangeschaft, gaven wij het blad weer uit; dat is het misdrijf dat ik na den 4den Mei beging. Ik hielp bij de wederoprichting van het blad en leidde het. Het bestaat heden nog en daar ben ik trotsch op. Het heeft nu niet alleen één drukpers, maar twee, en sedert het eerste nummer weer verschenen is, hebben wij 4000 abonnenten gewonnen. Daar ginds zitten een paar heeren van de „Staatscourant" en „de Vrije Drukpers", zij weten van hun eigen bladen, dat ik de waarheid zeg.

De hier wonende Duitschers vervloeken deze gerechtelijke handeling. Deden zij dat niet, dan zouden zij het blad eenvoudig niet lezen. Het heet dat hier een misdrijf door Duitschers begaan in behandeling is. Daarop antwoord ik: De uitspraak der Jury is dus tegen de Duitschers gericht. Als geboren Amerikaan doet het mij leed zoo iets te moeten hooren en te zeggen.

Dat waren dus mijne misdrijven sedert den 4den Mei. Maar Edelachtbare, ook voor den 4den Mei had ik reeds eenige misdrijven begaan. Mijn zaak bracht mij met de bakkers in aanraking. Ik zag, dat de bakkersknechts slechter behandeld werden dan honden. De bakkers behandelden werkelijk hun honden beter dan hunne knechts. Ik dacht bij mijzelf: deze menschen moeten zich aaneensluiten, aaneensluiting zal hen sterk maken. Dus hielp ik hen bij hunne organisatie. Dat was een groot misdrijf. Zij werken nu inplaats van 14 en 16 uur slechts 10 uur dagelijks; inplaats gedwongen te zijn bij de „Basses" te wonen, zich met hondenspijs te voeden, onder de trap of in den stal te slapen, kunnen zij nu slapen en eten waar zij willen. Het tot stand brengen daarvan is gedeeltelijk mijn werk, en dat is een tweede misdrijf.

Ik beging nog een grooter misdrijf. Als ik 's morgens met mijn karretje rondreed, zag ik gewoonlijk dat de bierbrouwers hier in Chicago om 4 uur 's morgens aan het werk gingen; zij kwamen om 7 of 8 uur 's avonds thuis, zagen zelden hun gezin, zelden hunne kinderen. Ik dacht bij mijzelf: Als men die mannen kon organiseeren, zouden zij als menschen kunnen leven en men zou goede burgers van hen kunnen maken. Nu zegt iedereen dat het dronkaards zijn en onontwikkelde lieden. Toen huurde ik een lokaal, deed eene oproeping, zij kwamen bij elkaar en ik organiseerde ze. Zaterdags, den 1sten Mei, was ik met de Chicagoër brouwerij-eigenaars bijeen, wij hadden een conferentie en ik was de woord-

voerder van de afgevaardigden der arbeiders. Ik verlangde van de brouwers, dat zij den werktijd op 10 uur daags zouden vaststellen en inplaats van 45 dollars maandelijks 65 dollars loon zouden betalen. Ik zette door. 's Maandags beging ik dit groote misdrijf, of ten minste na Zondag, want 's Zaterdags kwamen wij nog tot geen resultaat. 's Maandags vergaderde ik den geheelen dag met de brouwers. 's Avonds ging ik, na gegeten te hebben, naar de Noordelijke Turnhalle, waar de unie, ruim 800 man sterk, vergadering hield. Ik wist niets van de Mc. Cormich-affaire toen ik in de halle kwam. Ik wist niet wat Spies ongeveer zou hebben kunnen zeggen. Ik kwam dan in het lokaal, besteeg de tribune en overhandigde de unie een door de gezamenlijke bierbrouwers onderteekend document, waarin den arbeiders 65 dollars maandelijks bij een dagelijkschen werktijd van 10 uur werd verzekerd. Bovendien zou de Zondagsarbeid vervallen, opdat zij gelegenheid zouden hebben als goede Christenen naar de kerk te gaan, als zij daar lust in hadden. Vroeger konden zij dat niet en er is toch een groot getal goede Christenen onder hen. In dit opzicht werkte ik dus voor het Christendom door het kerkbezoek voor deze menschen mogelijk te maken. Na de vergadering verliet ik de zaal en ging naar beneden in het bierhuis. Daar zag ik strooibilletten, „wraak"-circulaires. Ik nam er een paar van af, vouwde ze op en stak ze in den zak, daar ik geen gelegenheid vond ze te lezen, omdat iedereen mij tracteeren wilde. Zij schenen te denken,

dat ik de held van den avond was, dat ik hun de voordeelen had verschaft. Daarom ging ik heen en bezocht een aan den overkant der straat gelegen bierhuis. Daar vroeg mij Bechtel, de voorzitter van de brouwers-unie, hem naar huis gaande te vergezellen. Hij woonde bij mij in de buurt. Toen wij aan Frans Hein's lokaal kwamen, gingen wij er binnen. Ik kende Hein. Een andere heer sprak juist met hem over de Mc. Cormich-zaak. Ik nam toen een circulaire uit den zak en las haar voor. Hein vroeg mij of ik er hem een van kon geven. Ik gaf hem er een en hij legde die achter de toonbank. Ik heb het voorval verteld zooals het gebeurd is; gij kunt mij gelooven óf niet. Hein heeft ook niet anders getuigd; zóó heeft het zich toegedragen.

Eenige dagen later las ik in de dagbladen, dat ook de heer Walker, de eerwaarde man, toen bij Hein geweest was. Ik vermoed dat hij aanvankelijk dacht het eens te kunnen probeeren, maar het zaakje marcheerde niet en daarom liet hij het vallen. Niettegenstaande dat, klaagde Grinnell mij van moord aan. Dat is de geheele geschiedenis voor zoover ik er meê te doen gehad heb.

Ik beging echter nog een misdrijf, Edelachtbare. Toen ik zag, dat de kruidèniers- en andere handelsbedienden hier in de stad tot 10 en 11 uur 's avonds werken moesten, deed ik een oproep, huurde een lokaal en betaalde de circulaires. Zoo bracht ik hen te zamen en thans werken zij van 's morgens 7 uur tot 's avonds en hebben geen werk op Zondag te

doen. Dat is mijn misdrijt in dit opzicht: ik heb hen 4 — 5 uur dagelijkschen arbeid doen winnen. Ik heb de bakkers dagelijks 5 — 8 uur doen uitsparen, zoodat zij tijd hebben om zich te ontwikkelen. De socialisten zijn het allen daarin eens, dat de arbeiders zich geestelijk moeten ontwikkelen en geen onwetende massa blijven, waarvoor zij door velen uitgemaakt worden.

De verkorting van den werktijd, de organisatie der arbeiders had ik mij tot taak gesteld, en ik heb mijn best gedaan dat te volvoeren. Ik ben reeds sedert 1865 met de arbeidersbeweging bezig. Ik heb van jaar tot jaar gezien hoe de politie het volk en in 't bijzonder de arbeiders-organisaties met voeten trad. Ik heb van jaar tot jaar gezien, hoe men ze behandelde, geweld aandeed, hoe men ze, „in hunne holen dreef," zooals Grinnell zegt: „zij worden dagelijks meer in hunne holen gedreven en kunnen er niet meer uitkomen!" — Maar wanneer zij er nu toch uitkomen?! Het is weldra honderd jaar geleden, dat de Fransche revolutie begon en toen zij begonnen was, werden de Fransche wetten uitgerekt als elastiek, en net zoo lang uitgerekt tot het elastiek scheurde, en dat kostte een aanzienlijk aantal Staats-prokureurs het hoofd, en de hoofden van een groot aantal andere achtenswaardige lieden kwamen er ook bij te pas! Wij willen het volk ontwikkelen en het ervan terughouden leven en eigendom te vernietigen. Maar als de honger deze massa als ratten uit hunne holen drijft, dan kunnen wij ze niet tegenhouden. Ik ben

de Clark-straat doorgegaan en heb des nachts deze ratten bij honderden in hunne holen gezien, waar zij voor een legerstede in kelders 5 en 10 (Amerik.) centen betalen. Ik heb deze wegkwijnende ongelukkigen daar zien liggen. Ik ben daar geweest om 10, 12 en 2 uur 's nachts. Wanneer deze ratten eens uit hunne holen komen, dan zou ik niet graag in hunne nabijheid zijn, dat kan ik u verzekeren. Maar de tijd zal komen, waarin gij ze zien zult. Gij wilt immers geen ontwikkeling van het volk. Gij wilt hen laag bij den grond houden in vuil en ellende om hen de laatste druppel bloed uit de aderen te kunnen zuigen. Als wij de kapitalisten verzoeken — zooals wij het bij een vergadering gedaan hebben, waartoe ook de Edelachtbare Heer Gary uitgenoodigd was — de arbeiderskwestie met ons te bespreken, dan komt er niemand. Gij wilt over deze kwestie niet debatteeren, gij geeft er niet het minste om. Discussies? Die worden er niet gehouden! Maar in de plaats daarvan Gatling-Kanonnen, meer troepen, 300 politieagenten meer! Waarvoor dat alles? Zullen de troepen misschien dieven vangen? Ik lees de dagelijksche nieuwsbladen en zie, dat elken dag door de geheele stad inbraken plaats vinden. Er zijn in Chicago 1200 en zooveel politieagenten en niettegenstaande dat zoovele inbraken? Misschien gebruiken zij de inbrekers om nu en dan een proces-verbaal op te maken, maar ze nemen ze niet gevangen. Maar als het er op aankomt een arme arbeider te vangen dan zijn ze allen present.

Toen ik den 9den Mei thuis kwam zeide mijne ziekelijke vrouw, dat er 25 politie-agenten op een patrouille-wagen geweest waren en huiszoeking bij ons gedaan hadden. Ik moet wel een zeer gevaarlijk man zijn, dat er zooveel beulen voor noodig waren. Zij hadden het geheele huis doorzocht en een revolver gevonden. Nu dat is een hoogst gevaarlijk wapen; ik geloof dat niemand anders dan anarchisten, socialisten en volksmenners revolvers heeft! En bovendien vond men nog een roode vlag (wijzende dat die ongeveer een vierkante voet groot was) waarmede mijn kleine jonge gewoonlijk speelde. Dat vonden zij, en mijne vrouw zeide mij, dat de agenten — die achtenswaardige lieden, die wet en orde beschermen — op den patrouille-wagen gestegen waren, de vlag gezwaaid en daarbij gebruld hadden als een bende Indianen, — en teitelijk hebben de kerels zich ook als wilden gedragen. Zij doorzochten honderde huizen en keerden alles het onderste boven. Bij die huiszoekingen werd geld en horloges gestolen, — of de huiszoekers politieagenten waren of niet, dat kon niemand nauwkeurig zeggen. Zij drongen eenvoudig binnen en stormden door de huizen als bezetenen. Capt. Schaack weet dat; zijn bende was een der ergsten van de stad (zich tot den Luxemburger politie-beambte wendende:) Gij behoeft daarom niet te lachen, gij zijt zelf een van die bende. Gij zijt, in den kwaden zin van het woord, een „anarchist" en zulke „anarchisten" zijt gij lieden alle!

Al de door mij begane misdrijven waren dus: men

vond een revolver en een roode vlag in mijne woning. Ik vormde vakvereenigingen. Ik was voorstander van verkorting van werktijd, van de ontwikkeling der arbeiders en van de wederoprichting der „Arbeiter-Zeitung". Er is geen bewijs voorhanden, dat ik met het bommenwerpen iets uitstaande had, noch dat ik in de nabijheid der Hooimarkt geweest zou zijn, of iets dergelijks. Edelachtbare, slechts één ding doet mij leed; als het nog veranderd kan worden, als het mogelijk is: Laat mij dan ook ophangen! Ik meen, dat het eervoller is met een enkelen ruk te sterven, dan doodgemarteld te worden. Ik heb een vrouw, ik heb kinderen; als deze weten, dat hun vader dood is, zullen zij hem begraven. Dan kunnen zij naar mijn graf gaan en er nederknielen, maar zij kunnen niet naar Jaliet gaan om daar hun vader te gaan zien, die veroordeeld is wegens een misdrijf waarmede hij in generlei betrekking stond.

Dit, Edelachtbare, is alles wat ik te zeggen heb. Het doet mij leed, dat ik niet met de anderen opgehangen word.

ADOLF FISCHER.

(Deze kwam vervolgens aan de beurt. Een commentaar op dit, door zijn strenge eenvoud bepaald klassiek pleidooi, is overbodig.)

Edelachtbare! gij vraagt mij, waarom het doodvonnis niet over mij had moeten uitgesproken worden. Veel zal ik daarover niet zeggen, enkele woorden slechts, en die zijn, dat ik tegen mijn veroordeeling protesteer omdat ik geen misdaad begaan heb. Hier in deze zaal werd ik wegens moord terechtgesteld en van anarchie beschuldigd. Ik protesteer tegen het doodvonnis, omdat ik niet schuldig bevonden werd aan moord. Hoewel ik op de Hooimarkt aanwezig was, had ik met het bommenwerpen even min te maken als misschien Grinnell zelf. Ik loochen niet, dat ik een der bijeenroepers van de Hooimarkt-vergadering was, maar die vergadering was niet bijeen-

geroepen om geweld te gebruiken of misdrijven te begaan. Neen, die vergadering was bijeengeroepen om te protesteeren tegen de geweldenarijen en misdrijven den vorigen dag door de politie begaan bij de Mc. Cormich's-kwestie. De staatsgetuige Waller e. a. hebben hier verklaard, en ik behoef het slechts te herhalen, dat wij dien Maandagavond eene vergadering hadden waarin de Mc. Cormich-zaak, die eenige uren vroeger had plaats gehad, natuurlijk ter sprake kwam en waarin wij besloten een protestvergadering te beleggen. Waller was voorzitter van genoemde vergadering en stelde zelf voor de vergadering op de groote markt te houden, maar ten slotte werd de Hooimarkt als vergaderplaats aangewezen. Als voorzitter der vergadering benoemde hij mij om de strooibiljetten te doen drukken en voor sprekers te zorgen; dat deed ik en verder niets. Den volgenden dag ging ik naar Wehrn en Klein, liet 25000 strooibiljetten drukken en noodigde Spies uit in de vergadering te spreken. Het is een feit, en ik loochen het niet, dat in het oorspronkelijke stuk stond: „Arbeiders komt gewapend!" en daar had ik reden voor, want ik wilde niet, dat de arbeiders zooals bij andere gelegenheden in de vergadering weerloos neergeschoten zouden worden. Toen deze biljetten gedrukt en mij op het kantoor der „Arbeiter-Zeitung" gebracht werden, zag mijn kameraad Spies een der strooibiljetten. Ik had hem vooraf al tot spreken uitgenoodigd. Hij wees op het papier en zeide: „Fischer, als die rondgedeeld worden, spreek ik niet."

Ik zag in, dat het beter was, die regel weg te laten en de heer Spies sprak. Dit was alles wat ik met de vergadering te doen had. Ik kwam ongeveer kwartier voor achten op de Hooimarkt en bleef daar tot Parsons Fielden in zijn rede deed ophouden. Parsons kwam bij den wagen en zeide dat het naar regen stond en het beter zou zijn, dat de vergadering zich naar Zepf's-halle begaf. Op dat oogenblik kwam een mijner vrienden, die hier als getuige geweest is en gingen wij naar Zepf's-halle. Juist toen ik ging zitten, kwam Parsons met verscheidene andere personen binnen en vijf minuten daarna volgde de uitbarsting. Ik had er geen gedachte van, dat zooiets zou gebeuren, en de staatsgetuige heeft zelf verklaard, dat er dien avond geen voornemen bestond om geweld te gebruiken. Het was enkel en alleen een protestvergadering. Welnu, zooals ik reeds gezegd heb, de uitspraak der jury is niet tegen den moord maar tegen de anarchisten gericht. Ik ben er van overtuigd, dat ik ter dood veroordeeld ben omdat ik anarchist en niet omdat ik een moordenaar ben. Ik heb nooit een moord begaan, nog nooit in mijn leven heb ik een misdrijf gepleegd, maar ik ken een man, die op weg is een moordenaar — een sluipmoordenaar — te worden, die man is Grinnell, want hij deed menschen als getuigen dagvaarden, van wie hij wist, dat zij meineeden zouden doen, en als ik opgehangen wordt klaag ik hem als moordenaar aan.

Wanneer echter de heerschende klasse denkt, dat zij door onze terechtstelling de anarchisten en de

anarchie uitroeit, dan dwaalt zij zeer, want den anarchist is zijn beginsel meer waard dan zijn leven. Een anarchist is altijd bereid voor zijn denkbeelden te sterven, maar in dit geval ben ik valschelijk beschuldigd. Ik ben als anarchist ter dood veroordeeld. Dat is alles wat ik te zeggen heb.

LOUIS LINGG.

(Lingg stond op en trad naar voren. Jammer genoeg kwam zijne rede, waarin moed, trots en verachting doorstraalde, niet geheel voor de niet Duitsch verstaande toehoorders tot haar recht, omdat Lingg Duitsch sprak en de vertaler hem niet kon volgen. Lingg maakte te lange zinnen, zoodat het meeste door den tolk overgeslagen werd. Toch kon men het ontbrekende door de wijze van voordracht in gedachten aanvullen. Op en neergaande als een leeuw in zijn kooi, het fraai gelokte hoofd schuddende, nu en dan met gebalde vuist slaande op de tafel die voor hem stond, zoodat de aanwezige dametjes van angst ineenkrompen, sprak hij vloeiend met helderklinkenden stem als volgt):

Gerechtshof! Met denzelfden hoon waarmede men mij bij mijn streven om een menschwaardig bestaan in dit vrije land Amerika te verkrijgen tegenwerkte, met denzelfden hoon staat men mij nu, nadat ik veroordeeld ben, als vrijheid toe nog eenmaal te spreken.

Dat ik van deze vrijheid gebruik maak, doe ik alleen om de onrechtvaardigheid, de leugens en de laagheden, waarmede men mij overstelpt heeft, op de kaak te stellen. Men heeft mij wegens moord aangeklaagd en veroordeeld. Welke bewijzen heeft men tegen mij ingebracht? Men heeft Seliger hier doen komen om tegen mij te getuigen. Ik heb dien man geholpen bommen te maken. Men heeft verder hier bewezen, dat ik ze met behulp van een ander naar Clyborn Avenue 58 gebracht heb. Maar men heeft zelfs niet door den getuige à charge, Seliger, die erbij geholpen heeft, kunnen bewijzen, dat één dezer bommen naar de Hooimarkt gebracht werd. Twee scheikundigen werden als deskundigen hier gebracht, doch konden alleen constateeren, dat het metaal waaruit de Hooimarktbom bestond met dat mijner bommen eenige overeenkomst had. De heer Ingham probeerde te vergeefs hier weg te redeneeren, dat de bommen geheel verschillend waren.

Hij moet toegeven, dat er een verschil in middellijn van een halven duim bestond, maar hij verzweeg dat het verschil in dikte van wang een kwart duim bedraagt.

Dat zijn de bewijzen waarop ik van moord beschuldigd ben.

Maar ik ben niet veroordeeld wegens moord; de rechter heeft het nog hedenochtend pas in zijn eindconclusie geconstateerd, dat wij niet wegens moord zijn veroordeeld, maar wegens anarchie: ik ben gevonnisd omdat ik anarchist ben.

Wat is anarchie? Mijne voorgangers hebben dat duidelijk genoeg aangetoond en het is voor mij onnoodig er ook nog op terug te komen. Mijne kameraden hebben duidelijk genoeg in het licht gesteld wat ons streven is.

De Procureur-Generaal heeft u dat niet gezegd, maar heeft alleen onze taktiek gecritiseerd en verdoemd. Maar dat wij door de handelingen der politie tot deze tactiek gedwongen waren, heeft men wijselijk verzwegen.

Grinnell heeft gewezen op de verkiezing, op de arbeidersbeweging. Ingham heeft zelfs gesproken van een 6-uurbeweging.

Maar bij elke uitbreiding van een verkiezings- of arbeidersbeweging heeft men ruw geweld, politiestokken gebruikt.

En daarom heb ik ruw geweld aanbevolen om het nog ruwer geweld der politie te keeren.

Men heeft mij verweten, wet, recht en orde te verachten. Hoe staat het met die orde?

Zij wordt vertegenwoordigd door de politie, die d i e v e n in hare rijen heeft. Hier zit Capt. Schaack. Hij zelf heeft mij toegestemd, dat in zijn kantoor mijn hoed en mijne boeken gestolen zijn, gestolen door politie-beambten. Dat zijn de beschermers van den eigendom.

De agenten, die mij gevangen genomen hebben, zijn als inbrekers in mijne woning gedrongen; onder valsche voorwendsels, als timmerman Lorenz uit de Burlingtonstraat stelde zich de eene voor. Zij hebben bezworen, dat ik alleen in de kamer was; dat was

een meineed. Men heeft vrouw Klein niet gedagvaard, zij had kunnen getuigen, dat de agenten onder valsche voorwendsels in mijne woning zijn gedrongen, dat hunne verklaringen meineedig zijn. Doch laten wij verder zien.

Capt. Schaack is een hoofdman der politie. Hij heeft m e i n e e d e n gedaan.

Hij heeft b e z w o r e n, dat ik hem verklaard heb in de Maandagsche vergadering geweest te zijn en ik heb hem duidelijk aangetoond dat ik in een timmerlieden vergadering in Zef's-Halle was.

Hij heeft b e z w o r e n, dat ik hem gezegd heb, dat ik het bommenmaken uit het boek van Most geleerd had. Dat is weer een meineed.

Laten we een sport hooger gaan met de vertegenwoordigers van deze soort.

Grinnell en consorten hebben w i l l e n s e n w e t e n s valsche eeden doen afleggen. Het bewijs daarvan hebben mijne verdedigers geleverd.

Ik heb zelf gezien hoe Grinnell Gillmer, 8 dagen voor deze als getuige optrad, met de personen bekend maakte over wien hij moest getuigen.

Grinnell heeft door zijne politie en andere schurken willens en wetens valsche eeden doen afleggen. Hij is de moordenaar van 7 mannen, waarvan ik er één ben.

Grinnell heeft den treurigen moed gehad mij hier in de gerechtzaal, waar ik niets er tegen doen kon, een lataard te noemen. Zulk een schurk die zich met omgekochte lage sujetten verbonden heeft om mij

aan de galg te brengen. En waarom? Uit gemeene zelfzucht. Om een hoogere betrekking te krijgen; ter wille van het geld dus. En zoo een schurk, die 7 mannen door de meineeden van andere schurken wil doen vermoorden, zoo een schurk noemt mij een lafaard. En zulke handhavers der orde, zulke schavuiten te v e r a c h t e n, dat rekent men mij als misdrijf aan!

Anarchie beteekent regeeringloosheid; men legde dat hier uit als wanorde. Een stelsel zonder zulk een „orde", die gehandhaafd wordt door schavuiten, dieven enz., noemt men hier wanorde. De rechter zelf heeft moeten toegeven, dat het 't O. M. niet gelukt is, mij met het bommenwerpen in verband te brengen. Maar men weet zich wel te helpen! Men beschuldigt mij daarom van samenzwering. En hoe bewijst men dat? Men verklaart eenvoudig de „Internationale Arbeiders-Vereeniging" voor een bende samenzweerders. Ik was een van de leden — bijgevolg heeft men bewezen, dat ik ook een samenzweerder ben. Ja, er gaat niets boven de schranderheid van een Procureur-Generaal!

Het is bijna onnoodig terug te komen op de betrekking waarin ik tot mijne lotgenooten gestaan heb. Mijn vriend Spies heeft reeds gezegd hoe wij met elkander bekend waren. Ik kan naar waarheid zeggen, dat ik mijn lotgenooten niet beter ken dan Capt. Schaack.

De algemeene ellende, het werken tegen de kapitalistische hyena, heeft ons bondgenooten gemaakt, niet

van aangezicht tot aangezicht, maar door een gemeenschappelijk streven. Dat is de samenzwering waarvan men mij beticht.

Ik protesteer tegen het vonnis, tegen de uitspraak der rechters. Ik erken de wet niet, die honderden jaren geleden door den een of ander gemaakt is. Ik erken de rechterlijke uitspraak niet!

Mijn verdedigers hebben met uitspraken van even hooge gerechtshoven haarklein bewezen, dat men ons een nieuwe behandeling onzer zaak moet toestaan. De Procureur-Generaal heeft met driemaal meer uitspraken van misschien nog hoogere rechterlijke collega's het tegendeel bewezen, en ik ben ervan overtuigd, dat als in een andere zaak deze uitspraak met behulp van 25 andere gevallen als bewijs wordt aangevoerd men 100 andere gevallen zou weten op te sommen, die het tegendeel zouden aantoonen, als er maar anarchisten in dat proces te veroordeelen waren.

En niet eens volgens zulk een wet, die een schooljongen moet verachten, niet eens met zulke middelen heeft men mij wettig schuldig kunnen bevinden; men gebruikte daartoe meineeden.

Ik verklaar hier vrij en openlijk: ik ben voor geweld; ik heb Capt. Schaack reeds gezegd, dat als men ons met kanonnen bedreigt, wij met dynamiet bommen zullen antwoorden.

Ik herhaal, dat ik een vijand van de hedendaagsche „orde" ben, en ik herhaal, dat ik met alle krachten, zoo lang ik nog een ademtocht ter beschikking heb, die „orde" zal bestrijden.

Gij lacht, gij denkt misschien: „gij zult geen bommen werpen!" Maar ik verzeker u, dat ik met vreugde aan de galg sterf, omdat ik overtuigd ben, dat de honderden en duizenden tot wien ik gesproken heb, zich mijne woorden zullen herinneren, en als gij ons vermoord hebt, dan zullen, daar ben ik zeker van, z ij dynamietbommen gebruiken!

Met deze hoop bezield roep ik u toe: Ik veracht u, ik veracht uwe wetten, uwe „orde", uwe geweldenarijen!

Hangt mij daarvoor op!

GEORGE ENGEL.

(Deze sprak als zijn voorganger Lingg in de Duitsche taal. Daar hem echter een voortreffelijken tolk ter zijde stond, die zelfs in geestdrift geraakte bij het weergeven van het gesprokene, miste de rede hare uitwerking niet.)

Toen ik in 1872 Duitschland verliet omdat het mij daar niet mogelijk was door handenarbeid mij een menschwaardig bestaan te verschaffen, daar de invoering van machines het handenwerk geruïneerd heeft en de handwerksman het uitzicht op de toekomst heel treurig moet schijnen, besloot ik met mijn gezin naar Amerika te verhuizen, het land hetwelk wij door zoo velen als het land der vrijheid hadden hooren roemen.

Bij mijn landing te Philadelphia, den 8sten Januari 1873 juichte mijn hart van vreugde in de hoop en het geloof, in het vervolg in een vrij land onder vrije mannen te kunnen leven. Ik nam mij voor een goed burger van dit land te worden en wenschte mijzelven geluk ermede, dat ik Duitschland verlaten had en in

een republiek aangeland was. En ik geloof dat mijn verleden getuigenis daarvan aflegt, dat ik er naar streefde een goed burger van dit land te zijn. Dit is de eerste maal dat ik voor een Amerikaansch gerechtshof sta en wel aangeklaagd van moord. En om welke redenen sta ik hier, ben ik van moord beschuldigd? Het zijn dezelfde redenen die er mij toe brachten Duitschland te verlaten — de nood, de ellende van het arbeidende volk!

Ook hier in deze „vrije republiek", in het rijkste land der wereld, zijn er talrijke proletariërs, voor wie geen tafel gedekt is, die als verstootelingen der maatschappij vreugdeloos door het leven gaan. Ik heb menschen gezien, die hun dagelijksch voedsel uit het straatafval zochten om hun honger te stillen. Ik las van gevallen in de dagbladen, die bewezen dat ook hier in dit groote „vrije land" de menschen gedoemd zijn van honger te sterven. Dit bracht mij tot nadenken en tot de vraag: welke zijn de oorzaken die zulk een toestand der maatschappelijke verhoudingen doen geboren worden? Ik begon toen wat meer aandacht te schenken aan de staatkundige inrichtingen. De door mij gedane ontdekking deed mij inzien, dat hier dezelfde maatschappelijke kwalen bestaan als in Duitschland. Ik heb door de vooraf gaande uitwijding aangetoond wat er mij toe dreef het sociale vraagstuk te bestudeeren, socialist te worden. En ik begon met alle mij ten dienste staande middelen mij met de nieuwe leer vertrouwd te maken. Toen ik in 1878 van Philadelphia naar hier kwam, was mijn doel

hier mijn positie te verbeteren en ik meende, dat het hier gemakkelijker zou zijn om een bestaan te vinden dan in Philadelphia, waar ik tevergeefs trachtte in mijn levensonderhoud te voorzien.

Maar ook hier vond ik mij bedrogen. Ik kreeg de bewustheid, dat het voor den proletariër hetzelfde is of hij in New-York, Philadelphia of Chicago leeft. In de fabriek waarin ik hier werkte, had ik de gelegenheid een man te leeren kennen, die mij de oorzaken aantoonde, die schuld waren en zijn aan den zwaren en zonder resultaat blijvenden strijd om het bestaan der arbeiders. Hij toonde mij aan door middel van de logica der sociale wetenschap, dat ik grovelijk dwaalde als ik meende, dat ik in de mogelijkheid was mij een onafhankelijk bestaan te verschaffen door handenarbeid, zoolang als machines, productiemiddelen enz. door de staat als privaateigendom aan de kapitalisten gegarandeerd worden. Om hiervan nog beter op de hoogte te geraken, kocht ik met het door mij en mijn gezin verdiende geld sociaal-wetenschappelijke werken, zooals die van Lasalle, Main en Henry George. Na het bestudeeren dezer werken werd het mij duidelijk, waarom een arbeider in dit rijke land niet aan den kost kon komen. Ik begon nu over de middelen ter verbetering na te denken. De stembus viel mij in de gedachte. Men had mij dikwijls gezegd, dat dat het middel voor de arbeiders was om hunnen toestand te verbeteren. Ik nam aan de politiek deel met vollen ernst als een goed burger. Maar spoedig bemerkte ik, dat de leer van de „vrije verkiezingen"

een sprookje was, dat ik alweder bedrogen uitkwam.

Ik kwam toen tot het inzicht, dat de arbeider, zoolang hij economisch onvrij is ook staatkundig niet vrij kan zijn. Het werd mij duidelijk, dat het den arbeider nooit zou gelukken door middel van de stembus zulke maatschappelijke toestanden in het leven te roepen die hem en de zijnen arbeid, brood en een gelukkig leven waarborgen. Voor ik mijn geloof aan de stembus verloor had het volgende voorval plaats, hetwelk mij bewees, dat de politiek hier te lande door en door verrot is. Toen in het 14de district, waarin ik woonde en stemrecht bezat, de sociaal-demokratische partij zoo aangroeide, dat zij voor de demokratische en republikeinsche partij gevaarlijk dreigde te worden, vereenigden zich de beide laatstgenoemde partijen om tegen de sociaal-democraten stelling te nemen. Dat was ook heel natuurlijk daar zij beiden dezelfde belangen hebben. Maar toen niettegenstaande de sociaal-democraten de overwinning behaalden en hun candidaat feitelijk gekozen was, werden zij door de schandelijkste middelen van de zijde der oude partijen van de vruchten hunner overwinning beroofd. De stembussen werden gestolen en de uitslag zoo „verbeterd" dat het de oppositie mogelijk werd hare candidaten als gekozen te proclameeren. De arbeiders probeerden toen door middel van het gerecht recht te krijgen, maar dat liep op niets uit. Het proces kwam hun op 1500 dollars te staan, maar hun goed recht kregen zij toch niet. Heel spoedig bemerkte ik, dat het politieke bederf ook de rijen der sociaal-

democraten begon aan te tasten en ik verliet deze partij en sloot mij aan bij de „Internationale Arbeiders-Vereeniging", die toen juist georganiseerd werd. De aanhangers der laatste zijn overtuigd, dat de arbeider zich alleen door geweld van de tyrannie van het kapitaal in staat zijn te bevrijden, zooals gemeenlijk alle vooruitgangen, waarvan de geschiedenis melding maakt, alleen door geweld zijn tot stand gebracht. Wij zien uit de geschiedenis van dit land, dat de eerste kolonisten alleen door geweld hunne vrijheid kregen, dat aan de slavernij alleen door geweld een einde gemaakt werd en dezelfde man, die tegen de slavernij hier te lande ijverde, moest ten slotte het schavot bestijgen zooals wij weten. Wie tegenwoordig ten voordeele der arbeiders spreekt wordt opgehangen. Waarom? Omdat deze republiek niet onder leiding staat van mannen, die door eerlijke verkiezing aan het bewind zijn gekomen. Wie zijn de leiders in Washington die voor de belangen der natie zullen zorgen? Zijn zij door het volk gekozen of door hun geld? Zij hebben geen recht ons wetten voor te schrijven, omdat het volk hen niet gekozen heeft. Dat is de oorzaak waardoor ik de achting voor de Amerikaansche wetten verloren heb.

De omstandigheid, dat door de verbeterde machineriën zoo vele arbeiders zonder werk zijn of ternauwernood den halven tijd werk hebben, brengt hen tot nadenken. Zij hebben den tijd ervoor en denken erover hoe deze toestanden zouden kunnen veranderd worden.

De geschriften die in hun belang geschreven zijn komen hun in handen en, al is hun schoolkennis ook maar gebrekkig, de waarheden die deze geschriften bevatten weten zij er spoedig in te ontdekken.

Dat is natuurlijk niet prettig voor de kapitalistische klasse, maar zij kan het niet verhinderen. En het is mijne vaste overtuiging, dat in zeer korten tijd de groote massa proletariërs begrepen hebben, dat alleen socialisme hen uit hunne boeien bevrijden kan. Men moet bedenken, dat nog geen acht jaar geleden Carl Schurz gezegd heeft: „In dit land is geen ruimte voor socialisme, en thans staat het socialisme voor de rechtbank; daarom is het mijne vaste overtuiging dat, als die enkele jaren voldoende waren om het socialisme tot brandende strijdvraag te maken, het maar korten tijd zal duren om het te doen overwinnen.

Wat ik in betrekking tot mijn veroordeeling te zeggen heb is, dat ik mij daarover volstrekt niet verwonderd heb. Het is van ouds zoo geweest, dat men de mannen, die beproefden hunne mede arbeiders te verlichten en hun de waarheid zeiden, in den kerker wierp of op deed hangen, zooals dat met John Broun gebeurd is. Reeds lang heb ik bemerkt dat de werkman hier zoowel als overal elders geen rechten heeft.

De Procureur-Generaal heeft er hier de opmerkzaamheid op gevestigd, dat wij geen burgers waren. Ik ben reeds lang burger, maar het komt mij niet in de gedachte mij op mijn burgerrecht te beroepen,

omdat ik ook heel goed weet, dat dit niet het minste onderscheid maakt. Burger of niet, als arbeider ben ik toch zonder rechten, en daarom heb ik geen achting voor deze rechten en wetten, die door de e e n e klasse tegen de a n d e r e, de arbeidersklasse, gemaakt en gericht zijn. Waarin bestaat mijn misdrijf?

Dat ik getracht heb een maatschappelijke inrichting te doen geboren worden, waarin het niemand veroorloofd zal zijn uit de vooruitgang der techniek millioenen voordeel te trekken, terwijl de groote massa in ellende verkeert. Zoo goed als lucht en water gemeenschappelijk eigendom zijn, behoorden ook de de uitvindingen van wetenschappelijke mannen tot nut van allen te worden aangewend.

De wetten, die wij hebben, zijn in strijd met de wetten der natuur, doordat zij een groote massa menschen het recht ontzeggen te leven. Ik ben te veel gevoelsmensch dan dat ik zulke toestanden, zooals zij thans bestaan, niet zou bestrijden. Ieder die een weinig doorzicht heeft moet een stelsel bestrijden, hetwelk aan een enkel individu mogelijk maakt in enkele jaren honderden millioenen dollars bij elkander te schrapen, terwijl aan den anderen kant duizenden tot bedelaars worden gemaakt.

Is het dan te verwonderen wanneer er onder zulke omstandigheden mannen opstaan, die beproeven andere toestanden in het leven te roepen, die menschelijkheid als eerste grondbeginsel hebben? En dit wil het socialisme waartoe ik met vreugde beken te behooren.

De Procureur-Generaal heeft gezegd, dat er hier

tegen anarchie proces gevoerd werd. Anarchie en socialisme zijn volgens mijn inzicht zoo gelijkend als het eene ei op het andere, alleen de taktiek van beide is verschillend. De anarchisten hebben het opgegeven, de menschheid te bevrijden op de wijze zooals de sociaal-demokraten het willen doen. Ik zeg: gelooft niet meer aan algemeen stemrecht en gebruikt alle andere middelen, die u ten dienste staan. Omdat wij dat gedaan hebben, staan wij thans hier — omdat wij de menschen den rechten weg gewezen hebben.

De anarchisten worden daarom in alle landen verjaagd en vervolgd, en niettegenstaande dat krijgt de anarchie meer en meer aanhangers. En als men ons den weg afsnijdt openlijk te werken, dan gebeurt het in het geheim.

Als de Procureur-Generaal meent, dat hij de anarchie den kop heeft ingedrukt, als hij zeven van ons heeft opgehangen en de anderen voor 15 jaren naar het tuchthuis heeft gezonden, dan verkeert hij in een groote dwaling. De taktiek wordt eenvoudig veranderd — dat is alles.

Geen macht ter wereld kan den arbeiders de kennis ontnemen die zij bezitten om bommen te maken. Ik wensch den Procureur-Generaal Grinnell en zijn handlanger Furthmann niet het lot toe van den politiebeambte Rumpff!

Als de anarchie uitgeroeid had kunnen worden, zou dit reeds lang in andere landen geschied zijn.

Den avond, dat de eerste bom in dit land geworpen werd, was ik te huis in mijne woning. Ik heb niets

van eene samenzwering afgeweten, zooals de Procureur-Generaal meent te hebben ondekt. Het is waar, dat ik verscheidene mijner medebeschuldigden ken, de meesten echter zeer oppervlakkig, niet meer dan dat ik hen in vergaderingen zag en hoorde spreken. Ik ontken niet, dat ik ook op meetings gesproken en gezegd heb, dat wanneer elke arbeider een bom in den zak had, het heel spoedig met de heerschappij van het kapitaal gedaan zou zijn. Dat was mijne meening en mijn wensch. Het werd mijn overtuiging toen ik het vloekwaardige van de hedendaagsche toestanden door het kapitalisme veroorzaakt inzag.

Wanneer in een mijn honderden arbeiders te gronde gaan ten gevolge van gebrekkige voorzorgsmaatregelen, die de eigenaren te gierig waren om te verbeteren, dan wordt er door de kapitalistische bladen nauwelijks notitie van genomen. Maar met welke koelbloedigheid berichten zij wanneer er hier en daar op de arbeiders gevuurd wordt, als deze voor enkele centen meer loon het werk staken, om hun leven behoeftig te kunnen verlengen. Kan men achting voor eene regeering hebben, die alleen aan de bevoorrechte klasse rechten toekent en aan de arbeiders geen enkele? Het is pas onlangs gebeurd, dat eenige steenkolenkooplieden bij elkander kwamen en een samenzwering hielden om den prijs der steenkolen te verhoogen, terwijl zij het reeds zoo karige loon hunner arbeiders nog verlaagden. Klaagt men h e n daarom wegens samenzwering aan? Maar wanneer hunne arbeiders het wagen verhooging van loon te vorderen

dan laat men de troepen en de politie tegen hen optrekken en ze neêrschieten. Voor zulk een regeering heb ik geen achting en bestrijd haar, trots haar macht, trots hare politie, trots hare spionnen! Ik haat en bestrijd niet de kapitalisten als personen, maar het stelsel dat hen bevoorrecht. Mijn grootste wensch is, dat de arbeiders mogen erkennen, wie hunne vrienden en wie hunne vijanden zijn.

Over mijne veroordeeling, die door kapitalistischen invloed bewerkt is, heb ik geen woord te zeggen.

SAMUEL FIELDEN.

(Deze eenvoudige voerman verbaasde iedereen door de macht van zijn eenvoudige maar daarbij toch zoo doordringende bespraaktheid. Hij begon met een Engelsche vertaling van het volgende gedicht van Freiligrath:)

DE REVOLUTIE.

Of gij haar ook, het edel wild, door uwe beulstra-
[wanten vingt,
En of gij op uw vestingwal, soldatentroep, haar
[rechten gingt,
En of zij sedert lang ook rust, en op haar graf bij 't
[morgenrood
Het boerenkind een bloemkrans legt — toch zeg
[ik u: zij is niet dood!
Of gij van 't hooge voorhoofd haar de weelderige
[lokken schoort,
En of gij tot gezellen haar den moord'naar en den
[dief verkoort,

En of zij tuchthuiskleeren draagt, of gij haar voedt
[met haverbrij
En of zij touw pluist, zakjes plakt, — ik zeg u;
[ze is nog immer vrij!
En of gij haar tot balling maakt, en haar van land
[tot land verjaagt
En of ze aan vreemde kusten zwerft, en aan de zee
[haar nooden klaagt,
Of zij haar opgereten voet ook koelt in 't schuimend
[zilte sop,
Haar harpe hangt zij nimmermeer aan Babel's wilgen
[hooploos op;
Neen, waar zij zwerft, zij voert haar meê; en doet
[haar klinken u ten trots.
Zij lacht om 't leed der ballingschap, als om de
[kwelling des schavots.
Zij zingt een lied, dat gij ontsteld van uwe zetels u
verheft;
Dat in uw hart, dat l a f f e hart, dat v a l s c h e
[hart u dood'lijk treft!
Geen klaagzang, geen treurig lied, geen lied om wie
[reeds zijn geveld;
Ook niet een lied van smaad en hoon, om uw komedie
[vol geweld,
Die beedlaars-opera! die ge eens zoo onbeholpen hebt
[gespeeld,
Wat heeft u mottig hermelijn, het vale purper ons
[verveeld!
Neen, wat daar langs de wateren ruischt, is niet de
[toon van smart of smaad:

Het is der toekomst zegezang, triumflied van den
[dageraad.
Zij meldt ons, dat de dag genaakt, zij meldt het met
[bazuingeschal
Als eens uw afgeleefde god: „Ik ben, die 'k was en
[wezen zal!"
'k Zal eeuwig zijn, en thans op nieuw, zal ik aan
['t hoofd der volken gaan!
Op uwen vuigen nek, uw hoofd, op uwe kronen zal
[ik staan!
In naam van vrijheid en van recht, heb ik het wrekend
[zwaard ontbloot
En 'k hef den sterken arm omhoog, die beulen en
[tyrannen doodt!
Gij staart u op mijn kerkers blind; gij zoekt mij
[slechts in 't gapend graf.
Gij meent, ik leef als vagabend, gij meent, het
[zwerven is mijn straf.
Gij dwazen, woon ik niet in vree, waar nooit uw bijl
[mij treffen kan?
Is niet mijn lijfwacht de eedle toorn van elken
[vrijgeboren man?
Is niet mijn bolwerk ieder hoofd, dat nimmer buigt
[voor uw gezag?
Heb ik geen schans in elke borst, die menschelijk
[is bij trotschen lach?
Is ied're werkplaats niet mijn veld, waar immer meer
[het leed zich wreekt,
En is de rechtzaal niet aan mij, waar menschelijk-
[heid het vonnis spreekt?

'k Zal zijn, die 'k was, en zal voortaan aan 't hoofd
[der volken voorwaarts gaan;
Op uwe ruggen, op uw hoofd, op uwe kronen zal
ik staan!
't Is der geschiedenis oude gang; — wij roemen niet,
[wij dreigen niet, —
Zwoel rijst de dag, o Babylon, het menschdom zingt
[zijn Vrijheidslied!

Freiligrath is een Duitsch dichter en elk ontwikkeld Duitscher leest „de Revolutie" met geestdrift, en in dit land, hetwelk zich zoo gaarne het eerste hoort noemen in de beschaafde wereld, zou het een misdaad zijn, wanneer men zich „revolutionair" noemt?!

De aangeklaagden in dit proces zijn gevraagd of zij „revolutionairen" waren. Onder beschaafde natiën is het gewoonlijk geen misdaad revolutionair te zijn. Maar er zijn revolutionairen van verschillende soort en het schijnt, dat het revolutionair-zijn alleen als misdaad wordt aangerekend aan hen die het ongeluk hebben er arm bij te zijn.

Ik, Edelachtbare, ben door de politie en door de burgerlijke vertegenwoordigers der stad Chicago voor deze rechtbank gebracht onder aanklacht van moord. Ik werd den 5den Mei gevangen genomen en beschuldigd van deelneming aan poging tot moord. Eenige dagen later werd mij een stuk ter hand gesteld van de Grand-Jury, hetwelk deze beschuldiging bekrachtigde. Mijne procureurs wederlegden deze be-

schuldiging. Volgens onze meening voerden wij voldoende bewijzen daarvoor aan. Nadat men alle getuigen voor en tegen gehoord had en alle pleitreden gehouden waren, uitgezonderd die van het O. M. wordt ons in het einde van deze laatste rede gezegd, dat men er niet in geslaagd is de aanklacht wegens moord met genoegzame bewijzen te staven. Na afloop van het getuigenverhoor wordt mij plotseling gezegd, dat ik wegens anarchie aangeklaagd ben. Als ik dat geweten had, zou ik anders op de aanklacht geantwoord hebben. Dan had ik mij kunnen rechtvaardigen met een beroep op de constitutioneele rechten die elk burger van dit land bezit en met de nog grootere rechten van den menschelijken geest, gevolgtrekkingen te mogen maken uit alles wat hij onder de oogen krijgt. Dit natuurlijke recht, een vrij oordeel te mogen hebben, behoeft geene bekrachtiging door de eene of andere grondwet. Maar er werd mij geen gelegenheid gegeven, duidelijk te maken waarom ik anarchist ben. Dat ik er voor opgehangen zal worden, werd mij eerst medegedeeld nadat ik mijne verdediging wegens de moordaanklacht geëindigd had.

De gluiperige oogen van de geheime politie-agenten, zooals Mr. Foster zich zoo juist uitdrukte, hebben toen mijn levensloop, mijne verhoudingen en betrekkingen nagevischt van den wieg tot aan het graf. Men heeft mij een vrede-verstoorder, een vijand der openbare orde en in het algemeen „een gevaarlijk mensch" genoemd. Daarom moet ik de laatste gelegenheid, die mij gegeven wordt om te spreken, gebruiken om

eenige jaren in de geschiedenis van mijn leven terug te gaan. Daarmede beoog ik, UEdelachtbare de beweegredenen te doen zien, die mij ertoe geleid hebben te worden wat ik ben en waarvoor ik mij volstrekt niet behoef te schamen of schoon te wasschen.

Ik ben, zooals ik reeds gezegd heb, in Lancashire geboren. Wanneer er een plek is op aarde waarop Amerika met dankbaarheid moet terugzien dan is het Lancashire. Daar werd ik geboren en leerde ik de slavernij haten. Ik leerde daar de koningen verafschuwen en, geheel tegenovergesteld van den Procureur-Generaal in dit proces, was ik republikein, hoewel in een monarchie geboren. Er zijn menschen, die nooit de omgeving waarin zij geboren werden ontgroeien. Zij doen geen schrede voorwaarts, zij komen nooit van hunne plaats. Zijn zij in Rusland geboren, dan is Rusland het grootste en eerbiedwaardigste land der wereld en heeft de beste instellingen. Zijn zij in China geboren evenzoo, en in Patagonië zou het niet anders zijn.

In mijn geboorteland begon ik reeds de koningen te haten. Ik herinner mij nog hoe de wolhavens in het Zuiden geblokkeerd werden en daardoor de bevolking van mijn geboorteplaats in grooten nood geraakte. Niettegenstaande dat sympathiseerden zij met de slaven en het blokkeeren der wolkoningen. De edele Lincoln heeft deze hooghartigheid van de arbeiders daar begrepen en zond hun twee scheepsladingen levensmiddelen om hen voor den hongerdood te bewaren. De toenmalige sympathie der arbeidende klasse in

Lancashire met de zuidelijke slaven is een feit, dat in de litteratuur van beide landen een plaats heeft gekregen. De bezittende klasse van Engeland sympatiseerde met de slavenhouders van het Zuiden en zou graag aan den oorlog tegen de Unie hebben deelgenomen. Maar de verstandige arbeiders van Lancashire, waartoe ik als kind behoorde, waren uwe vrienden en droegen geduldig en gewillig nood en honger, die dezen verschrikkelijken strijd hun veroorzaakte. Ik beweer dat er menschen zijn, die nooit hunne omgeving ontgroeien. Ik was als kind reeds republikeinsch gezind; ik kwam reeds vroeg tot de ontdekking dat men kan dwalen en deze wetenschap maakte dat ik van het eene standpunt naar het andere overging, steeds vooruitschrijdende. De eerste redevoering hield ik in de straten van mijn geboorteplaats, als kind, ter ondersteuning van het Noorden tegen het Zuiden — dat bewijst dat ik toen reeds hart had voor de onderdrukte menschheid.

De heer Ingham heeft gezegd, dat terwijl andere menschen een vermogen verwerven, wij, deze mannen hier, oproer stookten of bier dronken. Ik antwoord hierop dat het minstens even edel is bier te drinken als zich een vermogen te verwerven uit en door het werk van anderen. De mensch die alleen een vermogen voor zich en zijn gezin tracht te verkrijgen en er niet naar vraagt, wat er van degenen wordt, die om hem heen leven, is van geen enkel nut voor de maatschappij, van geen enkel nut voor zijne medemenschen. Wij rekenen het ons tot eer, dit erkend

te hebben. Het is een wijsgeerig en logisch feit, dat niemand ontkennen kan en alleen aan het gebrekkige oordeel van den Heer Ingham ontgaat. Men kan geen zekerheid voor zijn vermogen, geen duurzame gerustheid hebben voor zijn verwanten als een ontevreden, ellendige en lijdende massa om ons heen is. Jay Gould en Vandenbilt zouden gelukkiger zijn indien zij maar 20.000 dollars bezaten, als de lieden die onder hunne heerschappij staan maar voor nood en gevaar beschut waren. Er zou dan minder opgewondenheid, minder strijd en twist en meer nachtrust zijn. Dat is het ergste in de wereld, dat een groot deel der menschen, die voor hun plicht staan, eerst vraagt of er geldelijk voordeel aan verbonden is. Zoo ja, dan volgen zij hem en vragen volstrekt niet door wien de betaling geschiedt.

Mijn tweede rede die ik hield, had plaats toen ik lid werd der Methodistenkerk. Ik werd daardoor een wandelende spreekmachine. Ik bezocht verschillende steden in Lancashire en sprak onder den blooten hemel omdat mijn ijverig en waarheidlievend karakter mij ertoe dwong. De godsdienst waartoe ik behoorde, waarin ik geloofde, was mij de verbreiding waard, was mij waard, dat ik er mijne krachten voor inspande, en zoo deed ik ook. Zoo ernstig en ijverig was ik toen der tijd, dat ik aan een Zondagschool leeraar en aan een andere opper-intendant was en tegelijkertijd predikant en wat men omroeper noemt. Ik bekleedde dus 4 ambachten tegelijk. Suffers wier ziel door niets aangegrepen wordt, noemt men ook mannen, maar tot

dat soort behoorde ik niet, en daarom sta ik thans voor deze rechtbank.

In 1868 ging ik naar de Vereenigde Staten. In Ohio heb ik gepredikt: in Chicago kwam ik in 1869. Hier in deze bloeiende en snel groeiende stad is bijna geen straat die niet met het zweet van mijn arbeid is bevochtigd.

Onder de beschuldigingen, die tegen mij en mijne kameraden ingebracht werden, heeft mij niet een zoo diep gekrenkt als de bewering, dat deze beschuldigden de arbeiders misleidden om geld van hen te krijgen. De eenige persoon die het tegendeel getuigen kon was Zeller, de secretaris der Central Labor Union; doch het werd ons geweigerd hem hier te doen ondervragen, alleen om het vooroordeel tegen ons aangewakkerd te houden. Niets ter wereld werpt een zoo slecht licht op een man, als het verwijt, dat hij „voor geld" anderen bedrogen heeft. Wij worden hier door een jury veroordeeld, doch die harerzijds ook voor een gerecht zal staan, dat haar veroordeelen zal.

Met een tot onderzoek geneigden geest en nadat ik reeds bemerkt had, dat er in ons sociaal stelsel veel verkeerds is, had ik gelegenheid een arbeidersvergadering bij te wonen. Ik luisterde, vergeleek en maakte mijne eigene opmerkingen. Nog waren mijne ideeën niet rijp genoeg om het redmiddel te bemerken. Toen mij dat duidelijk werd, verspreidde ik deze nieuwe leer met dezelfde toewijding en vastberadenheid, waarmede ik jaren lang andere ideeën had geleeraard. Overtuigingen hangen aan een magnetischen ketting.

Een enkele aanraking ermede stelt ons in staat in een zaak zoo volkomen door te dringen als ware zij een deel van ons lichaam. Zoo was het ook met mijne overtuiging op politiek-economisch gebied. Toen ik hoorde: het socialisme verlangt voor een ieder dezelfde gelegenheid, was de magnetische ketting aangeraakt en ik werd socialist. Ik wist, dat ik van nu af aan het rechte middel gevonden had hetwelk ik zocht, en zoodra ik dat wist had ik ook het recht het te verkondigen. Ik deed dat en de grondwet der Vereenigde Staten geeft er mij het recht toe, want zij zegt: „Het recht van vrijheid van spreken mag niet verkort worden."

Ik heb de principes van het socialisme verdedigd, de sociale gelijkheid: daarom sta ik thans hier en om geen andere reden.

Wat is socialisme? Een ander zijn vrijheid ontnemen? Zoo wordt wel eens het socialisme door onwetenden uitgelegd! Neen, neen, als ik de zaak kort en bondig moet uitleggen, dan is het socialisme datgene wat verhindert, dat anderen u van uw eigendom berooven. Het wetenschappelijke socialisme eischt, dat men het kwaad bij den wortel pakke. Elke statistiek der misdaden wijst uit, dat het misdrijf in 't algemeen als men zijn oorzaak grondig onderzoekt enkel en alleen zijn ontstaan dankt aan armoede.

Men heeft mij voorgeworpen, dat het oproer stoken is, in redevoeringen te zeggen, dat het tegenwoordige sociale stelsel de menschen tot beesten maakt. Ik zou wel ieder die onder het bereik van mijn stem is

willen verzoeken door deze stad te gaan, in de slaaphuizen, waar de lieden in de kleinst mogelijke ruimte op elkander worden gepakt en 5 (Amerik.) centen betalen voor het verlof om in deze helsche atmosfeer van ziekte en dood te mogen ademen — maar ik raad hun hunne zijden rokken en met kanten gegarneerde kleederen bij elkander te houden en zich voor elke aanraking in acht te nemen. — Ik zou wel willen vragen of gij meent, dat deze menschen vrijwillig en met volle bewustzijn van hun doen en laten dezen dierlijken toestand hebben verkozen? Geen enkele onder hen! Zij zijn alle het product der omstandigheden; zij zijn door geboorte en verhoudingen in dezen toestand gekomen. Neem deze menschen als zij nog kinderen zijn en breng hen in een omgeving waarin zij de vruchten der beschaving genieten, en zij zullen nooit vrijwillig tot een dergelijken stand terugkeeren. De maatschappij, door hare geschiktheid om spoedig middelen van bestaan in massa te produceeren, is ertoe in staat zonder een enkel individu onrecht aan te doen. De rijkdommen van dit land konden alleen daardoor in enkele handen komen, doordat het andere deel der menschheid van hare waardigheid beroofd werd. Ik beweer niet, dat elke rijke willens en wetens of op boosaardige wijze er naar streefde dezen toestand in het leven te roepen. Maar hij bestaat, en ik beweer dat de maatschappij verplicht is, het kwaad te heelen.

Dat zijn mijn gedachten over socialisme. Het vaderlandsch gevoel van het Amerikaansche volk heeft

de overtuiging dat in dit land geen armoede mag heerschen; en hetzelfde geval heerscht in Engeland, Frankrijk en Duitschland. De klasse die nog niet arm is denkt zoo en de klasse die reeds arm geworden is, begint te denken dat het onder de bestaande toestanden onmogelijk is, dat het volk niet altijd nog armer en armer wordt.

Ik wil hier vertellen op welke wijze vermogens verworven werden. De „Chicago Tribune", ik meen dat het in haar Nieuwjaarsuitgave van 1885 was, gaf volgens eene nauwkeurige berekening op, dat in de stad Chicago de jaarlijksche winst, die de arbeiders na aftrek van alle kosten per hoofd voortbrengen, 2764 dollars bedraagt voor elk werkman; dat het loon daarentegen slechts 457 dollars bedraagt, dus iets meer dan een zesde gedeelte. Vraag nu nog waar de overproductie vandaan komt! Men dwingt den man een waarde van 2764 dollars te produceeren en geeft er hem maar een zesde gedeelte van! Wie zal het overige koopen? Onze pakhuizen zitten volgepropt en de werkplaatsen moeten gesloten worden omdat er niets meer te doen is. Waar moet dat heen?

Wie Charles Dickens kent, weet dat het een man met een scherp opmerkingsvermogen was. Toen hij 40 jaren geleden van hier naar Engeland terugkeerde, vertelde hij daar dat de verschijning van een bedelaar in de straten van Boston een verbazing wekte als de verschijning van een engel met het zwaard der wrake. Een Bostonsche courant daarentegen vertelt ons dat

in den winter van 1884/85 er in Boston enkele buurten waren, waar het bezit van een kachel als het ware een aristocraat aanduidde en de armen, die in de omgeving leven een zekere rente betalen om zich de handen aan dien kachel te mogen warmen, die het eigendom van den aristocraat is. Dat is de verandering die er in de arbeidende klasse gekomen is gedurende 40 jaren. Nauwelijks een derde der boeren zijn eigenaars van den grond dien zij bebouwen. In de laatste 20 jaren zijn in den staat Illinois de hypotheken op landerijen met een derde toegenomen. Is dat niet genoeg om een denkend mensch aanleiding te geven tot de vraag, of er dan soms ergens iets niet in de haak is? Ja, de mensch heeft het recht dat te vragen, maar wees voorzichtig! gij moogt niet gelooven, dat het socialisme iets daaraan zou kunnen veranderen! Wie dat gelooft wordt opgehangen. Gij hebt het recht te denken, maar gij wordt gestraft voor uwe gevolgtrekkingen.

In den winter van '84 op '85 heeft de heer Parsons het getuigenis afgegeven, hetwelk hij den 4den Mei op de Hooimarkt heeft herhaald; hij verklaarde, dat het sociale vraagstuk niet alleen een Europeesch maar ook een Amerikaansch vraagstuk is, hoewel de vaderlandslievende menschen, die naar baantjes hunkeren, het volk wilden leeren de Amerikaansche vlag te aanbidden en de oplossing van het vraagstuk aan de Europeërs over te laten.

De nabijheid en de kameraadschap der natiën, die vanzelf worden bevorderd door de gemakkelijke ver-

voermiddelen en verkeerswegen, brengen ook de Europeesche en Amerikaansche arbeiders in nauwere betrekking met elkander en hunne belangen worden in alle landen dezelfden. Het sociale vraagstuk is ook een Amerikaansch vraagstuk.

In den winter van 1884—85 werden 210 Amerikaansche meisjes, die den jeugdigen leeftijd hadden van 14—16 jaar, door het sluiten der fabrieken in New-Engeland uit hunne woonplaats verdreven en zwierven om een toevlucht te zoeken in de sneeuw rond, tot ten laatste een groot gedeelte zich aan een leven der schande moest overgeven. Wat denkt gij ervan als zulke dingen gebeuren, is de arbeidersvraag een Amerikaansche of niet?! Ik beweer daarom op deze plaats, dat degene, die zulke dingen ziet en niet begrijpen kan dat zij ons heendrijven naar eene ontzettende crisis, blind moet zijn. En wie deze dingen kan aanzien en daardoor niet tot daden aangevuurd wordt om zulke toestanden te veranderen, zulk een mensch heeft geen hart in den boezem, hij heeft de natuur van een vraatzuchtigen tijger.

In Chicago werken kinderen in hunne prilste jeugd. Toen ik op een zeer kouden winteravond in 1884 eens 2 meisjes, die voor iemand vluchtten, ontmoette, verzochten zij met mij mede te mogen gaan. Ik vroeg hun waarom. Een man had hen achtervolgd en geld aangeboden. Ik vroeg verder waarom zij zoo laat op straat waren; het was 9 uur, koud en sneeuwende. „Wij hebben in dien en dien winkel gewerkt" zeiden zij. Kleine kinderen van het hart der moeder weg-

gerukt, moeten geld verdienen! Misschien zijn hunne ouders dood. Een mooie beschaving, die een weduwe er niet voor beschermen kan of wil, hare kinderen aan zulke verleidingen prijs te moeten geven! Een man, die er niet naar streeft zulke toestanden te veranderen is geen mensch.

Bij deze gelegenheid — ik wil bij die geschiedenis nog een oogenblik staan blijven — toen ik met de beide kinderen, die mij vergezelden, verder aan het praten raakte, kon ik het trotsche bewustzijn opmerken, dat in hen zetelde. Beide waren ongeveer even oud.

Een der meisjes vertelde mij, dat zij reeds 3 jaar werkte. De andere had pas 1 jaar gewerkt. Kinderen van dien leeftijd zijn gewoonlijk een beetje schuw als zij met vreemden in aanraking komen. Zeer in 't bijzonder bemerkte ik deze schuchterheid aan het kind dat pas 1 jaar uit het ouderlijke huis was. De andere vertoonde dat in het geheel niet, hoewel zij nog een hoofd kleiner was.

Carter Harrison, burgemeester van Chicago, die opmerkte of meende op te merken, dat de zedelijke toestand der stad aan 't dalen was, en die het voor goed hield een zekere klasse van menschen te vervolgen, had in den voorlaatsten winter een onderhoud met een vrederechter. Men zou gaarne de straat slijpers kwijt zijn,, zij waren een schande van de stad, zeide Carter. En daar er zoo velen waren, was het zeer te prijzen dat de burgemeester en de vrede rechter hen poogden op te ruimen, indien dat mogelijk was. Dat is echter de vraag niet. Maar waarin

bestond echter het middel dat men gebruiken wilde? Wel — ze oppakken. De eerste keer zouden zij er wel niet veel vangen, de tweede keer reeds meerderen en zoo voort, tot eindelijk de prostituées geheel verdwenen zouden zijn. Ieder die aan deze vraag eenige opmerkzaamheid geschonken heeft, kent het onomstootelijke feit, dat het voor een jong vrouwtje, dat geen echtgenoot, geen vader, geen broeder bezit, die haar kan bijstaan, bijna onmogelijk is, haar brood op fatsoenlijke wijze te verdienen. Een vriend van mij, een handwerksman werd eens door een jong meisje verzocht haar behulpzaam te zijn bij het zoeken naar eene betrekking. Hij ging naar een van onze grootste winkels. „Ja wij kunnen haar een betrekking geven, maar zij moet zich smaakvol en mooi kunnen kleeden en moet er goed uitzien, dan kan zij 3—5 dollars per week verdienen." Zoo staan de zaken. En gij meent de toestanden te kunnen bezweren door degenen, die gedwongen zijn tot zulke uiterste middelen hun toevlucht te nemen om in het leven te kunnen blijven, uit te zoeken en op te pakken?

Slechts enkele punten stip ik aan om u te doen zien, dat de arbeidersvraag een Amerikaansche vraag is. Zij is de vraag der 19de eeuw.

Ik ben beschuldigd gedurende de laatste 2 jaren opruiende volksredevoeringen gehouden te hebben. Er is voor dit gerechtshof en in dit proces getuigd, dat ik in het jaar 1885 in de Turnhalle der 12de straat een rede hield. Hetgeen ik bij die gelegenheid gesproken heb is verdacht gemaakt. Om u het karakter

van die vereeniging, het karakter der organisatie, waartoe ik behoor, te doen begrijpen, heb ik slechts te zeggen, dat die vergadering op den wensch van een aantal socialisten bijeengeroepen werd om te constateeren of zij gelijk of ongelijk hadden en om hunne meeningen te vergelijken met die der heeren, die voortdurend beweerden, dat zij (de socialisten) ongelijk hadden. Zij werden daar uitgenoodigd te komen om te debatteeren; zij hadden gelegenheid tot bespreken, men gat hen tijd tot tegenspreken. Voor zoover ik mij het toenmaals gesprokene herinner, was het volstrekt niet van opruienden aard, ook werd iets dergelijks hier niet getuigd. Maar het is wel waar, dat de geestelijken, de volksverbeteraars van beroep, door plakkaten die door de geheele stad verspreid werden, uitgenoodigd waren daar te verschijnen en over deze dingen met ons van gedachten te wisselen, omdat het vragen zijn, waar de aandacht op gevestigd moet worden. Velen kwamen er niet, slechts enkelen.

Ik ben beschuldigd, in Muller's-Halle bij gelegenheid eener vergadering, die tot hetzelfde doel bijeengeroepen was, en die ik als voorzitter leidde, de toehoorders verzocht te hebben met de socialisten te debatteeren en beweerd te hebben, dat dit de laatste gelegenheid was voor vreedzame onderhandeling, vóór men zou beginnen hen hun eigendom te ontnemen. De man die dat hier getuigd heeft, weet, onder welke omstandigheden dat gezegd werd; dat de tegenstanders van het socialisme, die vroeger nooit op onze ver-

gaderingen gekomen waren, het voor voldoende hielden in hunne redactie-bureaux te zitten en verachtelijk te lachen en te schrijven: „Die kerels willen alle menschen uitplunderen; het zijn dronken schooiers, die niet willen werken maar stelen!" Mijne opmerking in die vergadering was maar scherts. De toehoorders namen het ook als zoodanig op en lachten erover. Niemand geloofde dat de opmerking ernstig gemeend was. Maar de persoon, die hier als getuige optrad, schijnt dat niet begrepen te hebben.

Het is een misverstand te gelooven, dat de verslaggevers der dagbladen de verstandigste menschen zijn. In de geheele wereld is er, voorzoover ik bij ervaring weet, geen klasse van menschen die zooveel domkoppen in haar midden heeft als die der reporters; ik ken dat volkje. Dezelfde persoon heeft nog verklaard, dat ik op den laatsten dankzeggingsdag in eene vergadering een rede gehouden en aangeraden had naar Marshall-Field te gaan en te nemen wat er te krijgen was.

Door meer dan duizend personen kan ik doen getuigen, dat ik toen juist in Cincinnati was. Mooie getuigenbewijzen!

De heer Spies herinnert zich nog heel goed, dat hij mij den avond voor den dankzeggingsdag naar den trein bracht en met mij een spoorbiljet kocht. De bedoelde getuige is echter dezelfde die de geschiedenis van Muller's Halle gedebiteerd heeft.

Ik wil nog iets van mijn vrienden de verslaggevers zeggen; want op hen en op de geheime politieagenten

heeft men zich in hoofdzaak beroepen om ons schuldig te verklaren. Het is zeer goed bekend bij ieder die lezen kan, dat courantenberichten zeer onvertrouwbaar zijn. In het geheele land is geen openbaar redenaar, die niet reden heeft om steeds over courantenartikelen te klagen. Zoo onverdragelijk is deze plaag geworden, dat de overheid van dit land nauwelijks een jaar geleden openlijk constateerde, dat in geen tijdperk ter wereld zoo lang de dagbladen bestonden, zoo eene groote leugenarij opgemerkt was. Ja, er is nooit een land geweest waar de leugenarij op zoo grooten schaal bedreven werd.

Sedert mijne gevangenneming heeft Burgemeester Harrison zijn ondergeschikten bevolen de reporters geen nieuwtje meer te vertellen, daar hij herhaaldelijk door hen bedrogen was, doordien zij tegen hunne beloften in steeds de berichten verminkten. Hij zeide: „ik heb er genoeg van met verslaggevers te spreken om naderhand juist het tegendeel van hetgeen ik gezegd heb in de bladen te lezen."

Harrison die dit zegt is geen socialist, ik wilde er alleen een feit mede aantoonen. Maar op de verklaringen van zulke reporters ben ik veroordeeld. Ik hield den vorigen Herfst in de Turnhalle der 12de straat een voordracht over het oproer in Londen. De in die vergadering tegenwoordig geweest zijnde verslaggevers zijn hier gedagvaard om te bewijzen dat ik een samenzweerder was, die plan had de Michigan Avenue te plunderen, dat ik opstand en oproer in dit land wilde gaande maken door opruiende redevoeringen.

Ik heb u aangetoond, mijne vrienden, dat berichten — ik spreek tot mijne kameraden, tot het geheele land zoo goed als tegen dit gerechtshof — dat courantenberichten onvertrouwbaar zijn. En daarop steunende wordt een menschenleven op het spel gezet!

In de Turnhalle der 12de straat heb ik over het oproer in Londen gesproken. Ik zeide bij die gelegenheid dat in Chicago dezelfde oorzaken bestonden die dezelfde gevolgen als in Londen konden hebben; dat de bevoorrechte klassen dezer stad, die lezen van de onderdrukte, in wanhoop verkeerende armen der stad Londen, dat zij, nadat in het Oostelijk deel van Londen de vensters van de Clarendon Club met steenen gebombardeerd werden, niet verrast behoefden te zijn wanneer diezelfde oorzaken hier dezelfde gevolgen na zich sleepten, namelijk een oproer waarbij het volk wel eens naar Michigan Avenue zou kunnen trekken om de vensters van de Calumet Club te verbrijzelen; want gelijke oorzaken, gelijke gevolgen. Toen ik geeindigd had, kwam de verslaggever van een ochtendblad in het lokaal, bleef een oogenblik zitten, en den volgenden morgen stond in de courant: „Samuel Fielden heeft gezegd, dat hij volk naar Michigan Avenue wilde brengen om daar bij de Calumet Club de ruiten in te slaan." Die verslaggever heeft mij geen enkele lettergreep hooren zeggen, want hij kwam te laat. En op zijn getuigenis word ik wegens moord aangeklaagd.

Men heeft van de beurs-demonstratie gesproken. Aan de zijde van de aanklacht was eenig verschil

omtrent dit punt. Enkele geheime agenten beweerden — geheime agenten behooren tot een ontwikkelde soort van menschen — dat ik het volk aangeraden had er heen te gaan en deel te nemen aan het 20 dollars souper. Dat is een dwaling. Om die op te heffen wil ik hier opmerken, dat men zulk bewijsmiddel niet kon bijbrengen. Geen enkel ochtendblad heeft zoo iets van mij bericht. Bijgevolg blijkt daaruit dat hun getuigenissen nog erger zijn dan leugenachtige courantenverslagen. Geen enkel blad heeft mij toen zulke woorden in den mond gelegd. Ik zeide alleen dat de beurslui van de landspers reusachtige lauweren gekregen hadden voor het groote gebouw dat zij opgericht hadden om daarin ten koste van het volksbestaan schandaal te maken. Dat gedenkteeken van architectonische schoonheid heeft ongeveer 2 millioen dollars gekost, zeide ik. Dat herhaal ik ook nu. Ieder uwer die de couranten leest, weet dat. Verscheidene jaren geleden, toen deze beurs er nog niet was, zeide ik reeds, dat zulk een gebouw veel zou kosten. Ik zeide ook, dat de lof die men deze heeren toezwaait niet zonder afkeuring mocht blijven, dat de arbeidende klasse uit wier zak de beurs gebouwd is, de mannen behoorden te zijn, die ertegen protesteerden; dat die vergadering bijeengeroepen was, om deze vraag aan de orde te stellen, dat de beursbetooging een zoodanig protest zou zijn, dat niet iedereen met de lofrede instemde maar de kolossale onkosten integendeel afkeurde. Dat is alles wat ik daar zeide.

Veel is over de vergaderingen der Amerikaansche groep gezegd. In het voorjaar van 1885 kwam een heer van Washington naar hier en bezocht onze vergaderingen. Hij hoorde ons aan en was het niet met ons eens. Ik noodigde hem uit tot een openbaar debat. Den volgenden Zondag kwam hij in Palmerhouse en wij hadden een discussie, een debat over het socialisme. Hij beweerde dat de maatschappelijke toestanden er niet verbeterd door zouden worden, terwijl ik op het tegenovergestelde standpunt stond.

Bij het begin van dit proces heeft deze heer ons geschreven, dat hij bereid was als getuige hier te verklaren, dat onze vergaderingen niet bijeengeroepen werden om op te ruien, maar ter bespreking van economische vraagstukken. Ik was niet wegens opruiïng aangeklaagd, anders zou ik een groote massa van zulke bewijsmiddelen aangevoerd hebben. In de getuigenkamer waren 20 mannen bereid over de beursbetooging en over de daarbij gehouden redevoeringen, zoowel als over redevoeringen bij andere gelegenheden gehouden, te getuigen. Maar wij dachten, dat wij wegens moord zouden terechtstaan. Dat is de reden waarom wij het niet noodig achtten deze lieden als getuigen op te roepen, want zooals mij later gezegd werd en zooals ook de pers berichtte, bestaat er tegen ons zoowel een aanklacht wegens poging tot opruiïng als wegens moord, en dat dit bewijsmiddel wel tegen de aanklacht gebruikt had kunnen worden.

Na de Handelskamer-vergadering of liever na de betooging, gingen wij naar Fifth Avenue 107 terug

en spraken de heer Parsons en ik, en ik geloof ook Spies, van uit het venster. Ik zeide bij deze gelegenheid tot het volk, dat het getoond had de Handelskamers niet goed te keuren. Ik ried hen aan naar huis te gaan en de staats-economie te bestudeeren en zich over hun stand in de maatschappij te laten inlichten. Van den raad om Marshall Field's magazijnen te gaan plunderen, zeide ik geen woord. Maar het is mij zeer duidelijk waarom men zich zooveel moeite gaf deze zaak hier op het tapijt te brengen. De voorzitter van de jury was een bediende van Marshall Field en alzoo door zijn loon en bevordering van hem afhankelijk. Een getuige die een verklaring aflegde van een voorgewend gesprek tusschen Spies en Schwab werd door Marshall Field in dienst genomen en de zaak werd hier door leden der jury die van Field afhankelijk zijn, op het tapijt gebracht.

Hij (Field) nam de man als bediende, die door valsche getuigenis voor de Coroners-jury behulpzaam was om ons te beschuldigen. Nu is het verstaanbaar voor iedereen waarom zooveel over Marshall Field gesproken werd — daarvoor was geen enkele reden behalve het aanwijzen van een punt; want in socialistische vergaderingen die ik bezocht, heeft niemand aangeraden naar Marshall Field te gaan om daar iets weg te nemen. Wij hebben misschien naar Field's etablissement aan het zeestrand gewezen om een punt aan te geven; ik wees met het zelfde doel naar Pullman's etablissement. De Engelsche taal zou evengoed Patagonisch kunnen zijn, als verduidelijkingen niet gebruikt mogen

worden. Ik herinner mij heel duidelijk een groote betooging op het Marktplein waaraan 10.000 personen deelnamen, en waar Parsons en ik spraken. Ik geloof dat ik zeer helder uiteenzette, dat de socialisten geen vernieling van eigendom of plundering van huizen in den zin hadden. Ik zeide dat en wees daarbij op het gebouw, maar sloeg geen plundering voor.

De vergaderingen der Amerikaansche groep hadden alleen discussie ten doel. Zooals van zelf spreekt vertegenwoordigden personen van verschillende richtingen bij de discussiën hunne eigen richting. Daarom waren de vergaderingen voor de verdediging van allerlei stellingen en vele personen van verschillende richtingen hebben deze vergaderingen bijgewoond en weten doordat zij er aan deel genomen hebben, dat er geen bijeenkomsten gehouden werden om hoogverraad of oproer te prediken. Gij moogt de 12 gezworenen van het tegendeel overtuigd hebben, maar de mannen die daar tegenwoordig waren en evengoed hun verstand gebruiken, weten dat er niets van aan is. Er heeft bijna geen vergadering plaats gehad waarin niet de een of andere persoon, die het socialisme niet begreep, daar kwam om te vragen wat wij eigenlijk wilden. Op de vergadering van den 4den Mei werd ik opmerkzaam gemaakt door een advertentie in het „News" en niet door een persooonlijke uitnoodiging; maar ik hield het voor mijn plicht er heen te gaan, zooals ik het ook bij mijn verhoor verklaard heb, omdat ik wist dat de leden der Amerikaansche groep allen arme menschen waren, en niet overvloedig

geld bezitten. Ik was de penningmeester der organisatie en had alle gelden in bewaring. Het was een buitengewone vergadering. Het was in den tijd van het jaar, dat wij onze jaarlijksche stemming en herstemming hielden en het was dus bepaald noodig, dat ik erbij was. Ware dit niet zoo geweest dan had ik de Hooimarkt dien avond niet gezien.

Des Zondags voor deze vergadering werd ik door de regelingscommissie der Central Labor Union uitgenoodigd Dinsdagavond in het arbeiderslokaal nr. 376 in de 12de straat te spreken en ik beloofde het te doen. Dinsdags — het is niet noodig verder over mijne bezigheden van dien Maandag te spreken, maar 's avonds hield ik in een vergadering van wagenmakers in West Lakestreet nr. 54 een rede en ging toen naar huis. Ik kwam vroeg thuis en gebruikte een goed avondmaal, wat ik dikwijls niet doen kon. Dinsdags was ik den geheelen dag de stad uit, tien mijlen ver op het land — dat was de manier waarop ik geld sloeg uit het werkvolk — dien dag was ik dus niet in de stad en kon niets weten van de voorbereiding voor de Hooimarkt-vergadering, tot ik naar Fifth Avenue ging.

Ik had eigenlijk naar de andere vergadering moeten gaan — hoe dikwijls toch geringe kleinigheden diep in het lot van den mensch ingrijpen! — De omstandigheid alleen, dat ik het bericht in de courant zag is schuld aan mijn dood, want als ik dat bericht overgeslagen had zou ik er niet heengegaan zijn. Ik heb geen misdaad bedacht noch het voornemen gehad iets

te misdoen. Er is in 't bijzonder gewezen op de omstandigheid dat de Amerikaansche groep gewoonlijk in W. Lakestr. 54 vergaderde en op dien avond in Fifth Avenu 107, en men zocht daarmede de samenzwering te bewijzen. Ik moet hier constateeren, dat wij onze huishoudelijke vergaderingen meest in Fifth Avenue nr. 107 hielden, en nog een andere oorzaak onzer samenkomst aldaar op dien avond was, dat alle lokalen bij Greif voor dien tijd waren verhuurd. Ik heb de jury een der „Handbills" laten zien waarmede eene vergadering van naaisters bijeengeroepen zou worden met het doel haar te organiseeren, en dit was de oorzaak van het bijeenroepen der meeting in 107 Fifth Avenue en mijne aanwezigheid aldaar, totdat Rau kwam en ons verzocht op de Hooimarkt te komen, daar er behalve Spies geen redenaar was. U Edelachtbare heeft gedeelten van de rede, die ik daar gehouden heb, zeer dikwijls hier herhaald om als 't ware de gezworenen er op te wijzen, dat zij mij voor deze redevoering alleen reeds moesten veroordeelen.

Bij die gelegenheid haalde ik aan, wat Foran op het congres gezegd had. Ik beweer, dat ieder die de Engelsche taal verstaat zeggen moet, dat in die rede meer bedreigingen, meer gewelddadigs, meer opruïngen voorkomen dan in een rede op de Hooimarkt gehouden, welke ook.

Foran's rede werd hier in Chicago gepubliceerd. In de discussie over de scheidsgericht-wet zeide hij, dat het nutteloos en dwaas voor de arbeiders was een

geneesmiddel voor hun lijden te verwachten van den wetgever. Hij zeide verder: „Eerst dan zal de arbeidersvraag opgelost worden, als de rijke lui van dit land tot het inzicht komen, dat het gevaarlijk voor hen is in een omgeving te leven van ontevreden arbeiders." Er is niets zóó opruiends gezegd in de redevoeringen op de Hooimarkt, als dit.

Wat zou het land ervan gezegd hebben, als de Washingtonsche politie de lokalen van het congres waren binnengedrongen en alles eruit hadden gedreven omdat Foran dit gezegd had? Zou dat voor rechtvaardig verklaard zijn?

Er is hier beweerd, dat de politie geroepen is wegens de oproerige rede van Fielden. Ik verzoek al degenen die zulks beweren de verklaringen der detectives en der politie-agenten na te lezen, die zij voor de Coroners-jury hebben afgelegd.

Geen een van hen heeft toen een woord geweten van hetgeen Fielden gezegd heeft. Maar er moest iets gedaan worden om Fielden vast te kunnen houden.

Men wist, dat de opgaven voor de Coroners-jury gedaan op waarheid berustten. Het O. M. wist het. De Procureur-Generaal en zijn detectives hadden onderzocht en bevonden, dat Fielden niets verkeerds gedaan had. Daarom werd het noodig mijn redevoering voor de jury te brengen en te beweren, dat daarom de politie geroepen was. Bij de opgaven voor de Coroners-jury was iets dergelijks niet beweerd en

er werd ook niets dergelijks gevraagd, totdat ik mijne eigen aangifte deed. Coroner Hertz vroeg mij toen: „Hebt gij dat gezegd?" Geen mensch wist het voor ik het zelf gezegd had. Bonfield wist er niets van en in zijn getuigenis staat er ook niets van. Capt. Ward wist het eveneens niet.

Er werd hier door verscheidene detectives, politie-agenten en door een inspecteur met een zeer „verstandig" uiterlijk (Quinn) beweerd, dat zij, toen zij nog een half blok huizen van mij verwijderd waren, gehoord hadden, dat ik riep: „Daar komen de bloedhonden! Doet uw plicht, ik zal de mijne doen!"

Hij (Quinn) heeft hier onder eede verklaard — en ik denk dat het feit, dat een politie-inspecteur een zoo tastbare leugen vertelt en bezweert, elk verstandig mensch met verachting moet vervullen — dat, toen zij (Quinn, de detectives en de agenten) bij den wagen kwamen en Capt. Ward de vergadering beval uiteen te gaan, ik een revolver trok en op Bonfield en Capt. Ward vuurde. Bonfield getuigde hier, dat hij mij met de hand kon aanraken toen ik van den wagen steeg en Capt. Ward verklaarde hetzelfde en geen van beiden heeft gezien dat ik schoot. Luitenant Steele zeide hier: „Ik wil niets zeggen wat ik niet weet."

Hij stond aan het achtereinde van den wagen en kon mij met de hand grijpen en hij zeide: „Ik hoorde niets van: daar komen de bloedhonden, enz."; de detective Weszler verklaarde hier, dat hij naar den zijweg liep en toen hij terugkwam had hij mij op de

politie zien schieten. Hij beweerde toen ook op mij geschoten te hebben.

Detective Foley kwam daarna als getuige voor en beweerde ook naar den zijweg geloopen te zijn en toen hij terugkwam bij den wagen, had ik er opgestaan en op de politie gevuurd; hij zeide, dat hij op mij geschoten had en ik van den wagen gevallen was. Verder verklaarde hij, dat de man op wien Weszler geschoten had, onder de twee voorwielen lag.

Als deze jury een rechtvaardige geweest was, zou zij dan op zulke verklaringen een man veroordeeld hebben? Krüger, een politieagent, verklaarde hier, dat hij een duel met mij gehad had toen ik van den wagen sprong en op hem vuurde, dat hij toen op mij geschoten had en ik naar den grooten weg geloopen was, en bij dat alles zou ik op Weszler en Foley geschoten hebben toen zij van den zijweg terugkwamen, en Weszler zou mij toen van de been geschoten hebben!

De andere man beweert, dat ik naar de avenue geloopen ben en hij toen op mij geschoten heeft. Dan komt nog de waarheidslievende Jim Bonfield en zegt, dat hij een gesprek heeft afgeluisterd tusschen de verslaggevers Knox en Graham en mij in mijn cel aan het Hoofdbureau op den avond van den 5den Mei, waarin ik zeide, dat ik de avenue ingeloopen was; men wilde daarmede de verklaring van Krüger bevestigen. Het O. M. dagvaardde Knox als getuige, maar Graham niet nadat Knox getuigd had. Knox werd gevraagd: Zeide Fielden dat hij de avenue ingeloopen

was? Neen, antwoordde Knox, Fielden zeide dat hij den hoek omgegaan was, en bedoelde daarmede den hoek der Randolphstraat. En dat heb ik ook gezegd. Iemand heeft dus gelogen. Men dagvaardde Graham niet om Jim Bonfield's verklaringen te bevestigen. Ik vraag nu elk verstandig mensch, nadat hij al deze verklaringen gehoord heeft, of hij het voor mogelijk houdt, dat een jury van onpartijdige mannen op die verklaringen afgaande mij schuldig kan bevinden aan het schieten op de politie. Dat is alles wat ik over dit punt te zeggen heb. Maar ik wil er nog bijvoegen, dat de courant, die het ergste tegen ons geschreven heeft, aan het slot van het getuigenverhoor toegaf, dat het zeer twijfelachtig was of Fielden werkelijk geschoten en geroepen had: „Daar komen de bloedhonden," enz.

Veroorloof mij nog een onderstellende vraag. Als ik werkelijk iets gezegd had wat als een aansporing tot oproer had kunnen worden opgevat, maar dan na het bevel van Capt. Ward om de vergadering te ontbinden, alles gedaan had — zooals dan ook feitelijk het geval was en ook niet door het O. M. weerlegd is — om het bevel na te komen en ik dan vreedzaam mijn weg gegaan was — zooals ik gedaan heb — kan dan een rechtvaardige jury mij veroordeelen? Gij zult u de verslaggever Freeman herinneren, die hier verklaard heeft, dat hij op den zijweg 3 schreden van de wielen van den wagen neergeknield was en dat hij niemand van daar schieten zag. Hij bezweert nadrukkelijk dat niemand bij de wielen gestaan heeft.

Weszler en Foley verklaarden, dat 2 jongelieden tegen dan muur van Crave's Factory gestaan hadden, vlak tegenover den wagen. Deze jongelieden kwamen vrijwillig hier en verklaarden, dat er van den wagen af niet geschoten was. Deze verklaringen zijn niet opgesmukt, niet bij elkaar geraapt, en zijn dus van meer gewicht dan van degenen die het tegendeel beweren. Welnu, als ik dus n i e t geschoten heb, niet gezegd, „daar komen de bloedhonden," enz. en als ik, zooals de verklaringen van Bonfield en Ward bewijzen, vreedzaam heenging en zóó als 't ware de anderen een voorbeeld gaf — en een ander gaat heen en begaat een moord, b e n i k d a a r d a n v e r a n t w o o r d e l i j k v o o r?

Capt. Ward zal het moeten bevestigen als ik zeg, dat het mijne eerlijke bedoeling was, dat de vergadering vreedzaam uiteen zou gaan en dat er geen weerstand tegen de politie zou plaatsvinden. Als men niet het plan gehad had mij met een dergelijke daad in verband te brengen, dan zouden de dagbladen mij zeker een lafaard genoemd hebben, die wegliep toen hij de politie zag.

Doch neen, zij verheffen mij op het voetstuk van een held — om mij op te kunnen hangen. Ik geloof niet, dat het ooit een veroordeelde gelukt is, de rechters te bewegen een vonnis niet te bekrachtigen en ik verwacht ook niet, dat men met ons een uitzondering zal maken. Maar ik geloof, dat al is het ons niet gelukt, noch de jury, noch den rechter van onze onschuld te overtuigen, het ons toch gelukken

zal de groote jury, het volk, die over dit geval zal richten, te overtuigen. Dat geloof ik vast en zeker. Ik heb in mijn leven niets zoo zeer gehaat dan valschheid. Als ik een gluiper was geweest dan zou ik thans in een anderen toestand zijn.

Men heeft mij beschuldigd gezegd te hebben: „Wurgt de wet". U Edelachtbare moet echter niet vergeten, dat het een citaat uit Foran's rede is en geen uitspraak van mij. Als het waar is tenminste, dat Foran het gezegd heeft, dat van den wetgever niets te hopen is. Men neemt toch aan, dat de wetgever er is in het belang van het algemeen, zoo niet dan werkt hij toch beslist tegen dat deel der bevolking in welks belang hij niet is. Men kan geen wetten maken die niet op een ieder hoe dan ook invloed hebben. Op de eene of andere wijze hebben zij op elkeen invloed. Wanneer dus de wetgeving van geenerlei nut is, hoewel jaarlijks honderden menschen ervoor betaald worden om wetten te maken, dan is het logisch niet tegen te strijden, dat dat deel der bevolking in welks nadeel de wetgeving werkt, de wet wurgen moet of zelf door de wet gewurgd wordt. Het woord „wurgen" (throttle) wordt voor erg schrikwekkend gehouden, maar het is een woord dat eenvoudig in den zin van „afschaffen" (abolish) gebruikt wordt. Ontdoet men de Engelsche taal van hare figuurlijke uitdrukkingen dan blijft er weinig van haar over. Het is volstrekt niet noodig, Edelachtbare, dat een man die zegt: „wurgt de wet" daarmede meent: „Doodt de politie-dienaren". Die uitlegging is

niet bepaald noodzakelijk. Als ik iemand opriep om Phil. Armour te dooden, zoudt gij daaruit besluiten, dat ik een bediende of andere ondergeschikten van Phil. Armour wilde doen ombrengen?

Ik had van wetten gesproken, die den arbeiders niets helpen kunnen en waarop Foran reeds gewezen had. Nu zijn politiebeambten gewoonlijk niet bijzonder verstandelijk ontwikkelde lieden. Het zijn geen personen die men ergens in een beschaafd land tot censoren van redevoeringen of courantenartikelen zou maken. Zoo ik dien avond opruiende woorden gebruikt heb, dan blijkt er uit het feit, hetwelk hier door allen bevestigd is, dat de vergadering terwijl ik sprak rustiger werd, dat deze woorden geen opwindende uitwerking op de aanwezigen uitoefenden. Er wordt beweerd, dat Harrison, nadat hij de vergadering verlaten had, gezegd heeft: „Ik geloof dat er geen gevaar voorhanden is. Er zal geen schandaal ontstaan." Bonfield antwoordde daarop: „Goed, ik houd de agenten hier en zal zien of er geen schandaal ontstaat." De getuigenverklaringen hebben bewezen, dat de vergadering gedurende mijne rede rustiger werd. Waar was dus het gevaar, waardoor het gerechtvaardigd zou kunnen worden, dat men met zoo gewapende agenten tegen de vergadering oprukte? Indien ik opruiende taal gebezigd had, ja, maar de vergadering bleef kalm en dus had men haar rustig kunnen doen uiteengaan; het was volstrekt niet noodzakelijk, dat de politie het „oproer" uitlokte, men had mij den anderen dag in alle stilte kunnen gevangen

nemen. Een plaatselijk dagblad — ik zal de naam maar niet noemen, het mocht zich eens gevleid gevoelen — bespreekt tegenwoordig de steenkolen-samenzwering(!) — de manier waarop zij dat doet zou men opruiend kunnen noemen. De Bonds-constitutie heeft nooit duidelijk uiteengezet wat „opruiende taal" is. Had zij dat gedaan, dan zou ik mij op de hoogte gesteld en mijn best gedaan hebben om binnen de aangewezen grenzen te blijven.

(Hierop verdaging tot de middagzitting.)

Toen hedenochtend de zitting verdaagd werd, gaf ik mijne beschouwing over de beteekenis der door mij op de Hooimarkt gehouden redevoering; ik vertelde u van het karakter dezer vergadering en van de onverantwoordelijke storing ervan. Ik beproefde u aan te toonen met de bewijsmiddelen in dit proces aangevoerd en door getuigen van beide partijen bevestigd, dat het eene vreedzame vergadering was; dat het gedrag der menigte geen enkele aanduiding gaf dat er geweld zou gebruikt worden, waardoor een aanhouding en bestraffing noodig werd. Ik heb u duidelijk gemaakt wat ik met den zin: „wurgt de wet" meende. Ik zeide u, dat het een deductie is, steunende op de aangenomen stelling, dat indien er wetten gemaakt worden waardoor één enkele klasse te kort gedaan wordt, zulke wetten afgeschaft, de machine der wetgeving tot stilstand gebracht behoort te worden.

Ik zal toch zelf wel het beste weten wat ik met

die uitdrukking bedoeld heb, maar U Edelachtbare heeft de zin zoo uitgelegd, alsof de politie als dienaar van de wet gedood moest worden. Het wurgen was figuurlijk bedoeld. Geheel overeenkomstig de getuigen à charge en de definities van het doel der socialisten door Parsons gegeven, verklaar ik: die organisatie wilde geen bloedvergieten, alleen het heerschende stelsel werd bestreden. Als men bedenkt dat voor dit gerecht door getuigen bewezen werd, dat dat het doel was der beweging waartoe Parsons en ik behoorden, laten dan de woorden: „wurgt de wet", geen andere, verstandiger uitlegging toe?

In een deel mijner rede zeide ik zooals gij u zult herinneren: „De lieden komen in hunne blindheid niet verder dan Mc. Cormick's-fabriek en de politie schiet hen neer." Welnu, iemand die een geheele klasse menschen blind en razend noemt, kan toch niet als begunstiger hunner handelingen, als aanmoediger hunner blindheid aangemerkt worden. Het feit, dat ik van de „blinde woede van het volk" sprak, bewijst, dat ik den aanval der menigte op de politie bij Mc. Cormick niet goedkeurde; dat iemand tusschen de regels iets wilde lezen, dat hij aan die woorden een andere beteekenis gat dan mijne woorden logisch hadden: de lieden tastten in hunne verblindheid de de fabriek van Mc. Cormick aan en de politie schoot hen neer. Er heerschte onder die menschen een oproerige stemming; maar in hun woede en onwetendheid, waarvan ik bij tallooze gelegenheden gesproken heb, zagen zij in Mc. Cormick zelf de hoofdoorzaak

van hunne ellende en daarom vielen zij zijn fabriek aan.

Als de getuigen die woorden in denzelfden zin verstaan hadden als de socialisten, dan zouden zij geweten hebben, dat het onzinnig en belachelijk was te gelooven, dat zij hun toestand konden verbeteren door een aanval op het persoonlijk eigendom, dan zouden zij ook begrepen hebben, dat het 't stelsel is dat bestreden moet worden; het stelsel en niet het slachtoffer van het stelsel, want ik beweer en heb tallooze malen beweerd, dat Mc. Cormick, Jay Gould en Vanderbilt evenzoo goed de slachtoffers van het door mij als verkeerd aangeduide stelsel zijn als de bedelaars op de straten en de bewoners der strafgevangenissen, die daar heen gestuurd worden om van koude en honger te sterven. Deze beide klassen zijn in strijd met elkander; beide zijn slachtoffers van roofzucht; een van beide krijgt het betere deel van het stelsel, het andere 't slechtere, maar slachtoffers zijn zij beide.

Ik beweer, dat het tegenwoordige sociale systeem, zooals ik 'reeds aanwees, meer in het voordeel van het geheel gehandhaafd wordt. Ik beweer dat het noodzakelijkerwijze zoo moet zijn.

Men kan wat mij betreft Mc. Cormick's-fabriek noemen: zijn werktuigen, zijn bestaanmiddelen, zijn methode om geld te maken; als dus de arbeiders zijn fabriek aanvielen, vielen zij de manier aan waarop hij geld verdiende. De politie kwam om Mc. Cormick te verdedigen. Ik geloof, Edelachtbare, dat ik met

de politiebeambten in mijn wijk zeer goed bekend ben; Capt. O'Donnell was hier; ik ken hem zeer goed.

Ik weet, dat vele politiebeambten, voornamelijk die in mijn buurt rondloopen, mij kennen. Die zullen moeielijk eraan gelooven, dat ik tot een samenzwering behoorde om de politie te dooden. Want betere vrienden dan de agenten, die voorbij mijne woning op en neer gaan, heb ik niet. Ook ik geloof niet dat de agenten naar Mc. Cormick's fabriek gingen met het doel om het volk aan te tasten, maar zij werden er heengezonden als vredebewaarders, als beschermers van de tegenwoordige sociale toestanden, om de menigte te verhinderen, Mc. Cormick's middelen van bestaan te vernielen.

Ik geloof dat ik dikwijls in deze rede beweerd heb, dat er een conflict tusschen 2 klassen in de maatschappij bestaat. Noodzakelijkerwijze moeten zij met elkander in aanraking komen onder de tegenwoordige verhoudingen, en er zijn tijden waarin Mc. Cormick in zijn blinde woede of misschien ook niet in zijn woede maar in de blinde opvatting van datgene wat hij voor zijne belangen houdt, de bestaanswijze aantast van hen, die geen eigendommen en geen machines bezitten.

Ik zeide, dat wanneer die kant van de kaart onzer organisatie, die de tegenwoordige sociale verhoudingen staande houdt, aan de orde is, dat dan niemand de klassen ter hulp komt, die door Mc. Cormick aangevallen worden. Ik besloot daaruit, dat de tegenwoordige inrichting niet deugt, daar zij die Mc. Cormick

beschermen wanneer hij aangevallen wordt, niet de arbeidende klassen beschermt wanneer zij door Mc. Cormick aangevallen worden.

Ik zei, dat zij noodzakelijkerwijze in conflict moeten komen onder de tegenwoordige toestanden. Verscheidene malen heeft Mc. Cormick de loonen verlaagd. Loon is het middel van bestaan van hen die geen eigendommen bezitten en die gedwongen zijn hun arbeidskracht te verkoopen om te kunnen leven — dat is hunne machinerie; en de politie heeft nooit de arbeiders bijgestaan als hun middelen van bestaan op die wijze aangetast werden. Soms worden zij benadeeld door de invoering van een machine. Ik bedoel daarmee niet, dat Mc. Cormick te laken is als hij een machine koopt; want onder het tegenwoordige stelsel, onder de bescherming der moderne industrie, heeft de menschheid het recht machines te koopen — d. w. z. als het stelsel juist is. Is het verkeerd, dan heeft zij dat recht niet.

Maar het stelsel is verantwoordelijk, niet zijzelve. Ik heb gehoord en geloof ook, dat Mc. Cormick een jaar geleden 25 Moulding-machines in werking stelde. Deze machines werken ieder met behulp van één man, terwijl anders Mc. Cormick 125 menschen noodig had in plaats van die machines. Voor dien tijd had er een werkstaking plaats van zijn arbeiders wegens de loonvraag en wegens andere voorwaarden der Unie, waartoe die lieden behoorden. Mc. Cormick trof eindelijk eenige schikkingen. Hij moest wel, omdat de sterkte der Unie hem ertoe dwong. Hij kon geen

menschen krijgen die het werk verstonden; alleen onder bepaalde voorwaarden wilde men werken. Toen vond Mc. Cormick er iets anders op, wat met de Unie niet te maken had; dat waren de Moulding-machines; en toen hij zich in hun bezit verheugde, had hij slechts 25 in plaats van 125 man noodig. Het is volmaakt onverschillig of hij recht ertoe heeft dat te doen of niet. Van dat deel der vraag spreek ik niet. Maar die menschen hadden gezinnen evenzoo goed vóór als na de invoering der machines. Die gezinnen moesten brood hebben, de kinderen schoenen, de vrouwen misschien naaimachines; deze 100 mannen werden weggezonden, en toen zeide Mc. Cormick: „Ik ben meester van den toestand; ik wil de voorwaarden weer afschaffen, die ik aangenomen heb toen ik 125 man noodig had." De hoogte der loonen is afhankelijk van het getal dergenen die zonder werk zijn. Als van 5 personen 4 zonder werk zijn, dan blijft dien 4 niets anders over dan te bieden en te zien voor hoeveel minder de een kan werken dan de andere; dat leidt dus tot loonsvermindering en de invoering van machines is op deze wijze een directe aanval op de belangen van hen die geen machines hebben noch kunnen hebben.

De gebroeders Maxwell begonnen een jaar geleden machines te gebruiken voor het kistenmaken; dat gaf aanleiding tot een grooten strijd tusschen die firma en hare arbeiders. Ik hoorde, dat na het in gebruik stellen dezer machines zij slechts één man noodig hadden waar vroeger 2 of 2 en een half

werkten; dus 2 in plaats 5. Ik heb toen in openbare redevoeringen en debatten beweerd, dat de menschen die zich verzetten tegen de invoering van machines om kisten te maken de gewichtige vraag in 't geheel niet begrepen. Verbeterde machines worden als een weldaad voor de geheele menschheid beschouwd, maar dit is alleen juist voor zoover het doel in aanmerking komt. Als de machines door één persoon gekocht en ten nutte van dezen persoon gebruikt kunnen worden, dan zijn zij alleen voor hem een weldaad en voor iedereen die geld heeft om machines te koopen; zij zijn echter een onrecht voor diegenen die geen geld hebben. Het is belachelijk daartegen in te brengen, dat er toch menschen noodig zijn om die machines te herstellen, dat toch ook arbeid is. Als het zooveel werk zou kosten om de machines te herstellen als de arbeid zonder machines kost, dan zou het onzin zijn om ze te herstellen. Dat spreekt vanzelf.

Gij moet voor alle dingen onpartijdig zijn en ernaar streven gerechtigheid te laten heerschen. Dan moogt ge echter geen getuigenissen toelaten die geheel ongeloofwaardig zijn. Zulke getuigenissen zijn niet in het belang der gerechtigheid. De heer English zegt zelf, dat vóór hij de redactiekamer der „Tribune" verliet, hij de opdracht kreeg geen juiste berichten over de vergadering te brengen; dat was zijn opdracht, zijn werk. Als hij een zakelijk bericht geschreven had dan was hij misschien ontslagen. Hij mocht dat niet doen krachtens een bevel. Alleen op-

ruiende gedeelten enz. mocht hij meebrengen. Men kan echter geen redevoering van een persoon, wie ook nemen en uitzoeken wat er opruiends in is, en dan die gedeelten aan den rechter brengen.

Ik heb b. v. verscheidene redevoeringen gehoord, maar ik heb altijd goed moeten opletten welke richting de redenaar uit wilde. Een spreker heeft misschien een uur noodig om een stelling te bewijzen. Wanneer men nu in een half uur een oordeel zou willen uitspreken dan zou men het thema waarvan de inhoud is te bewijzen, niet uitputten. Dikwijls heb ik als toehoorder van openbare sprekers gemerkt, dat zij lang spreken en spreken, maar eerst in de laatste paar minuten de kat uit de zak laten komen. Er moet eerst allerlei gezegd worden om hun standpunt toe te lichten, om algemeene vragen te verduidelijken, alles moet klaar en begrijpelijk zijn, het geheele argument moet behandeld zijn, eer het ware geheim der rede te voorschijn komt.

Ik ben beschuldigd van rebellie gesproken te hebben — maar voor ik dat behandel, wil ik nog op eenige andere woorden uit mijn rede terugkomen die hier aangehaald zijn. Ik moet gezegd hebben: „S t e c h t" de wet. Niemand beweert dat dit geschiedde in verband met mijn theorie van de opvatting van vrijheid van spreken. Het woord „s t e c h e n" is niet noodzakelijk op te vatten als een dreigement tegen een persoon. Bij de verkiezingen hoort men dikwijls zeggen: „Die zullen zich zoo en zoo v e r m e s s e n". Dat zijn algemeen bekende en verstaanbare uit-

drukkingen, dat zijn woorden die veel gebruikt worden om de taal levendig te maken, om het publiek belang in de rede te doen stellen.

Gij weet, dat in Engeland in 1876 en 1877 groote vergaderingen door het geheele land werden bijeengeroepen om Disraëli (Beaconsfield) te bestrijden, omdat de arbeiders de vrijbuiterij niet wilden, dat toen John Bright op een brief van Beaconsfield antwoordde: „dat er voor Beaconsfield — Disraëli heette hij toen — allerlei verontschuldigingen waren aan te nemen; hij had dat in de hitte van een rede gezegd, maar als het koelbloedig en met overleg neergeschreven was, dan ware het onvergeeflijk geweest".

Als gij dus ziet, dat zulk een parlementair als John Bright, de grootste diplomaat van zijn eeuw misschien, zulke verontschuldigingen voor zijn vijand laat gelden, die in de hitte van het gevecht woorden gebruikt die hij naderhand zelf niet goed zou vinden, dan zult gij ook inzien, dat zulke taal niet altijd een opwekking tot opstand bedoelt.

Ik heb het woord „rebellie" gebruikt. Gij weet dat het woord r e b e l l i e niet bepaald een opwekking tot gewelddadigheden in zich sluit en als het dat wel deed, laat mij dan uwe opmerkzaamheid vestigen op een scène die 100 jaar geleden in het Lagerhuis afgespeeld werd en die met zulke uitleggingen van woorden in verband staat.

Toen namelijk onder Montgomery de ongelukkige poging gedaan werd om Quebec te vangen en hij zijn leven verloor, bracht een der leden van het Lagerhuis

de vraag over Quebec's dood op het tapijt. Hij sprak over hem als over een dappere, brave, edele, flinke, goede man. Een ander lid noemde hem een ridder, een groote rebel. Toen verhief zich Lord North van zijn zetel en zeide: „Ik kan niet toegeven, dat dat een tot oneer strekkende titel is; de wetten en de privilegiën, die wij in Engeland heden in dit huis genieten, zijn door ons verkregen omdat wij rebellen waren." Zulke taal mocht 100 jaar geleden gevoerd worden in het Lagerhuis en niemand dacht aan opruiïng tot geweldenarij.

Ik ga thans over tot een ander punt en vestig uwe aandacht op het steenkolen-monopolie. Ik meen dat ik er reeds over gesproken heb; ik kwam echter niet klaar met u te zeggen, waarin de verhooging der steenkolenprijzen haar oorzaak heeft. De prijzen zijn verhoogd, de menschen zijn van hun werk gejaagd. Het steenkolen-monopolie wil geld hebben voor zijne kolen, de mijnwerkers hebben kolen noodig om zich te verwarmen. Zij moeten geld betalen voor de steenkolen, het monopolie jaagt ze weg uit de mijnen, zet zijn besluit door en verhoogt den prijs. Welnu, er behoort geen groote kunst toe om te begrijpen, dat als iemand zonder werk is, hij dan nog meer voor zijn steenkolen betalen kan dan vroeger!! Dat is de logica van het steenkolen-monopolie!

Henry George raadt in zijn boek over beschermende rechten aan, die rechten te wurgen. Hij wil daarmede niet zeggen, dat hij rechter Kelly en James G. Blaine verwurgen wil. Niemand zou iets dergelijks beweren.

Thomas Cooper, een Engelschman, bezocht op hoogen leeftijd een vriend. Een klein meisje kwam naar hem toe met een boek waarin een prent stond; zij sloeg het op en hem het eerste ledige blad toonende zeide zij: „Mijnheer Cooper, schrijf u wat voor mij." Cooper schreef:

„Wees waar, mijn kind, wees waar!
Dat maakt uw levensmorgen schoon,
En als uw levenszon ten middag daalt,
Wees waar, al kost het u ook strijd en smart,
Wees waar en ontzie niemand."

Als ik schuldig bevonden en gehangen word omdat ik de waarheid zeide, dan ware het beter, dat het kind dat bij moeders knie nederknielt en elken morgen vraagt wanneer vader thuis komt; dan ware het beter dat het kind wien ik deze schoone bedoeling wilde inprenten zoodra zijn kinderlijk babbelende tong spreken kon, nooit lezen geleerd, nooit een edele leer tot voorbeeld gesteld werd. Als mannen de waarheid moeten liefhebben en dan van moord beticht worden omdat zij het waagden de waarheid te zeggen, dan zou het beter wezen, als elke school verwoest werd, zoodat er niet een steen op de andere gelaten werd. Als men kinderen lezen leert, wordt hunne nieuwsgierigheid opgewekt door hetgeen zij lezen; zij zullen nadenken en vergelijken en zij zullen trachten de beteekenis van dit en dat te vinden; zij zullen tot eindbesluiten komen en dan, als zij de waarheid moeten

liethebben, zich afvragen wat de waarheid is en wat zij voor waarheid houden. Dat is de gang van mijn misdrijf.

Ik heb gezegd, dat gij het stelsel van privaatbezit af moet schaffen. De heer English zeide dat ik gezegd had: „De wet kent geene barmhartigheid, gij moet ook geene barmhartigheid hebben." Als ik mogelijk zeide, zij heeft geene barmhartigheid, dan heb ik toch zeker het laatste deel der zin anders uitgedrukt. Ik heb mogelijk gezegd: „dan moest gij ook geene barmhartigheid hebben." Betwijfelt iemand dat het stelsel geene barmhartigheid kent? Volgt het niet zijn natuurlijke baan, zonder er om te denken wien het hindert of wien het nut aanbrengt? Het stelsel van privaat eigendom heeft, volgens mij, geene barmhartigheid daar het alleen de belangen van enkelen dient en dienen kan. Het kan niet rekening houden met een gevoel, natuurlijk niet, daarmede moest gij ook geen rekening houden, gij moest geene barmhartigheid hebben voor het stelsel van privaatbezit. Het is bekend, dat er een groot aantal menschen zijn, die vooroordeelen hebben aangenomen; zij zijn onder bepaalde sociale toestanden opgegroeid en meenen dat deze toestanden juist zijn, evenzoo als Grinnell meent, dat in Amerika alles recht en billijk toegaat, omdat hij toevallig hier geboren werd; en zij hebben een zoodanig vooroordeel tegen ieder die dit systeem aantast, omdat zij meenen dat het in orde is. Nu zeg ik echter dat zij geen barmhartigheid moeten hebben met stelsels die hunne belangen niet dienen. Zij

moeten geen eerbied ervoor hebben, waardoor de afschaffing ervan verhinderd wordt.

Wanneer ik zeg, dat het hen op straat brengt, wanneer ik weet en Capt. Schaack weet, hoe vele mannen verleden winter bij hem kwamen en hem verzochten zoo vriendelijk te zijn en hen toe te staan op de vloer van het bureau te mogen slapen om voor de guurheid van het weder beschut te zijn, dan weet ik, dat de wet geen barmhartigheid kent; en waarom zouden zulke mannen dan barmhartigheid met de wet hebben en haar laten voortbestaan? Waarom zouden zij haar niet uitroeien als zij hen uitroeit?

Na afloop der Hooimarkt-vergadering, nadat ik den kogelregen met een lichte wond ontkomen was en nadat ik mijn kameraden opgezocht had om mij ervan te vergewissen of zij nog leefden of niet, ging ik naar huis. De uitbarsting der bom was voor mij een even groote verrassing als voor de politie en gij kunt u voorstellen wat ik gevoelde, niet wetende hoe groot het aangerichte onheil was. Ik begreep bovendien dat het plotselinge van dezen ramp op mij en de mijnen neer zou komen, wetende zoo goed als iemand, dat ik op de eene of andere wijze voor geen gering deel ervan verantwoordelijk zou gehouden worden. Ik ging naar huis nadat ik mijn wond had laten verbinden; het was laat. Mijne gedachten hielden zich bezig met hetgeen er den volgenden morgen zou gebeuren en ik besloot. zooals elk onschuldig man zou gedaan hebben, „als zij wenschen, dat ik mijne verhouding tot dit ongeluk zal ophelderen, dan mogen zij komen

en mij daarvoor opeischen." De heer Slayton verklaarde hier, dat ik in mijn kamer zat toen hij het huis binnen kwam. Ik deed geen poging om te vluchten. Ik had 's morgens een wandeling gedaan en voldoende gelegenheid gehad om mij honderd mijlen ver te verwijderen.

Toen hij kwam, deed ik de deur open en hij zeide, dat hij mij wilde spreken. Ik kende hem van aanzien en wist wie hij was; ik zeide daarop: „Goed ik ga met u mede." Ik dacht, zooals ik hier gezegd heb, dat nadat het O. M. door de politie over mijne verhouding met de zaak onderricht zou zijn, men mij weer vrij zou laten. Met gebruikmaking van het gezag van alle aangehaalde wetten, zooals van medebeschuldigden, zeg ik, dat er door niets in de bewijsvoering gebleken is, dat ik met de zaak in verband stond.

Nadat het O. M. zijnerzijds de instructie der zaak gesloten had, zeide een Chicagosch blad, dat zij meer over deze mannen, waar zij waren en wat zij deden op den 2den en 3den Mei, zou hebben kunnen bewijzen.

Toen men mij vertelde dat Capt. Schaack verschillende personen, die met de zaak te maken hadden, verklaringen had afgeperst, zeide ik: „Laat hen zooveel bekennen als zij willen, als zij maar de waarheid zeggen; ik bekommer mij niet om hunne bekentenissen, ik had er niets mede te maken en wist er niets van," en die heeren daar (het O. M.) weten dat.

Wat ik nu zal zeggen, kwam niet bij de bewijs-

voering aan het licht. Ik heb het recht het nu te vertellen. Ik doe het niet uit wraakzucht, niet om iemand te beleedigen, maar in de weinige dagen die ik nog te leven heb, wensch ik nog datgene te doen wat ik voortdurend deed, dat is, goed te doen, en ik hoop dat hetgeen ik nu zeggen zal zijn nut zal hebben.

Ik werd gevangen genomen en naar het hoofdbureau gebracht Ik was altijd van oordeel dat iemand die als verdacht van iets in hechtenis is, zoo lang als onschuldig wordt aangezien tot men hem zijn schuld bewijst. Sedert ik door dit gerechtshof schuldig ben bevonden, ben ik met meer ontzag behandeld dan vroeger. Men bracht mij in het portaal van het Stadhuis. Luitenant Shea zat op een tafel omgeven door 25 geheime agenten. Slayton zeide; „Dit is Fielden", waarop Shea losbarstte: „Jou verdomde Hollander, voor jij hier in dit land kwam hadden de lui goede loonen, verdomde Hollander!" Ik zeide daarop: „Mijnheer Shea, ik ben geen Hollander," waarop hij hernam: „Godverdomme, je bent nog veel erger dan een Hollander, jou bastaard!" Dat is de taal van een beschermer der wet. Het is hetzelfde of het demokratische of republikeinsche beambten zijn, ik spreek van hen alleen ten opzichte hunner betrekking en dit is een hooggeplaatst beamte van het politiewezen van Chicago. Ik antwoordde hem in scherpe bewoordingen, zonder daarbij schimpwoorden te gebruiken, en toen ik om de agenten dacht, die erbij waren, viel mij plotseling in: misschien zoek;

hij door een hulpeloos gevangene zoo te behandelen mij op te winden, misschien wil hij mij wel doodschieten.

Ik meen, dat het een logisch besluit was. Iemand die laag en gemeen genoeg is om tegenover een hulpeloozen gevangene dergelijke taal te gebruiken gaat ook verder, en ik dacht bij mijzelven: als hij het doet, wie zal zeggen dat hij mij vermoord heeft; er zijn immer 25 leugenaars van beroep tegenwoordig, die zullen verklaren, dat ik trachtte hem te vermoorden? Dat waren de gedachten die mij door het hoofd gingen en daarom zweeg ik. Ik zeide: „Gij hebt mij nu hier gij kunt met mij doen wat gij wilt." Shea zeide: „breng die . . . . . naar beneden"; ik zal het woord niet in tegenwoordigheid van U Edelachtbare en van dames herhalen, en het doet mij leed, dat ik het eens gebruikte, dat was onbedachtzaam, het is een afschuwelijk woord en moest door niemand gebruikt worden.

Voor ik in den kelder kwam, ontmoette mij de eerbiedwaardige politie-commissaris Ebersold; men had hem gezegd dat ik gewond was. Hij beval mij het verband af te doen en hem de wond te laten zien, hetgeen ik deed. „God verdoeme jullui honden, het had hier moeten ingaan", zeide hij, op het hart wijzende. Dat is een van de chefs; en toen wij naar boven gebracht werden om naar hier getransporteerd te worden en ik verzocht had om iemand, die mijn wond verbinden kon, daar de dokter, die mij den vorigen avond verbonden had, gezegd had dat het

den volgenden dag weer moest gebeuren, zeide een der geheime agenten, wiens naam ik niet weet, dat men maar strychnine in de wond moest doen.

U Edelachtbare zal dit niet willen gelooven. Ik weet dat het de gewoonte is van alle wegens misdaad aangeklaagde personen om zonder onderscheid alles wat maar denkbaar is in te brengen tegen degenen die hen gearresteerd hebben. Ik kan alleen de verklaring geven; al gelooft U Edelachtbare mij niet, al gelooven deze heeren mij niet, laten Shea en Ebersold hier komen en het loochenen, en al gelooft gij hen inplaats mij, één ding zeg ik u: ieder die Samuel Fielden kent, zal hem geloof schenken.

Wij zijn beschuldigd tegen de wet te zijn. Ik geloof dat U Edelachtbare beter weet wat wet is dan ik. Men heeft vele jaren noodig om haar te leeren kennen. Ik heb gezien dat men geheele wagenladingen boeken in deze gerechtzaal bracht om te weten te komen wat wet is, en er wordt algemeen aangenomen, er wordt algemeen beweerd, en ik geloof, de wet eischt het — ik geloof dat het de grondregel der wet is, dat niemand vrij van straf is wegens overtreding al kent hij de wet niet. Welnu, als voerman die 14 uren per dag werkt, denk ik niet dat ik al de autoriteiten die hier aangehaald werden om de wet te verklaren in tien leeftijden zou hebben kunnen lezen. Maar wij moeten ons tegen de aanklacht verdedigen, dat wij bandelooze lieden zijn, die de wet overtraden, die afschaffing van wet en regeering tot doel hadden. U Edelachtbare noemt dat „de regeering", alsof wij

samenzweerders tegen deze bepaalde regeering waren. Wij hebben eenvoudig afschaffing van regeeringen aangeraden om reden — en er is hier aangetoond, als er nog een bewijs voor noodig was — dat de regeering de belangen van het volk niet kan dienen; ten bewijze hiervan alleen het feit, dat honderden autoriteiten aan beide zijden kunnen worden geciteerd en aan de verschillende zijden van een speciaal vraagstuk hetwelk zij opwerpen, waarvan ieder beweert de wet te zijn van het betreffende punt; omdat het onmogelijk is, dat iemand wetten voorschrijft die iemand anders, of anderen aangepast kunnen worden.

Er zijn zekere wetten die algemeen begrepen en bekend zijn. Ik geloof dat er een wet is, (ik weet echter geen autoriteit op wien ik mij beroepen kan) dat vóór iemand de woning van een burger kan binnentreden, hij het bewijs moet toonen, dat hij een dienaar der wet is en een wettig doel heeft. Als iemand, zich politiedienaar noemende of niet, een huis kan doorzoeken, kan dan niet de een of andere inbreker niet komen en zeggen: „Ik ben een dienaar der wet, ik wil uw huis doorzoeken." Gemakkelijker zou het niet kunnen. De wet schrijft, als ik het goed begrijp, voor, dat eer iemand wettig een huis kan doorzoeken, hij een bevel tot huiszoeking moet hebben. In geen enkel geval, waar in den loop van dit proces een huis doorzocht werd, is een bevel van huiszoeking vertoond.

Welnu, als mannen die de gezworen steun der wet zijn, als die de wet overtreden kunnen, denkt gij,

dat dat er toe bijdraagt om van de zijde der slachtoffers van zulke wetsovertreding eerbied voor die wet op te wekken? Als gij zegt, dat de gerechtigheid onder zekere omstandigheden niet uitgeoefend kan worden, als elk punt der wet stipt opgevolgd werd, toont dat dan niet juist de onmogelijkheid aan, die wetten bij elk geval juist toe te passen?

Nadat ik zonder bevel tot inhechtenisneming — weer een wetsovertreding — gevangen genomen werd, bracht men mij op straat. Drie mannen doorzochten toen mijne woning, alles door elkander werpende, zoals zij hier ook bekend hebben, en zij vonden niets wat aanduiden kon, dat ik een gevaarlijk karakter had, niet eens een leege patroonhuls van een pistool of revolver. Zij deden dat niet alleen toen, maar mijne vrouw zegt mij — en voor zoover ik haar ken, zou zij niet liegen, zij zou ook geen reden hebben om mij voor te liegen en er zou ook geen voordeel van te wachten zijn — dat terwijl haar man en beschermer in de gevangenis zat, er ongeveer tien mannen weer in mijne woning kwamen, haar geen bevelschrift lieten zien en het huis doorzochten. Wanneer er maar lieden komen en alles doorzoeken en door elkander werpen zooals het hun goed dunkt, dan kan een zwakke vrouw niet op alles letten. Ik beschuldig hen niet, dat zij iets weg hebben genomen wat zij niet hadden moeten wegnemen; ik geloof niet, dat zij het hebben gedaan, Edelachtbare, ik zeg dit alleen om aan te toonen, dat mannen die aangesteld zijn om de wet te verdedigen juist degenen zijn die haar in

kwaden naam brengen. Ieder kan ten allen tijde heengaan en het huis doorzoeken en het van zijn geheelen inhoud berooven met hetzelfde recht als die mannen, want mijne vrouw kende er geen enkele en geen een maakte zich bekend.

Ik zou de aandacht van U Edelachtbare nog wel op een ander punt willen vestigen. Iemand van de klasse dier lieden, die de gewoonte hebben zonder gezag de huizen binnen te dringen, trad als getuige op voor de Coroners-jury. Hij verklaarde in dit proces voor dit Hof, dat hij voor de Coroners-jury getuigd had, te hebben gehoord dat ik zeide: „Daar komen de bloedhonden, doet uw plicht en ik zal de mijne doen." Ik wilde U Edelachtbare zeggen, dat het niet kwaad zou zijn, als gij een der advocaten van een der partijen dezer zaak verzocht inzage te nemen van het bericht der Coroners-jury, om te zien of die man hier gelogen heeft of niet. Ik vrees de uitslag van dat onderzoek niet.

Sedert Grinnell teruggekeerd is van zijn vacantiereis heette het in een courantenbericht, dat er een onderhoud tusschen een berichtgever en Grinnell had plaats gehad en — misschien heeft de verslaggever gelogen, wat mij niet verwonderen zou, want dat doen zij meer — dat deze gezegd had: „Och wat, die kerels hebben immers geheel geen principes!" Ik heb daarop reeds vroeger geantwoord, maar deze opmerking spreekt niet ten gunste van dengene die ze gemaakt heeft. Ik heb reeds vroeger verklaard, dat wij hier niet waren om onze principes te verdedigen; wij zijn hier om

ons te verdedigen tegen een aanklacht wegens moord, en welke principes wij ook mogen voorstaan, zijn wij aan moord schuldig, dan zijn wij schuldig of wij principes hebben of niet. Eerst nadat al onze getuigen gehoord waren, zeide men ons dat wij terecht stonden omdat wij zekere gevoelens belijden.

Wat zijn eigenlijk de plichten van een O. M? Ik geloof dat de advocaten deze plicht technisch kunnen verklaren, maar het algemeene gevoelen is — en ik stel de vraag niet, of deze plichten onder het heerschende stelsel niet noodzakelijk zijn — dat het O. M. de verplichting heeft, toe te zien, dat geen schuldige zijn straf ontgaat. Het is echter eveneens de plicht van het O. M. toe te zien dat geen onschuldige gestraft wordt!

Advocaten houden er een bijzonder handboek van zedeleer op na. Het slagen in hun beroep ligt daarin, dat zij hun proces winnen, en ik vrees, Edelachtbare, dat er advocaten zijn, die er zich weinig om bekommeren aan welke zijde het recht is, aan welke zijde het belang der waarheid en gerechtigheid zich bevindt, als zij maar winnen en zich een naam verwerven. Het is echter de plicht niet van een O. M. zijn standpunt aldus op te vatten. Als ik nu U Edel achtbare verzoek een weinig terug te zien en aan den gang van zaken gedurende het Coroners onderzoek te denken, dan verzoek ik ook Mr. Grinnell hetzelfde te doen. Als hij zich dat onderzoek herinnert, aan de toen afgelegde verklaringen denkt, aan de verklaringen toen de indrukken van den 4den Mei nog

versch in het geheugen lagen van de betrokken personen, vindt hij dan ook, dat ook maar een enkele getuigd heeft, dat Fielden overluid of hoe ook geroepen heeft: „Daar komen de bloedhonden," enz?

Ik constateer hiermede, dat het volk van dit land het bericht over het Coroners onderzoek zal lezen; dat het verder lezen zal, hoe hier bij het getuigenverhoor door dezelfde personen andere verklaringen zijn afgelegd dan voor den Coroner. Gij kunt daarover navraag doen bij Coroner Hertz, dien ik, daar ik niets ten zijnen nadeele weet, voor een eerlijk man houd. Coroner Hertz kwam na mijne gevangenneming bij mij en verzocht mij het proces-verbaal te teekenen. In dit proces verbaal vond ik niets van zulke verklaringen.

De groote socialist die voor ongeveer 1900 jaren leefde, heeft een leer nagelaten, die misschien de schoonste van alle leeren is, tenminste die waarin het principe van waarachtige gerechtigheid het beste en het helderste wordt uiteengezet. Het luidt aldus: „Het is beter dat 99 schuldigen straffeloos blijven, dan dat één onschuldige lijde om den schuldigen wille." Mr. Grinnell is volgens zijn hier afgelegde eed een Christen, en ik zou hem dus wel willen verzoeken, de woorden van den Grooten Meester op dit proces toe te passen en dan aan de verschillende elkaar tegensprekende verklaringen te denken, die hier door zijn getuigen zijn afgelegd.

Wij beweren, dat het hier gevelde vonnis een klassenvonnis is. Wij beweren, dat op getuigenverklaringen,

zooals die tegen ons zijn afgelegd, de gemeenste misdadiger, die men in eenige stad binnen of buiten het gebied der Christenheid zou hebben kunnen vinden, niet schuldig zou bevonden zijn, als hij niet tegelijkertijd voor een gevaarlijken vijand van de bevoorrechte klassen gold. Wij beweren, dat wij schuldig zijn bevonden niet omdat wij gemoord hebben, maar omdat wij ijverig opkwamen voor de rechten der arbeiders. Met betrekking hiertoe maak ik u opmerkzaam op het zeer beteekenisvolle feit, op de zonderlinge overeenkomst, dat heden, op denzelfdendag waarop wij ter dood veroordeeld zullen worden, de arbeidgevers in de buurt van het slachthuis hunne ondergeschikten aanzeggen, dat zij van Maandag af weer 10 uur moeten werken.

Ik geloof, dat het een zeer logische gevolgtrekking is, dat deze heeren meenen, dat nu zij het voor hen gevaarlijke element uit den weg hebben geruimd, zij weer kunnen terugkeeren tot het stelsel van 10 uur werken.

Ik geloof, dat ik er tamelijk veel toe bijgedragen heb, dat de arbeiders van het slachthuis maar 8 uur behoefden te werken. Ik ging in het laatst van Maart er op uit, hield een rede voor het 8 uur-stelsel en organiseerde een soort moeder-gemeente. Later gelukte het den arbeiders de eisch door te zetten, al was het niet in zijn geheel.

Wij maken er aanspraak op, veel gewerkt te hebben. De heer Neebe heeft u verteld van de voordeelen die enkele arbeidersgroepen hier verkregen hebben doordat

zij zich met het doel om verkorting van werktijd te verkrijgen, tot groepen vereenigd hadden. Als wij datgene bereikt hebben wat hij u opgenoemd heeft, dan hebben wij niet voor niets geleefd, en wat ook ons lot zal zijn — volgens menschelijke berekening kan het immers maar een zijn — wij zijn overtuigd, dat ons leven nuttig is geweest, dat wij onze medemenschen geholpen hebben iets goeds te bereiken, dat wij eenige waarheden verbreid hebben, waarvan wij gelooven, dat zij voor de menschheid en voor de verheffing van het recht gewichtig zijn. Dat te weten is een genoegdoening en in dien zin herhaal ik, voor zoover ik ze mij herinner, de woorden die de vrouw van Cavendish sprak toen haar echtgenoot vermoord werd in het Phönix-Park te Dublin: „Als de dood van mijn lieveling er iets toe bijdraagt om een betere verstandhouding en betere toestanden tusschen deze beide elementen te bewerkstelligen, dan doe ik gewillig van hem afstand."

Als mijn leven genomen wordt, omdat ik de principes van anarchie en socialisme, zooals ik ze opvatte, voorstond, principes waarvan ik als eerlijk man geloof, dat zij in het belang der menschheid zijn, dan zeg ik u: ik sterf gaarne! De prijs is zeer gering voor datgene wat erdoor gewonnen wordt.

Edelachtbare, met alle achting voor uwe jaren moet ik dit zeggen: Het is mogelijk, dat gij, die steeds in eene omgeving geleefd hebt zoozeer verschillende van de onze, niet kunt begrijpen hoe het mogelijk is zulke „belachelijke inzichten" te hebben. Dat gij iets

dergelijks gedacht hebt, daaraan twijfel ik niet. Nu is het waar dat menschen die oud geworden zijn hunne inzichten zelden meer veranderen. Ik geloof niet dat daar slechte beweegredenen aan te gronde liggen. Het is zeer natuurlijk; maar wij beweren, dat onze principes het kunnen uithouden tegen elke onderzoeking, elke discussie en tegen elke kritiek.

Wij beweren, dat wij bij het opsporen der verkeerdheden, der ziekten, waarmede de maatschappij tegenwoordig behept is, niets gevonden hebben wat deze ziekten beter vermag te heelen, dan de principes van het socialisme. Wanneer het socialisme eerst eenmaal in deze gemeente, in dit land, in de geheele wereld juist begrepen zal zijn, dan geloof ik, dat de wereld, die in het algemeen eerlijk is, trots hare vooroordeelen zich haasten zal het aan te nemen.

Dat zal een goeden tijd, een grootschen, schoonen dag zijn voor de wereld, voor de menschheid. Nooit zal de laatste een zoo overweldigenden, een zoo grooten stap nader tot de volmaaktheid gedaan hebben, dan wanneer zij de principes van het socialisme tot werkelijkheid maakt. Deze principes houden de belangen van elkeen in het oog. Deze principes zullen onrecht en ongerechtigheid verbannen, onder zulk een maatschappelijke organisatie zouden menschelijk lijden tot op een minimum beperkt worden.

Vergeleken met den tegenwoordigen strijd om het bestaan, die de maatschappij vernedert, en — zooals ik in mijn rede op de Hooimarkt zeide — de menschheid bloot tot zaken, tot dieren maakt, zal het socia-

lisme aan allen gelegenheid geven tot ontwikkeling van hunnen natuurlijken aanleg. Onder onze tegenwoordige economische verhoudingen kan daarvan geen sprake zijn. Maar volgens mijne meening zal het nog maar een korten tijd duren vóór het tegenwoordige stelsel zich overleefd heeft en men gedwongen zal zijn het socialistische stelsel in te voeren. Het voorhanden zijn van een leger van werkeloozen, de dikwerf voorkomende misdaden, waarvan de onderdrukking voor bijna elk gemeentewezen hier en in Europa tot een bijna ondragelijken last wordt, bewijst dat er iets in den grondslag verkeerd moet zijn. Deze verhoudingen dwingen ons er onderzoek naar te doen, w a t verkeerd is en dwingen ons een tegengift te gebruiken voor de genezing der maatschappelijke kwalen.

Ik heb ergens van een historisch karakter gelezen, waarvan gezegd wordt, dat hij in oude tijden een geweldigen invloed op zijne makkers heeft uitgeoefend. Spartacus was een gladiator, die voor het genoegen van de Romeinsche edelen leefde en vocht. Eens vertelde hij zijn makkers hoe hij in zijn vaderland geleefd had vóór men hem gevangen nam. Hij maakte hen opmerkzaam op het gebrul van de hongerige Numidische leeuwen in hunne hokken opgesloten, wien zij morgen ten prooi zouden strekken. „Gisteren", zeide hij, „vocht ik met een anderen gladiator in de arena. Ik doodde hem." Toen vervolgde hij: „Ik denk nu aan den tijd, dat ik als knaap op de heuvels van Sparta speelde; ik denk aan een knaap, de zoon

van onzen buurman, met wien ik mijn maal deelde als wij samen in het dal de kudden hoedden; maar gisteren toen ik het vizier opende van den overwonnen tegenstander, toen herkende ik den vriend mijner jeugd. Waarom worstelen en strijden wij dan? Waarom dooden wij elkander, tot schouwspel voor deze Romeinen?" Zoo sprak Spartacus. Ik zag echter, dat de hevige, hardnekkige strijd om het bestaan, dien de niet-bezittende klassen van onzen tijd voortdurend moeten strijden, alleen voor het genoegen en het voordeel der bezittende „edelen" is, niet echter ten nutte van het proletariaat gevoerd wordt. Deze strijd wordt in de straten van Chicago, in elke stad, in elk dorp van dit vasteland, van den Atlantischen tot den Stillen Oceaan gevoerd, men worstelt met elkander op leven en dood, alles voor het genoegen en het voordeel der heeren, der Amerikaansche „edelen".

Ik verzeker u, mijne vrienden, in dezelfde verhouding als deze lijnen dichter en dichter getrokken worden, zal de strijd tusschen de producenten gevoerd, deze tegen hunne heeren verbitteren. Als ik nog iets in het belang der menschelijkheid, der gelijkheid en broederschap zeggen wil, dan moet ik het nu zeggen: Zie toe, zie toe, mijne vrienden! Het proces der huishoudelijke ontwikkeling, waardoor, zooals men aan de groote menigte werkeloozen zien kan, de massa te gronde gaat en tot zelfvernedering gedreven wordt, toont duidelijk aan in welke richting wij ons bewegen. Wij kunnen het niet loochenen, geen denkend, verstandig mensch, geen vriend zijner medemenschen kan

het ontkennen, kan voor het feit blind zijn, dat wij snel en zeker een afgrond naderen. Als ik nu halt roep, dan geloof ik, dat ik dat in het belang der menschheid doe. Ik dreig niet, ik heb nooit gedreigd. Ik heb er alleen over gesproken en het volk gezegd, wat de natuurlijke gevolgen der bestaande toestanden zouden zijn. Ik raad niemand een handeling te begaan die hem tegenover de wet strafbaar zou kunnen maken. Maar ik zeg hun, die de middelen van bestaan controleeren, dat er een tijd komen zal, dat het volk zich niet langer zal laten verdrukken en verdringen, dat — zooals Grinnell gezegd heeft — de ratten uit hunne holen zullen komen!

In verband hiermede wijs ik u erop hoe Victor Hugo het ons reeds schildert, hoe het gewurmte uit het Quartier Latin komt kruipen. Hoe afkeerwekkend zij zijn, het zijn menschelijke wezens. Ziet naar de resultaten die door de vernedering der massa verkregen zijn. Zij wisten niets. Zij kenden slechts den wilden moordlust des tijgers, de vernielzucht, toen hun toestand zoo wanhopend werd dat het leven voor hen geen waarde meer had, de dood hun geen schrik meer inboezemde. Dat is wat de geschiedenis leert. Vrijwillig doet niemand afstand van zijn leven. Noch hier, noch in eenig ander land der wereld kan of zal het tot eene revolutie komen, zoolang het volk nog iets heeft om van te leven. Zoolang staat het niet op. Midderwijl echter moest de maatschappij nadenker, besluiten nemen. Het is niet voldoende, dat men in zijn eigen klein tehuis rondziet en denkt

dat alles in orde is, omdat het om ons heen er dragelijk uitziet. Het is niet alles in orde. De menschen die lijden, zijn daar buiten. Menschen met gezonden eetlust, menschen met hartstochten en wenschen, menschen waarvan sommige misschien even fijngevoelig zijn als de knapste onder de bezittenden. Het zijn menschen die tegen den wand gedrukt worden en er wel altijd tegen gedrukt zullen blijven worden als dit systeem niet veranderd wordt.

Als ik u hier verklaar, of veel meer aanwijs, hoe de middelen van bestaan van het volk in de handen van weinigen zijn, dan moet dat reden genoeg voor u zijn om over mijne bewering eens ernstig na te denken, want het is mijn wensch, dat de maatschappij de gevaren, die zulke toestanden na zich slepen, moge ontsnappen.

Ik heb bij mijn verhoor verklaard, dat het geen liefhebberij van mij was op deze toestanden te wijzen, maar in het belang van het volk.

Over een enkel punt zou ik nog het een en ander willen zeggen wat mijn persoon speciaal aangaat. Er is hier veel over dynamiet gesproken en Mr. Ingham, geloof ik, beweerde, dat wij allen geweten hadden, dat er geweld zou gebruikt worden op de Hooimarkt en dat wij op dit punt allen evenveel schuld hadden. Dat kan zijn; ik weet niet in hoeverre de anderen hieraan schuld hebben.

Met Fischer, Lingg en Engel had ik sedert jaren geen omgang. Lingg kende ik in 't geheel niet. Fischer kende ik, ook Engel, maar den laatsten had

ik geruimen tijd voor de Hooimarkt-zaak niet meer gezien. Alles wat ik van Engel wist was, dat hij zoowel als Fischer uit onze vereeniging getreden was, maar ik wist niet tot welke zij nu behoorden.

Ik heb met hen n i e t samengespannen om op de Hooimarkt iets ten uitvoer te brengen. Ik had de anderen niet gezien na den vorigen Zondag. Ik geloof, dat ik Parsons noch 's Zondags, noch de geheele week te voren gezien had.

Ik weet niet welke de bestanddeelen van dynamiet zijn. Ik weet niet waaruit dynamiet bestaat. Ik had nooit een dynamietbom gezien vóór ik hier voor het gerecht kwam. Ik heb nooit dynamietproeven gezien of mij er op eenigerlei wijze mede ingelaten, en ik wist niet, en zou, als ik geloof hechtte aan de verklaringen der geheime agenten, eerst thans weten, dat er in het gebouw der „Arbeiter Zeitung" dynamiet bewaard werd. Dat zeg ik niet denkende dat men mij gelooven zal; want, zooals ik reeds vroeger gezegd heb, ik weet, dat bijna elk misdadiger zijn onschuld betuigt, dat zulks ook alles is wat hij doen kan, en het zal wel dikwijls voorgekomen zijn, dat een man niettegenstaande hij schuldig was, met de meest mogelijke onbeschaamdheid verzekerde dat hij onschuldig was. Ik kan het dus alleen zeggen — of gij er aan gelooven wilt is iets anders. Maar ik wensch bovendien nog te zeggen: dat wanneer het O. M. of de stedelijke overheid u morgen wegens het een of andere misdrijf laat arresteeren, dat zij dan uw schuld zullen kunnen bewijzen als zij dat willen. Dat voorrecht

hebben zij. Of zij het bewustzijn ervan hebben weet ik niet. Ik zal daarover geen klacht tegen een van hen indienen. Ik weet echter dit, dat er hier willens en wetens meineeden gezworen zijn. Niemands gevoelens wil ik aantasten. Ik wil niet om mijn leven te redden iemand van moord betichten vóór ik weet dat hij een moordenaar is, en ik weet niet en kan ook niet weten, nadat ik zoo lang gevangen ben geweest, welke invloed er gebruikt is om de Procureur-Generaal er toe te brengen bewijzen toe te laten, zooals plaats vond, waarvan ik weet dat zij valsch zijn.

Ik zeg, ik weet niet waardoor of door wien het kwam, dat dit valsche middel hier gebruikt werd; daarom wil ik ook niet beweren, dat aan de zijde van het O. M. het oogmerk bestond om mij te doen veroordeelen. Maar wel heb ik opgemerkt, dat hij een massa zou vinden als hij zekere stukken, die ik reeds aanduidde, zou willen door studeeren, waaruit mijn onschuld blijkt.

Ik heb sedert ik 8 jaar oud was zwaar moeten werken. Ik arbeidde op dien leeftijd in een katoen fabriek en daar heb ik zonder ophouden gewerkt. Gedurende mijn leven is er geen periode geweest dat ik mij er voor zou hebben laten betalen om te zeggen: die heeft dit of dat gedaan — als het naar mijn weten niet waar was.

Om de leugen te weerleggen, die naar aanleiding van de aanklacht wegens moord tegen ons ingebracht werd, wensch ik te zeggen, dat ik nooit een cent

voor mijn agitatie-werk ontvangen heb. Wanneer ik de stad uitging, betaalde ik mijn onkosten uit eigen zak en dikwijls als ik in vereenigingen optrad die mij uitgenoodigd hadden, ben ik thuisgekomen en had mijn eigen zuur verdiend geld uitgegeven; ik moest voor mijne reizen en voor mijn agitatie-werk zelf betalen, wilde ik ze ten uitvoer brengen.

Heden, nu de liefelijke herfstzon als balsem de wangen van alle menschen streelt, sta ik hier om nooit weer mijn hoofd in hare stralen te baden. Ik heb mijne medemenschen liefgehad als mijzelven. Ik heb bedrog, oneerlijkheid en onrecht gehaat.

De negentiende eeuw begaat het misdrijf, hare beste vrienden te vermoorden. De dag van berouw zal komen, maar zooals ik reeds gezegd heb, als er door mijn dood iets goeds tot stand komt, dan offer ik mij bereidwillig op.

Ik vertrouw erop, dat de tijd komen zal, dat er een betere verstandhouding heerscht en ik hoop, dat over de bergen van onrecht, valschheid en corruptie, de zon der rechtschapenheid, waarheid en gerechtigheid zal opgaan en met haar weldoend licht een vrijgemaakte wereld zal beschijnen.

Ik dank U Edelachtbare voor uwe aandacht.

ALBERT R. PARSONS.

(Parsons werd door den rechter, die hem als 't ware wilde uithongeren, hoogst willekeurig behandeld. Nadat hij Vrijdagmiddag een en een half uur lang had gesproken, werd hij 's Zaterdags gedwongen, zijn rede in vijf en een half uur af te maken, zonder dat hem een rustpoos gegund werd. Aan het slot der rede bemerkt men dan ook sporen van uitputting, veroorzaakt door het lange spreken en de langdurige opsluiting waarin Parsons had gesmacht. Hij begon met de voordracht van Herwegh's Lied van den Werkman.)

Edelachtbare! Daar het mij onmogelijk zal zijn dezen middag klaar te komen met wat ik te zeggen zal hebben, verzoek ik u, de zitting te verdagen tot morgenochtend.

(Nadat daarop de rechter verklaard had, dat er tot het uur van verdaging nog anderhalf uur tijd was, begon de heer Parsons met de woorden van Herwegh:)

Bidt en werkt! gepredikt wordt.
Tijd is geld — 't gebed zij kort;
Aan uw huisdeur klopt de nood;
Bidt dus kort, want tijd is brood.
Ja, wel ploegt ge, spit en zaait,
Hamert, timmert, dorscht en maait;
Ja, wel slooft ge, breit en spint, —
Spreek, o volk! wat ge er mee wint?

Hoog op 't dakwerk en in goot,
Diep in 's aardrijks donkren schoot,
Vult gij met het heerlijkst goed
Trouw den hoorn met overvloed.
Doch waar is uw maal gereed?
Waar, waar is uw Zondagskleed?
Doch waar is uw warme haard?
Waar, waar is uw blinkend zwaard?

't Is uw werk, al wat gij ziet;
Maar uw deel, gij krijgt het niet.
Ach uw kluisters zijn gereed,
Door u zelven eens gesmeed!
Zwaar geboeid, zoo is uw lot,
Daardoor wordt uw geest geknot,
Worden de enkels van uw zoon
Vastgeprangd . . . zie, dat's uw loon!

Wat gij nieuw der wereld biedt,
't Is de rijke die 't geniet;
Wat gij wrocht is 's aanschijns zweet

Loont geen moeite er aan besteed;
Wat ge ooit bouwt, u schut geen dak;
Gij derft sieraad en gemak;
Wat ge ooit kleedt en schoeit den voet
Trapt op u vol overmoed.

Menschen! die als bijen slaaft,
Van uw honing wordt beroofd,
Wordt ge niet den druk gewaar?
Valt de last u niet te zwaar?
Mannen op! die nimmer rust,
Op, en weest uw kracht bewust!
Gansch het raderwerk staat stil,
Zoo uw krachtige arm het wil.

Uw verdrukkers staan verplet,
Hebt ge uw werk aan kant gezet,
In een hoek uw zeis en ploeg,
Roept gij luidt: „Nu is 't genoeg!
't Slavenjuk verbreken wij!"
Weg met nood en slavernij!
Weg met slavernij en nood,
Brood is vrijheid — vrijheid brood!

Deze woorden des dichters bevatten niet alleen een uitreksel van het streven, de hoop en de nooden der arbeidende klasse van Amerika, maar van de geheele beschaafde wereld.

Als er in dit proces een karaktertrek op den voor-

grond dringt, dan is het de hartstocht, de haat, het gezag en de heftigheid waarmede alles behandeld wordt wat met onze zaak slechts even te maken heeft. Gij vraagt mij, waarom het doodvonnis niet over mij had moeten uitgesproken worden, of, wat hetzelfde is, waarom mij door een tweede behandeling der zaak de gelegenheid moet worden gegeven, om mijn onschuld te bewijzen. Daarop antwoord ik, dat dit hartstochtelijke vonnis, uit hartstocht geboren, en door hartstocht gevoed, slechts het resultaat is van een speciaal in Chicago georganiseerde hartstocht. Om die reden vorder ik nietigverklaring van het vonnis en een nieuwe behandeling.

Thans vraag ik U Edelachtbare, wat is hartstocht? Hartstocht is het buiten werking stellen van het verstand. Bij een oploop op straat, bij een vechtpartij in een herberg en bij dergelijke gelegenheden wordt het verstand op zijde gezet, daar neemt de overdreven gevoelsuiting zijn plaats in, daar heerscht hartstocht. Daar komt een bedaard oordeel en alles wat tot recht en waarheid leiden kan niet in aanmerking. U Edelachtbare kan het niet loochenen, dat dit proces doortrokken is met hartstocht van het begin tot het einde. Zelfs in dit uur, waarop de beul mij met den strik verwacht, waarop ik met mijn zeven kameraden op den drempel des doods sta, houdt de lage kapitalistische pers dezer stad, de gehuurde leugenorganen der monopolisten, die zich voor de vertegenwoordigster der openbare meening uitgeeft, niet op met hartstochtelijke woede naar ons bloed te verlangen. Het

Hof kan dat niet ontkennen; het moet van dit feit door en door overtuigd zijn.

Om mij door U Edelachtbare juist te kunnen doen beoordeelen is het onvermijdelijk, dat ik iets omtrent mijn levensloop meedeel, al moge u dat ook wat breedvoerig en omslachtig toeschijnen. In de laatste twaalf jaren was ik een ijverig deelnemer aan de arbeidersbeweging. Ten gevolge daarvan bezit ik een nauwkeurige kennis van deze beweging en heb er mij ook op toegelegd haar te bestudeeren en wat ik van haar of van mijzelven thans zeg, is de waarheid en niets zal mij verhinderen haar uit te spreken, al zou men mij ook de tong uitrukken of de keel afsnijden!

Volgens de cencus der Vereenigde Staten van 1880 leven in deze Staten 16.200.000 loonarbeiders. Een loonarbeider heeft geen andere middelen van bestaan dan hetgeen hij met den dagelijkschen, wekelijkschen of maandelijkschen verkoop zijner werkkracht verdient. Zijn geheel bezit zijn zijne handen waarmede hij werkt. Hij leeft alleen zoolang als hij gelegenheid heeft om te werken en die gelegenheid moet hem door een ander verschaft worden, die haar bezit. Er zijn er 16.200.000, vanwie 9.000.000 van het mannelijk geslacht. Men rekent dat er 11 tot 12 millioen stemgerechtigden in de Ver. Staten zijn; daarvan zijn dus 9 millioen loonarbeiders.

Terwijl ik nu een vertegenwoordiger der rechtmatige vorderingen dezer klasse ben en ik hier voor U Edelachtbare sta om tegen mijne veroordeeling te protesteeren en aan te dringen op een tweede behan-

deling onzer zaak, bestaat er in deze stad een lichaaam, hetwelk bij U Edelachtbare er op aandringt onzen wensch niet in te willigen. De Chicagoër Burger-Ligue, eene organisatie van millionairs dezer stad, doet zich hier vertegenwoordigen en verlangt onze uitroeiïng door middel van een smadelijken dood. Ik geloof daaraan, Edelachtbare, en sta hier als een gering arbeider, als één van de millioenen stemgerechtigden en verlang gehoor. Gij staat daarentegen hier als een borstwering tusschen hen en ons. Men verwacht, dat gij rechts nog links zult zien, maar alleen zult doen wat recht en rechtvaardig is. De rechter moet en wil rechtvaardigheid betrachten.

Nu bewijst het vonnis over iemand uitgesproken nog lang niet zijn schuld. De boeken van het gerecht zijn vol voorbeelden van lieden die aan den galg gebracht werden en na wier dood aan het licht kwam, dat er een justitiëele moord begaan was.

Welk doel kan er mede bevorderd worden, door de onderhavige zaak zoo te overhaasten? Waar blijft het doel der rechtvaardigheid en waarheid, als men zeven menschen met de haast van een sneltrein aan den galg brengt?

Edelachtbare, appeleert niet de haast waarmede men ons denkt uitteroeien aan de persoonlijke oprechtheid en rechtvaardigheid van den rechter?

Een rechter kan ook een onrechtvaardige arm, een werktuig van het onrecht zijn. Zulke dingen zijn bekend. Komt er in de geschiedboeken van het recht geen Lord Jeffrey voor? Dat iemand rechter is,

daaruit volgt nog niet dat hij een rechtvaardig rechter is.

Naar mijne meening zou onze terechtstelling een justiëele moord zijn, iets dat veel erger is dan de toepassing der lynchwet. U Edelachtbare denke er aan, dat dit proces is begonnen, vervolgd, ontvangen is met geschreeuw en gehuil door een machtige partij. Het proces is nu voorbij, maar nu staat het aan u, die hier als rechters rusten en opmerkzaam toeziet, om de zaak uit een oogpunt van gezond verstand te beschouwen. Een merkwaardigheid is er in deze aangelegenheid waarop ik bijzonder de aandacht wil vestigen: dat is de wijze waarop zij behandeld werd. Het O. M. behandelde de zaak van het standpunt der kapitalisten tegen den arbeid.

Onze verdedigers behandelden de zaak als ware zij een aanklacht wegens moord en niet als een zaak der arbeiders tegen de kapitalisten. De vervolging was een kapitalistische vervolging, ingegeven door het instinct van het kapitaal. Daarmede wil ik zeggen, dat er klassenhaat in het spel is en het vermeende recht van dictatorische machten, die het gemeene volk het recht wil onthouden om mee te spreken. Zooals mijne kameraad Fielden zeide: het proces werd uiterlijk behandeld als een proces wegens moord, tot aan het einde den gezworenen bevolen werd uitspraak over de anarchisten te doen. U Edelachtbare weet dat. Gij hebt hier gezeten en geluisterd. Ik wil alleen het feit constateeren en spreek er alleen over om het geheugen op te frisschen.

Wat nu de geldmaker, de kooplieden, de specu-lanten betreft, degenen dien in „papiertjes" handelen, deze klasse van menschen wil de arbeidersvraag niet begrijpen, zij verstaan het niet, de stof is hun te moeielijk en daarbij zijn zij verdorven: zij willen er niet in doordringen; zij willen alleen diegenen achter slot en grendel zetten en ophangen, die bij de arbeiders-vraag blijven stilstaan. Kunt gij nu nog langer ge-looven, dat er in Amerika geen arbeidersvraag bestaat?

En wat is nu die groote vraag? Ik ben een socia-list, een anarchist. Sla nu toe, maar hoor mij eerst voor gij slaat. De geschiedenis der menschheid is een geschiedenis van den groei; zij was deels evolutio nair, deels revolutionair. De grens tusschen beide is niet met juistheid te bepalen. Wie dacht eraan, toen onze vaderen van Boston de thee in het water wierpen, dat dit de eerste schrede was tot de vestiging onzer republiek?

Ver terug in de geschiedenis vinden wij, dat er maar twee klassen bestonden: slaven en heeren. De slaven ontwikkelden zich tot lijfeigenen en hoorigen, totdat de Fransche Revolutie van 1789 en 1793 met de burgerlijke vrijheid ook de loonarbeiders in het leven riep. De zestiende eeuw hield zich met de godsdienstige vrijheid bezig: de 17e en 18e eeuw vestigden in Europa en ook in dit land de staat-kundige vrijheid. De hedendaagsche strijd geldt het industriëele vraagstuk, wiens vertegenwoordigers wij zijn, waarvan de Procureur Generaal zegt, dat wij uitgekozen als de leiders ervan en tot een schandelijken

dood bestemd zijn, opdat de loonslaven van Chicago en Amerika in hunne holen van honger en ellende teruggedreven kunnen worden.

Ik heb hier twee maanden lang gezeten. Die mannen daar hebben hunne vuiligheid over mijn hoofd uitgegoten; gedurende 2 maanden hebben zij mij als de slangen tegengesist, en als men ons geestelijk op de pijnbank kon leggen, dan hebben die mannen het gedaan Aan alle minachtingen, verdraaiïngen en vernederingen blootgesteld, moesten wij toehooren zonder gelegenheid tot spreken te hebben. Als ik daarom nu wat opgewonden spreek, dan is het daarvan het gevolg, en waar mijne kameraden en lotgenooten met den zelfden opgewonden nadruk gesproken hebben, daar geldt voor hen dezelfde verontschuldiging.

De arbeidersvraag is geen gevoelsquestie. Het is geen godsdienstzaak, geen staatkundige questie. Het is een ernstig, economisch feit. Zij heeft wel hare godsdienstige en staatkundige zijde, maar de quintessenz is een broodvraag. Zij heeft een wetenschappelijke basis en is op feiten gegrond.

Kapitaal is opeengehoopte en bijeengebrachte overwaarde van vroegeren arbeid. Het is het beroep en de functie van het kapitaal zich het arbeidsproduct van den werkman toe te eigenen en er beslag op te leggen.

Het kapitaalstelsel heeft zijn oorsprong in de gewelddadige toeëigening van natuurgaven, die aan de menschheid behooren en door enkelen in bezit zijn genomen. Daaruit heeft dan de wet een vermeend

„recht" gemaakt en een privilege. De klasse der kapitalisten kan niet leven zonder een klasse, wier eenig bestaan daarop berust, dat zij haar werkkracht aan de kapitalisten moet verkoopen.

Het kapitaal wordt beschermd, verkregen en vereeuwigd door de wet.

Arbeid aan de andere zijde, is een koopwaar en het loon is de prijs er van. De arbeider moet werken om te leven, en wel zoo, dat de arbeid niet een deel zijns levens is, maar in de opoffering ervan bestaat. Het werk van den loonarbeider is een levensoffer, Edelachtbare. De zijde die hij weeft, de paleizen die hij bouwt, het erts dat hij graaft, behooren hem niet. Het eenige wat hij voortbrengt is zijn loon en al de kostbaarheden, die de arbeid verschaft, worden door hem alleen veranderd in de noodzakelijkste levensbehoeften. Zoo zit, met weinig woorden gezegd, het kapitaal-stelsel in elkander.

Het bestaan van dit stelsel roept de klassen-verdeeling in het leven, de klassen veroorzaken strijd en de strijd neemt toe en doet de arbedersbeweging geboren worden.

U Edelachtbare, zoo verbeeld ik mij, zegt hierop: „Wat? de arbeid is vrij. Wij leven in een vrij land!" En daarop antwoord ik dan met de vraag: Waarin bestaat het onderscheid tusschen slavenarbeid en vrijen arbeid? Onder de loonslavernij kiest de arbeider zijn heer, onder den slavenarbeid kiest de heer zijn slaaf. Maar de vrije keus van den loonslaaf beteekent niet veel; hij moet een heer kiezen en moet er een vinden

of men stopt hem bij mijn vriend Folz in een van de cellen in mijn omgeving. Jefferson Davis bewees positief, dat de afschaffing der slavernij nuttig geweest is voor het Zuiden, en de leeren zweep der slavenhouders vroeger minder pijnlijk werkte dan de zweep van den honger, die men de vrije arbeiders thans oplegt; en ik voeg erbij, dat vroeger even zooveel slaven door bloedhonden achtervolgd hun weg naar Canada vonden, als het tegenwoordig loonslaven gelukt zich op te werken tot de kapitalistische vrijheid.

Ik ben socialist; ik, hoewel een loonslaaf, ben een van degenen, die het voor onrecht houden, onrecht tegen mijzelf en onrecht tegen mijne medeburgers, als ik het zou willen probeeren, een kapitalist en slavenjager te worden. Ik weiger mijzelf dat te doen en heb het lot van een arbeider gekozen. Ik kon in een der mooiste straten van Chicago wonen door een gelukkig gezin omringd; maar ik koos den anderen weg en sta nu voor de galg. Bij den Hemel, dat en dat alleen is mijn misdaad.

Ik verzoek U Edelachtbare om geduld te hebben, want ik heb ook geduld gehad met U, of liever met dit proces.

Beschouw het kapitalistische stelsel. Zooals mijn kameraad Fielden hedenmorgen aantoonde, is elke nieuwe machine die in werking treedt, een concurrent van den mensch, een bedreiging voor ieder die werk heeft en zijn brood daarmede verdienen moet. Ik weet het uit eigen levenservaringen, hoe geheele takken van bedrijf verstoord en geheel verwoest

werden. Wat is er van de menschen geworden, die er in werkten? Candidaten voor de galg zijn het geworden. Nieuwe gevangenissen moesten gebouwd, nieuwe schavotten opgericht worden.

Nooit was er een gevolg zonder oorzaak. „Gij zult den boom aan zijne vruchten kennen." Bradstreet vertelt ons in zijn laatste jaarbericht, dat er 11.600 bankroeten hebben plaatsgehad. Wat is er van die kooplieden geworden? Is er daarom nu minder rijkdom voorhanden? Neen, wat zij bezaten is alleen overgegaan in de zakken van anderen. De man die „corners" in 't leven kan roepen of een „ring" vormen, die anderen uitzuigt en dooddrukt, heeft die bankroetiers van de baan geschoven, zooals men bijen in een korf strijkt. De bestanen der middelklasse, die op zoodanige wijze vernietigd worden, vergrooten de rijen der proletariërs. En waar bestaat het resultaat in? Er wordt meer menschenvleesch aan de markt gebracht, de concurrentie der arbeiders wordt vergroot en het loon verlaagd.

Het socialisme, Edelachtbare, wendt zich tot het volk en verlangt, dat het zich deze dingen voor oogen stelt en ze bespreekt. Alleen daardoor kunnen gewelddadigheden en bloedvergieten verhinderd worden, want onwetende menschen, zooals mijn vriend gezegd heeft, slaan er blind op los en doen zooals bij Maxwell geschiedde: ze vernielen de machines.

Wij bestrijden niet den eigendom en geen machines. Alleen de wijze waarop deze dingen thans gebruikt worden bestrijden wij. Wij verlangen dat alle natuur-

krachten, alle krachten die het menschelijk verstand in den loop der geschiedenis heeft verzameld, alle krachten der menschelijke maatschappij in het belang der menschheid zullen aangewend worden en niet een bepaalde klasse dienen — dat, Edelachtbare, is het streven van het socialisme. Het wil niemand berooven, maar wanneer wij kleine kinderen bij hoopen naar de fabrieken zien gaan, kinderen wier gebeente nog week is, wanneer wij hen van den huiselijken haard, uit de schoot van het gezin zien weggerukt en in de Bastilles van den arbeid gesleept, waar hunne teedere leden in goudstof worden veranderd, dan wekt dat mijne verontwaardiging en ik spreek die uit.

Als U Edelachtbare het veroorlooft, zal ik morgen om 10 uur mijne rede voortzetten.

(Voormiddagzitting.)

Edelachtbare, ik bleef gisterenavond bij dat deel mijner rede stil staan, hetwelk ten doel had u de plannen en de gevolgen van onze tegenwoordige orde in de maatschappij aan te wijzen, het kwaad dat natuurlijkerwijze uit dit stelsel te voorschijn komt, hetwelk gebaseerd is op de huishoudelijke onderdrukking en afhankelijkheid der arbeids- en bestaansmiddelen. In betrekking hiermede poogde ik aan te toonen, dat al de rampen die de hedendaagsche maatschappij uitstaat, de sociale ellende, de geestelijke onsamenhang, de politieke verdorvenheid — dat al deze ongunstige verhoudingen voortvloeien uit het onderdrukken en invloed uitoefenen op de arbeiders door de monopolisten

van de verdeeling van het dagelijksch brood, en dat zoolang de oorzaak voortduurt de gevolgen dezelfden zullen blijven. Ik heb U voorgelezen wat Bradstreet geschreven heeft met betrekking tot den ondergang der middelklassen in het afgeloopen jaar; hoe de kleine kooplieden, de menschen van den middelstand in onze arbeidsbuurten, de boeren er allen onder lijden.

De man die enkele jaren geleden nog eigenaar van den grond was, dien hij bewerkte, is thans pachter en op zijn grond staat een hypotheek, en als hij, de boer, wiens hand de aarde omspit en het zaad strooit om vrucht te dragen, om de menschen te voeden, niet oppast dan duurt de hypotheek en hare rente voort; ja, de schuld groeit aan. Evenzoo brengen de spoorwegmaatschappijen alles in hun bereik wat de grond oplevert. Tot hoever drijven de beursmannen hunne zaken? Tot, zooals de Chicagoër „Tribune" 3 maanden geleden schreef, een vrachttrein met Mais uit Jowa, dat voor een commissie-handelaar hier ter stede bestemd was, verkocht moest worden voor minder dan de vracht en de commissie bedroegen, zoodat toen het koren verkocht was, er voor den commissionair een schade van 3 dollars bleef: de transportkosten waren dus 3 dollars hooger dan het in den handel gebrachte koren waard was. Wij behoeven niet naar Engeland te zien om zulke toestanden te leeren kennen.

Wij behoeven niet over den Oceaan te gaan om Lord Lietram's beulsknechten te vinden, lieden die huurders het huis uitzetten. Die hebben wij ook:

Midden in Chicago ligt Ierland, ja overal. Zie maar Bridgeport, waar de Ieren wonen. Huurders bij contract, die ingesloten als ratten, zooals mijn vriend(?) Grinnell hen noemt, die precies zoo leven als in Dublin, als in Limerick, den dood tegemoetgaande, niet in staat de plagerijen der eigenaars uit te houden. De heeren die ons aangeklaagd hebben, zeggen, dat het recht is, dat de regeering over ons recht doet. Wij, de aangeklaagden, hebben tot het einde van ons proces gemeend, dat wij wegens moord waren aangeklaagd en daarvoor terecht stonden. Wanneer nu echter de overheid recht doet, wie heeft haar daartoe aangesteld? Aan het Amerikaansche volk laat ik het over deze vraag te beantwoorden, of de openbare aanklagers in dit geval werkelijk overwonnen hebben. Neen zeg ik: ik klaag hen hier vrijmoedig en openlijk aan, dat zij om bewijzen bij elkaar te krijgen, beambten tot meineed hebben overgehaald, beambten wier plicht het is, de wetten van het volk te gehoorzamen en de openbare orde te beschermen, — ik beschuldig hen door boosaardige, vooruitberaamde verdraaiïng te kort gedaan te hebben aan het recht, hetwelk elk Amerikaansch burger zekere bevoegdheden toestaat. Ja, zij hebben zelfs het recht van zelfverdediging belemmerd en geschonden. Ik schuif de misdaad — de moord — op hen. De heilige met bloed gekochte privilegiën onzer voorouders, waarvoor honderde jaren gestreden is, die wil men als ratten in een hol jagen. Natuurlijk, het recht, de regeering, vormt de rechtbank. Zij zijn schuldig aan datgene

waar zij ons van beschuldigen. Zij zeggen, dat ik een anarchist ben en mij aan geen wetten stoor.

„Aan hunne woorden zult gij ze kennen" en door hun eigen mond zullen zij verdoemd worden. Zij zijn de ware „anarchisten" en ik, Albert Parsons, sta op den bodem van de constitutie der Vereenigde Staten. Ik heb geen wet van dit land beleedigd, geen voorrecht van vrije Amerikaansche burgers met voeten getreden. Wij hebben vrijheid van drukpers, van spreken en van vergaderen, zonder belemmering, zonder verkorting. Wij staan op het constitutioneele recht van zelfverdediging en wij ontzeggen het O. M. het recht, het Amerikaansche volk van deze dierbare voorrechten te berooven. Maar, Edelachtbare, de aanklagers verbeelden zich overwonnen te hebben, omdat zij zeven mannen onschadelijk willen maken door gerechtelijken moord, mannen die staan en vallen met de constitutie, die vrijheid van spreken en drukpers eischen en het recht van zelfverdediging willen gebruiken. Denkt gij, heeren van het O. M., dat gij de zaak ten einde gebracht hebt, als gij mijn gebeente begraven hebt? Ik zeg U dat er nog een hooger uitspraak, een laatste oordeel is, waarvan gij zult hooren. Het Amerikaansche volk zal van de poging om zijn rechten te verkorten nog langer spreken.

Het zal zelf beslissen of de constitutie van dit land met voeten kan getreden worden ter eere van het monopolie, ja dan neen. U Edelachtbare heeft het vonnis voorgelezen. Op enkele punten wil ik u

opmerkzaam maken, waar gij, zoover ik zie, een dwaling begaan hebt. U Edelachtbare zegt, dat niemand er aan kan twijfelen, voor zoover hij onze redevoeringen en dagbladartikelen gedurende de beweging voor achtuur-werktijd gehoord en gelezen heeft, dat deze beweging alleen op touw gezet is om haar als middel te bezigen voor een doel, dat met anarchie nauw verwant is. U Edelachtbare doet niet alleen uitspraak over mijne daden, maar ook over mijn motieven. Uw standpunt is heel moeielijk, het is gemakkelijk daarbij fouten te begaan. Ik beweer nu, dat het u niet mooi zou staan, u aan te matigen mijne motieven voor de beweging ten gunste van 8 uur-werktijd te raden en te beweren, dat ik daarmede een ander doel voor oogen had.

Hoe weet gij dat, Edelachtbare? Kunt gij in mijn hart, in mijn hoofd zien? Als gij in de protocollen er naar zoekt dan kunt gij u vergissen — het is een vermoeden, meer niet. Het O. M. heeft in het geheele proces juist zoo gehandeld als de heer English, de reporter van de „Tribune", die van den uitgever de last ontving bij zijn bezoeken van arbeidersvergaderingen alleen de opruiende plaatsen in een rede op te teekenen. Daarover kan geen twijfel heerschen, dat is getuigd. Zoo gaat het ook met het O. M. Het heeft allerlei nummers van de „Alarm" hier ter tafel gebracht, die ten deele 3 jaar geleden verschenen zijn; ook hebben zij mijne redevoeringen hier aangehaald, die ik even lang geleden gehouden heb. Alleen die gedeelten uit de artikelen en alleen die artikelen

hebben zij aangehaald, die voor hun doel dienstig waren, die, zooals zij meenden, het Hof tot wraak zouden aanzetten. Neem u met zulke dingen in acht, Edelachtbare! Het is niet rechtvaardig en onpartijdig uit het zoogenaamde bewijsmateriaal van die heeren te willen besluiten, dat wij met de 8 uur-beweging het niet ernstig meenden. Gaat maar de acten na!

Ik ken de Ver. Staten sedert vele jaren; mijn naam en mijn persoon zijn bekend aan honderdduizenden arbeiders van Nebraska tot New-York en van Maryland tot Wisconsin en Minnesota. Tien jaar lang heb ik rondgereisd. Talrijke vereenigingen noodigden mij uit. Soms de Ridders van den arbeid, soms de Trades Unions, soms de socialisten. Altijd was ik aanvoerder en redenaar voor arbeiders. Als ik mij verdienstelijk heb gemaakt, dan was het voor de 8 uur-beweging. Evenzoo is het met mijne kameraden hier. Omdat ik echter in verband daarmede verklaarde te gelooven, dat daardoor het tegenwoordige loonstelsel kon verbeterd worden, omdat ik weet en zeide, dat de macht der wetgevers zóó groot is, dat zij alleen den doorslag geven, daarom ben ik ter dood veroordeeld. Men doet het; men heeft er de macht toe.

De tyrannie en het despotisme, die de verdedigers van het loonslavenstelsel uitoefenen, is daarop gebaseerd, dat de arbeiders door honger en dood geregeerd worden, wanneer zij de aangeboden bedingingen niet vrijwillig aannemen. Daarom zeide ik, is het moeielijk het 8 uur stelsel in te voeren. Wat heb ik

verder gezegd? Ik zeide tot de fabrikanten en monopolisten: M. H! het 8 uur-stelsel is de olijftak der vrede. Neemt die aan! Willigt deze bescheiden eisch van het werkvolk in. Verbetert hunne toestanden. Laat het de zegen genieten, die het 8 uur-stelsel zal aanbrengen. Stelt het in tot bestwil van het volk. Zoo sprak ik tot de rijken van het land, overal waar ik kwam — en volstrekt niet met dreigende woorden — maar zóó: Wanneer gij niet doet wat wij willen, wanneer gij de werktijd zelfs nog verlengt en meer machines aanschaft, dan vermeerdert gij het aantal armen en werkeloozen, dan wordt de ellende en de ontevredenheid grooter. En dat is verontrustend, zeide ik. Dat kan licht tot gewelddadigheden aanleiding geven. Het 8 uur-stelsel is een maatregel in het belang der menschheid, van den vrede, van het geluk, van de openbare orde en welvaart. Kunt gij, Edelachtbare, daaruit besluiten dat ik nevenbedoelingen had? Ik ken mijne motieven zelf het best. Eerlijk, openlijk en vrij kom ik er hier voor uit, om u de waarheid te laten hooren.

Gij zegt, dat de verschillende dagbladen en redevoeringen der anarchisten niet in overeenstemming zijn met hetgeen zij en hunne advokaten hier beweerd hebben, dat zij een wapening op het oog hadden.... Hetzelfde artikel uit de „Alarm", hetwelk de Amerikaansche groep ter vergadering bijeenroept om militaire aangelegenheden te bespreken, constateert nadrukkelijk dat het doel en het onderwerp zal zijn: verdedigingsmaatregelen in overweging te nemen tegen onwettige

aanvallen der politie. Dat vergat gij, Edelachtbare, toen gij het artikel voorlaast. Ieder daag ik uit te bewijzen, dat ik ooit van bewapening geschreven of gesproken heb, behalve in geval dat zelfverdediging noodig is. Schrijft niet de constitutie van ons land, onder welks vlag ik en mijne voorouders sedert 110 jaar leven, voor dat zulke verdediging rechtvaardig is? Zegt niet de constitutie dat ik als Amerikaan het recht heb wapens te dragen?

Ik wil toch eens zien of dit gerechtshof ons van dat recht berooven kan. Nog iets. Voor de artikelen van de „Alarm" ben ik niet meer verantwoordelijk dan de redacteur van andere bladen. Niet alles wat in de „Alarm" staat heb ik geschreven. Veel wat er in stond heb ik niet eens gelezen. Ben ik dus hier voor de rechtbank gebracht en veroordeeld voor artikelen van anderen, al werden zij ook in de „Alarm" geplaatst, waarvan ik redacteur was? Edelachtbare, gij moet bedenken, dat de „Alarm" een arbeidersblad is, dat uitgegeven wordt door de Internationale werklieden-vereeniging, dat het 't eigendom is van die Vereeniging. Deze benoemde mij tot redacteur en zooals redacteurs gewoonlijk betaald worden kreeg ik ook mijn geld. Ik had een inkomen van 8 dollars per week. Twee en een half jaar heb ik dat loon gehad — 8 dollars en niet meer. Dat staat in de kantoorboeken; gij kunt er den boekhouder der „Arbeiter Zeitung" naar vragen. Zwart op wit staat het daar te lezen in cijfers uitgedrukt; cijfers bewijzen. De Vereeniging was eigenares van het blad. Iedereen

kon wat inzenden. Het was een arbeidersblad hetwelk een ieder in de gelegenheid stelde zijn hart lucht te geven. Ieder kon zijn klachten in de kolommen der „Alarm" laten hooren. Het was een blad met vrijheid van spreken. U Edelachtbare zegt: Juist Parsons, uw eigen taal, woorden, beweringen die de menschen in vergaderingen hoorden, werden daar herhaald. Ik geef toe dat ik ook dikwijls verkeerdheden beging: wie doet dat niet? Als volksredenaar heb ik mij misschien soms wat ongerijmd uitgedrukt. Dat overkomt elk openbaar spreker. Bedenke daarbij, dat ik kleine kinderen zie lijden en volwassenen verhongeren. En ik zie anderen in weelde zwelgen, in rijkdom en pracht, anderen die leven van den onbetaalden arbeid hunner werklieden. Ik zie in de straten van Chicago 30.000 menschen broodeloos rondloopen, zooals in den vorigen winter, ten prooi aan honger en ellende. Dan zie ik ook het 1ste regiment en verneem uit de bladen, dat het 1ste regiment o. treedt bij oproeren op straat om die ellendigen en bedelaars te vernietigen, die uit hunne holen zijn tevoorschijn gekomen, zooals Grinnell zich uitdrukt. De arbeiders worden in koelen bloede neergesabeld. Dat zie ik en kook van woede en medelijden; mijn hart spreekt. Dan heb ik misschien dikwijls iets gezegd wat ik bij kalmer stemming zou verzwegen hebben.

Ik maak u op enkele punten opmerkzaam, Edelachtbare, die de redevoeringen van mij en mijne kameraden rechtvaardigen, die ook de oproeping om zich te wapenen rechtvaardigen, die ook het dynamiet-

vraagstuk duidelijk maken.

Laten wij teruggaan tot het jaar 1878. Toen waren er werkstakingen van spoorweg-arbeiders. Bij deze gebeurtenissen werden door rijke arbeidgevers, fabrikanten en monopolisten de volgende woorden geuit. Enkele voorbeelden maar. Een er van is aangehaald in de „Alarm" van den 4den November 1884. Ook in het blad van de Ridders van den Arbeid, enz. stond hetzelfde feit vermeld: „Geeft hen (de werkstakers) gedurende een paar dagen een maal van blauwe boonen en ziet eens of zij die spijs lusten." John Scott, president der Pensylvania Centraal Spoorwegmaatschappij, verzocht in een toespraak tot den Gouverneur van Pensylvanië gericht, zijne militairen naar Pittsburg te zenden om de werkstakers te „beteugelen", omdat zij een beetje hooger loon verlangden. Het antwoord was: Geeft hen kruid en lood, enz. Dat was in 1878, let wel! „Als de arbeiders geen stem hadden, zouden zij voor hetgeen de tijden leeren meer ontvankelijk zijn", zeide het „News" van Indianapolis. „Er is hier te veel vrijheid in plaats van te weinig", zegt het Dagblad van Indianapolis. In 1878 zeide de New-Yorker „Tribune" in een hoofdartikel over werkstakingen: „Die brutale werkstakers gebruiken geen andere argumenten dan geweld; men moest hen er genoeg van geven, zoodat ze er voor langen tijd aan denken." De N.-Y. „Tribune" is, zooals bekend, het orgaan van Jay Gould. Daarin zegt de heer Witelaw Reid: „Handgranaten moest men onder de lui werpen, die

hooger loonen en korter werktijd eischen. Door zoodanige behandeling krijgen zij een goede les en de anderen worden voor werkstakingen gewaarschuwd."

De Chicagoër „Times', zeide in 1878: „Het is heel aardig werkelijke ellende in stad en land te verbeteren, maar de beste maaltijd voor een onbeschaamde bende is lood. Men moet flinke porties geven om hun honger en hunne vraatzucht te stillen." De „New-York Herald" zeide in 1878: De Amerikaansche arbeider moet er zich in schikken, niet beter „af" te zijn dan de Europeesche. Hij moet er mee tevreden zijn, voor geringer loon te werken en behoort genoegen te nemen met de nederige plaats in het leven, die God hem gegeven heeft." De „New-York World" uitte zich (1878) evenzoo; zoo zou ik de geheele lijst van monopolistische bladen van Amerika kunnen nagaan en er talrijke dergelijke oordeelvellingen uithalen.

Met deze gevoelens, Edelachtbare, is men de werkstakers tegemoet getreden, mannen die hun toestand verbeteren willen. Zij verlangen eenvoudig maar 2 uur verkorting van werktijd en verbetering van loon. En wat heeft men hun geantwoord? Sedert de groote spoorwegwerkstaking van 1878 is men gewoon geworden ieder keer als antwoord op de vorderingen der arbeiders, de militie er op los te zenden. Zoo gisteren nog de eigenaars in de Stock Yards, die minstens 20.000 man aan 't werk hebben. Nog vóór de werkstaking uitbrak, nog eer er aan gedacht werd,

riepen zij een Pinkerton-leger te hulp. En dat in het vrije Amerika! Als de arbeiders brood vragen geeft men hun kogels; men geeft hun niet alleen de steen, waarvan de bijbel spreekt, maar met de bajonnetten in de hand, noodzaakt men hen ook nog haar te slikken. Waar is het constitutioneele recht, hetwelk ons veroorlooft deze gewelddaden met geweld te keeren?

De „Tribune" van Chicago geeft de goede raad, als „tramps", als vagebonden zich in de buurt laten zien, hun een boterham met strychnine te geven. Zijn dat geen raadgevingen die de menschen tot wanhoop brengen? Is dat geen rechtvaardiging van hetgeen U Edelachtbare „aansporing tot opstand" noemt? Hebben de monopolisten die taal niet ingevoerd? Hebben zij er niet het eerst van gesproken dynamiet-bommen onder de werkstakers te werpen. Was het niet Tom Scott, die het eerst van kogelvoeding gesproken heeft? De handgranaat van de Hooimarkt is bepaald geworpen door een opdracht van een monopolistische samenzwering, door een samenzweerder die men extra van New-York hierheen gezonden heeft om de 8 uur-beweging in de war te sturen en deze 8 menschen aan de galg te brengen. In dit gerechtshof zijn wij de slachtoffers van de gemeenste, laagste samenzwering, die ooit de bladzijden der geschiedenis onteerde. Met betrekking hierop, verzoek ik u de manier na te gaan waarop men politie, militie en Pinkertons tegen de arbeiders doet optrekken, hoe

men de laatsten insluit, opsluit en in samenzweringen wikkelt. In de „Alarm" van 17 October 1885 staat een bericht waarin medegedeeld wordt dat de Pinkertons een circulaire verspreiden, waarin zij den fabrikanten de diensten hunner troepen aanbieden en zich voor al die diensten beschikbaar stellen, die zij reeds in verschillende deelen van het land bewezen hebben. Aan het slot luidt het woordelijk:

„Pinkerton's patrouille is verbonden met een nationale detective-agentuur en staat met haar onder ééne leiding. Corporaties of personen, die de stemming hunner arbeiders wenschen te leeren kennen in geval de laatsten aanstalten maken om werkstakingen te beginnen of wanneer zij tot geheime genootschappen behooren, zooals de Ridders van den Arbeid, kunnen ten allen tijde een geschikte detective van ons krijgen, die zich onder de arbeiders mengt en hen over hunne plannen uithoort. Het is dikwijls het geval, dat wanneer men zulke middelen tijdig te baat neemt en de raddraaiers uitroeit, dat daarmede erger dingen voorkomen worden.

Hoogachtend

W. A. Pinkerton.
R. A. Pinkerton."

Daar hebben wij dus een instelling, die een privaatleger organiseert, dat onder commando en ten dienste der rijken staat om de armen te onderdrukken. Dit legertje wordt voortdurend verscheept. Nu eens naar het Hockingdal, dan weer naar Nebraska, dan naar

het Oosten, dan weer naar het Westen. Overal bedient het „prompt". Wat wordt daarmede bedoeld, Edelachtbare? Daarmede bedoelt men, dat een arbeider die nog door moed bezield is en dat toont, als raddraaier uitgeroeid wordt. Wanneer zij hem niet kunnen pakken, wanneer zij hem niet tot het doen van een wetsovertreding kunnen uitlokken, dan brengen zij hem als samenzweerder of onder een ander voorwendsel voor de rechtbank. Voor het gerecht is hij een loonslaaf. Hij heeft geen geld, geen vrienden, wat kan hij doen? Het resultaat is 60 dagen naar Bridewell of 1 jaar in de County-gevangenis. De zaak wordt met een handbeweging afgedaan.

Zulke gebeurtenissen waren het die de Amerikaansche groep aanleiding gaven zich ernstig met deze wijze van behandeling bezig te houden. Wij pakten de zaak aan, brachten haar in 't openbaar; konden wij anders?

Op den dankzeggingsdag werd een straat-manoeuvre gehouden door een regiment soldaten. De divisiën waren in slagorde opgesteld en bij gedeelten, door compagniën en bataillons, werd gevuurd.

„De manoeuvre was eervol voor het regiment en zal, schrijft de „Times", in geval van noód voortreffelijke diensten in de straten doen. Colonel Knox wenscht zoo spoedig mogelijk de rijen voltallig te maken, zoodat er dan in plaats 400, 800 man in dienst zijn. Kooplieden moesten in de zaak belang stellen en helpen om het regiment in den besten staat te brengen, opdat het een volkshoop in toom kan houden,

daar den een of anderen dag de hulp der militie wel noodig zal zijn."

Dit artikel verscheen in de „Times" en wat moesten nu we wel de onderdrukten in vreemde landen gedacht hebben, toen zij de soldatenpassen onder de sterren en streepen (der Amerik. vlag) hoorden weerklinken? Degenen, die deze vaan het eerst in den wind zwaaiden proclameerden, dat onder hare plooien alle onderdrukten een toevlucht zouden vinden en bescherming tegen alle despotisme.

Is dit thans het geval, nu de pas hoorbaar is van 2 millioen landverhuizers zonder verblijf, die graag werken willen om zich en hun gezin voedsel te verschaffen? Hebben wij een hongersnood gehad? Is de oogst mislukt? Werpt een blik op de rijkdommen van dit land. In de laatste twintig jaar zijn zij met meer dan 20 billioen dollars vermeerderd. In wiens handen is die rijkdom gevloeid? Zeker niet in de handen der producenten, anders zou men er niet voor zorgen om de militie te oefenen.

Een statistische optelling toont aan, dat in de steden New-York, Philadelphia en Boston het bezit van 20 mannen van naam een waarde heeft van 750 millioen dollars. Één-zestiende van hetgeen die natie in 20 jaar bijeengebracht heeft is thans privaateigendom van 20 personen, en het volk is voor dit bedrag en voor nog veel meer uitgezogen.

Een regeering, die zulke plundering beschermt en meehelpt een volk op dusdanige wijze te verlagen, is een vloek en een schande, het doet er niet toe, of zij

zich republikeinsch of monarchistisch, koninklijk of keizerlijk noemt, de Amerikaansche vlag beschermt evenveel economisch despotisme als elke andere. Als dat zoo is, waarin bestaat dan de zoo hoog geroemde Amerikaansche vrijheid? In de dagen onzer voorouders woeien de Amerikaansche sterren en streepen op alle zeeën als teekens der vrijheid; maar tegenwoordig zijn zij het zinnebeeld van het monopolie geworden, hetwelk de armoede in zijne molens vermaalt en de arbeiders verslaaft. De Amerikanen zoowel als de Russen kruipen en kronkelen zich aan de voeten der rijkdom en aanbidden het gouden kalf. Kan iemand millioenen verwerven zonder de vruchten van den arbeid van anderen in den zak te steken? De Amerikaansche arbeiders schijnen te ontaarden; zij schijnen niet meer te begrijpen waaruit vrijheid en welzijn bestaat; zij schreeuwen zich heesch op den verkiezingsdag en waarvoor? Voor het erbarmelijke voorrecht hunne heeren en meesters te mogen kiezen. Die Amerikaansche souvereinen! Millioenen van hen weten 's avonds niet waar zij een slaapplaats of wat voedsel zullen vinden. Waartoe dient uw stembus? Kan de mensch er zich brood of kleederen, een dak of werk mede verschaffen? Waarin bestaat de vrijheid van den Amerikaanschen loonarbeider? De armen zijn overal de slaven der rijken. De stembus is noch een bescherming tegen den honger, noch tegen het lood der soldaten. Brood is vrijheid, vrijheid brood!

Het stembriefje is een slechte beschutting tegen de kogels der soldaten die zich in Chicago oefenen voor

een straatgevecht. Het stembiljet is onder de hedendaagsche toestanden waardeloos voor de industriëele loonslaven. Wij zeggen met Victor Hugo, dat het paradijs der rijken gemaakt wordt van de hel der armen. De geheele georganiseerde macht der regeering wordt gebruikt om het „gepeupel", waarmede de arbeiders door de „betere" klassen aangeduid worden, te onderdrukken. Als dan de arbeiders van Amerika weigeren zich volgens wet en orde te laten doodhongeren en beginnen te denken en te handelen, dan — worden militaire oefeningen gehouden om straatoproeren te kunnen beteugelen. De uitzuigers zien den storm komen: zij zijn vast besloten, het koste wat het wil, hunne positie te handhaven. Arbeiders — wij bedoelen ook de vrouwen — ontwaakt; bereidt u voor, uw leven, uwe vrijheid, uw geluk te verdedigen tegen de moordenaars, die zich op den dankzeggingsdag op straatgevechten oefenden!

Nu, Edelachtbare, daag ik u uit, één zin uit deze redevoeringen aan te toonen, die onwettig was, die tegen de constitutie gericht, die tegen het recht van vrijheid van spreken of vergaderen, of tegen het recht van zelfverdediging indruischt.

En dit is onze stelling en is het altijd geweest. Nu, Edelachtbare, denk U voor een oogenblik dat het 1ste regiment zich oefent hoe men van vier hoeken, vier straten in eens schoon kan vegen. Van wie? De „Tribune" en de „Times" zeggen: „van het gepeupel". Wie is „het gepeupel"? Arbeiders zijn het, ontevreden arbeiders; menschen die voor hongerloonen

arbeiden, menschen die voor een paar centen meer loon het werk staken, dat is het „gepeupel". Tegen die menschen oefent men zich in het leveren van straatgevechten! Denk u een zoodanig geval, Edelachtbare! Het 1ste regiment rukt uit met 1000 man, alle gewapend met de beste Winchester buksen. Aan de andere zijde staan Ridders van den Arbeid en Unie-leden, en allen zijn ongewapend. Zij zijn zonder middelen en een buks kost 18 dollars. Zij kunnen er zich geen koopen. Er is geld toe noodig om een leger te wapenen. Geld hebben zij niet, buksen kunnen zij niet koopen. Wat kunnen zij doen?

Edelachtbare, een bom komt op 6 (Amerik.) centen te staan, een Winchester buks kost 18 dollars. Dat is het geheele onderscheid! Ben ik daarvoor verantwoordelijk? Moet ik daarom opgehangen worden, omdat dat zoo is, omdat ik dat den menschen gezegd heb?

Gaat heen en zoekt de man die het dynamiet uitgevonden heeft, graaft zijn asch op en veroordeelt hem, niet mij.

Generaal Sheridan, opperbevelhebber van het leger der Vereenigde Staten zond 2 jaar geleden een bericht aan den President en aan het Congres, waarin hij over arbeidersoproeren spreekt die te verwachten waren. En wat zeide hij daarin? Hij sprak van een nieuw artikel van reusachtige kracht; hij sprak van dynamiet en zeide, dat het van zoodanigen aard was, dat het volk in de steden het gerust in den zak kon dragen en met bommen met die stof gevuld geheele legers

konden vernietigd worden. Dat zeide generaal Sheridan. Wij hebben het herhaald en er opmerkzaam op gemaakt.

Voor ik verder ga, zou ik nog een paar woorden over dynamiet willen zeggen. Men noemt mij een dynamietman; waarom? Heb ik ooit dynamiet gebruikt? Neen. Luister nu eens goed, Edelachtbare, dan zal ik u iets vertellen. De uitvinding van het buskruit opende een nieuw tijdperk in de wereldgeschiedenis. Zij bracht het roofridder- en vrijbuiterschap ten val. Zij maakte het den slachtoffers van die straatroovers mogelijk zich te verdedigen en zich niet te laten uitroeien. Buskruit was dus, zooals wij zien, een democratisch wapen. Het kwam te voorschijn als een republikeinsche instelling en maakte de menschen meer gelijk. Het ontrukte den koningen, den roofridders, den straatroovers hunne macht. Thans speelt het dynamiet de rol van het buskruit en wordt de bevrijder der tot slaaf gemaakte massa. Dynamiet is de verlosser der arbeiders, het is democratisch, het maakt iedereen gelijk. Generaal Sheridan zegt „wapens zijn waardeloos daartegen" en dat zeg ik ook, dat zij tegen dit middel niet opgewasschen zijn. De Pinkertons, de politie, de militie zijn machteloos als de arbeiders dynamiet gebruiken. De onderdrukking van het volk houdt op. Het is de val van de autoriteit, het maakt een einde aan de oorlogen. Ja, Edelachtbare, er wordt geen oorlog meer gevoerd als er niemand meer te beoorlogen is, en dynamiet maakt het onzeker, ongewenscht en bepaald onmogelijk. Het is een vredestichter en de beste vriend der onder-

drukten. Het bevrijdt de wereld van de heerschappij van eenige weinigen.

Elke regeering neemt in laatste instantie geweld te baat. Alles is op geweld gegrond, de wetten worden alleen met geweld staande gehouden. De Procureur-Generaal neemt het te baat om mij te hangen, omdat ik het gewaagd heb deze dingen te zeggen. Geweld is het laatste middel van tyrannen, van despoten en onderdrukkers, en degene die geweld gebruikt tegen hen, die niet gelooft en niet doet wat de andere wil, is een despoot, een tyran en niet waard te leven.

Ik spreek eenvoudig, ik spreek als anarchist, als socialist, als arbeider, als loonslaaf. Volgt daaruit als ik zulke ideeën heb, dat ik voor de Hooimarktzaak verantwoordelijk ben? Met hetzelfde recht kunt gij generaal Sheridan verantwoordelijk stellen, want hij heeft er het eerst van gesproken en ik heb mijn woorden aan hem ontleend.

Terwijl er getwist werd over de vraag of de slavernij ook tot Kansas en het Westen uitgebreid moest worden, werd Charles Summer, lid van den Senaat der V. S., de edele strijder voor de vrijheid, door een vriend aangeraden om zich in zijn uitdrukkingen tegen de slavernij wat meer te matigen en niet zoo uit te vallen. „Ik weet, zeide zijn vriend, dat de slavernij verwerpelijk, dat zij een onrecht is en dat men haar bestrijden moet, maar blijf binnen de perken der wet, houdt u aan de constitutie." En wat antwoordde Summer?

„Alles wat in het belang van het menschelijke recht gedaan wordt, is constitutioneel! Niet wat in wetboeken staat, geen advocaten-sluwheid, geen haarkloverij komen in aanmerking, wanneer het menschenrechten geldt. De natuurwet staat boven de grondwet, staat boven elke wet."

Dit heeft de groote Amerikaan Charles Summer gezegd! Heb ik ooit scherper uitdrukkingen gebezigd? Welaan, heeren van het O. M., graaft de asch van Summer op en strooit haar verachtelijk in den wind! Haalt de monumenten neer, die het Amerikaansche volk dien man opgericht heeft en richt er een op voor uwe verachting!

Het volgende is een klein artikel uit de „Alarm" wat ik u voorlees:

„Menscheu worden rijk door gemeene streken en arm als zij eerlijk zijn. Kunnen wij nu een stelsel doen voortbestaan, waaronder de gemeenheid beloond wordt en eerlijke menschen van honger moeten sterven?"

Is het, Edelachtbare, niet schandelijk, als men er op let, hoe in de laatste jaren de groote lichamen, de monopoliën hunne arbeiders onder bedekking van militie of politie moesten laten arbeiden? Gewapende lieden, Pinkertons, militie, zelfs de legers der V. S. werden opgeroepen, wanneer de arbeiders het waagden verbetering van hun toestand te vragen.

Als tegenwicht zien wij thans meer dan 1000 afge-

vaardigden der Ridders van den Arbeid in Richmond op een arbeiders-congres vereenigd. Dit congres was het antwoord op de aanbevelingen van de kapitalistische bladen om de werkstakende arbeiders met kruit en lood te voeden, strychnine, handgranaten en knuppels tegen hen te bezigen. Deze mannen in Richmond hebben zich tot zelfverdediging verzameld. Onze strijd is een strijd voor vrijheid tegen de autorireit. Deze autoriteit zegt den arbeider, dat hij onderdanig moet zijn aan de wetten, die hij zelf niet gemaakt heeft. Is dat niet hetzelfde als wanneer een slavenhouder zijn slaven slaat omdat zij zijne bevelen niet opgevolgd hebben?

Met de redenen die U Edelachtbare hier aanvoerde toen gij ons een nieuwe behandeling onzer zaak weigerdet, weigert gij het Amerikaansche volk het recht van zelfverdediging tegenover de haar toegedachte kruit- en loodmaaltijden en tegen het strychninevoedsel. Dat zijn de redenen die ons maakten wat wij thans zijn. Ik ben een product der toestanden, het gevolg van een oorzaak. Wat is die oorzaak? Wanneer den arbeiders het recht van vrijheid van spreken, van drukpers en vergaderen, het recht van zelfverdediging, door den rechter geweigerd wordt, wat blijft hun dan anders over? Zij moeten en zullen noodzakelijk tot de gedachte komen, een wet die er alleen is om hen te onderdrukken, die in het belang der uitzuigersklasse en tegen de arbeidersklasse gemaakt is, niet te erkennen en te trachten een zoodanige wet op te heffen: Dat is het natuurlijk gevolg.

Over de bewijzen die mij met de Hooimarkt-bom in verbinding zoeken te brengen, behoef ik niet veel te zeggen.

De bewijzen, die tegen twee van ons zijn ingebracht om hen met het bommenwerpen te belasten waren g e k o c h t! Iedereen weet dat. Ook gij weet dat, Edelachtbare. Gij gelooft zelf niet wat Gilmer hier getuigd heeft en kunt het ook niet gelooven. De bewijzen dat Gilmer een schurk is, waren overweldigend. En deze man is de zwakke draad, die twee van ons met het bommenwerpen verbindt.

Wat zijn de eigenlijke feiten der Hooimarkt-zaak? 's Dinsdagsavonds, den 4den Mei, verzamelden zich duizenden arbeiders op de Hooimarkt om hun toestand ten opzichte van het 8 uur-vraagstuk en om de brutaliteit, waarmede de politie daags te voren bij Mc. Cormick was opgetreden, te behandelen. Deze burgers maakten van de hun bij de grondwet verleende rechten van vrijheid van spreken en vergaderen gebruik, en waren juist op het punt de vergadering te verdagen, om naar huis te gaan, toen 200 gewapende politieagenten op hen indrongen en hen onder bedreiging van dood en slachting geboden uiteen te gaan.

Men behandelde ze dus als slaven! Men verlangde van hen, dat zij voor de politie zouden wegkruipen. Was dat niet een ongehoord iets? Was het niet een misdaad? Was het niet een brutale krenking van de rechten en beginselen waarvoor onze voorouders hebben gestreden en geleden?

In het oogenblik dat de politie aanstalten maakte de slachterij te beginnen, wierp een onbekende een bom onder hen en doodde eenigen van hen. Zij zeggen, dat ik het was of dat ik ervan wist, wat hetzelfde zou zijn als wanneer ik het gedaan had.

Waar zijn uwe bewijzen, heeren van het O. M.? Gij hebt ze niet, gij hebt er geen gehad. Maar gij hebt een „theorie" en deze theorie is, dat niemand anders het projectiel geworpen heeft dan ik.

De politie is nooit verlegen met een „theorie." De detectives vonden een theorie en arbeidden die uit. Hier werd volgens die theorie „gewerkt". Laten wij haar onderzoeken. Ik zeg, dat de Pinkertons er belang bij hadden dat er een bom geworpen werd. Zij wilden de kapitalisten de noodzakelijkheid van hun bestaan bewijzen om daar voor zich geld uit te slaan. Houdt U Edelachtbare hen misschien voor onbekwaam om zooiets te doen? Laten wij nu de geschiedenis van een ander standpunt bekijken. Kon de bom niet geworpen zijn door iemand die wraak wilde nemen over een moord op vader, broeder of kind gepleegd door de politie bij een van hare tallooze slachtingen die zij maakten? Wie weet het? En als dat zoo ware? Moeten wij daarom gehangen worden? Zijn wij daarvoor verantwoordelijk? Of is de bom misschien niet geworpen uit zelfverdediging door iemand, die zijn wissen dood zag aankomen, toen de zwaargewapende politie aanstalten maakte om de slachting te beginnen?

Ben ik daar dan verantwoordelijk voor? Moet ik daarvoor gestraft worden? Is het recht en billijk mij

daarvoor te laten sterven? Mijn eigen meening over de Hooimarkt-zaak is, dat het doodaanbrengende geschut het welberekende werk der monopolisten was, een daad juist van die personen, die ons aanklagen.

Deze opvatting heb ik niet alleen. Laat ik allereerst de opmerkzaamheid van U Edelachtbare vestigen op de reeds lang bestaande monopolisten-zamenzwering tegen het Amerikaansche volk, die, naar ik meen, in de Hooimarkt-zaak haar hoogste punt bereikt heeft. Ik zal u een kort geschiedkundig overzicht geven van de grondstellingen der lang voorbereide samenzwering van „Times" en „Tribune", die het gebruik van handgranaten, van geweersalvo's, van arsenicum en strychnine aanbevolen tegen de werkstakende arbeiders, gedachtig aan de aansporing van Gould in de „Tribune" van New-York, dat de Amerikaansche arbeiders er wel aan zouden doen, zich spoedig te onderwerpen aan de in Europa gebruikelijke loonsverhoudingen, zoowel als zich te gewennen aan de handgranaten en geweersalvo's, waarmee de politie hen voedt. Dit alles was het resultaat van de weloverlegde poging der verschillende handelslichamen, om zoo hoog mogelijke rente en winstuitdeeling te geven van de uitgezette kapitalen. En om deze dubbele, drievoudige en soms viervoudige uitdeelingen boven de nominale waarde van al het bestaande kapitaal en om de tallooze corporatiën, die het land verbrokkelden en uitzogen, te kunnen staande houden, werden niet alleen productie-middelen, vrachtverkeer, telegrafie en industrie viervoudig belast, zoodat bij

de werkelijke kosten nog 10 procent als toevoegsel kwamen; niet alleen werd daardoor een groote massa geld bijeengetrokken om door hooge prijzen de koopkracht ervan te bemoeielijken en de regels van den arbeid en hare produkten te drukken, maar zelfs het Congres heeft een wetsvoorstel uitgedacht, waardoor de middelklassen, als zij bankroet gaan, tot het uiterste worden gebracht doordat men de hypotheken op hunne landerijen in werking laat treden.

De directeuren van dergelijke lichamen doen verder hun uiterste best om de onvermijdelijke onkosten te verminderen, waardoor een groote slag wordt toegebracht aan de loonen van hen door wier bekwaamheid en vlijt de spoorweg, de telegraaf, de telefoon en andere ondernemingen bestaan; want de heeren weten zeer goed, dat de overvoerde arbeidsmarkt de arbeiders zou dwingen met hun loon genoegen te nemen, daar het wachtwoord luidt: aannemen of verhongeren. En daarop berust de geheele loonskwestie. Daartegen hebben wij juist geprotesteerd.

De crisis was bereikt toen de georganiseerde arbeid den 1sten Mei 1886 tegen den langen werktijd te velde trok, volgende op het April-protest der 15000 arbeiders van Gould's Missouri spoorweg van het Zuidwesten tegen de hongerloonen van 55 en 75 cents per dag, waarmede de maatschappij van Gould en Directeur Hoxie dat leger van bekwame spoorwegarbeiders onderdrukte; maar deze behandeling werd den kop ingedrukt door de groote massa arbeidersvereenigingen en daarna door de districtsvergaderingen

der Ridders van den Arbeid in het Zuidwesten.

Wat was de som der uitgegeven spoorweg-aandeelen alleen van de lijnen binnen de Vereenigde Staten? Bij een waarde van 2 billioen dollars was een kapitalisatie gekomen van 6 billioen dollars, een aanzwelling dus van 4 billioen!

Denk u nu de invloed van deze valsche en bedriegelijke waarde van den arbeid, want vlijt en bekwaamheid alleen geven aan kapitaal en aandeelen eenige waarde en stellen die monopolistische opgeblazenen in staat groote rijkdommen bijeen te brengen op grond van de som die alleen het papier kostte, waarop deze foutieve rekenvoorstellen becijferd zijn.

De arbeiders der spoorwegen, etc. en hunne vrienden storen er zich niet aan, dat deze eigenaars, bezitters en agenten van zoogenaamde aandeelen en vermogens het als misdrijf beschouwen te werkstaken. Deze opvatting heerschte in 1877 en in 1886 onder de monopolistische zwendelaars, die meenen dat een werkstaking, die ook andere arbeiders weerhoudt zulke loonen aan te nemen, dat zulk een gebeurtenis een knotsslag voor de vrijheid van uitzuigen is, die als eenig middel is overgebleven om interessen en dividenten voor hun zoogenaamde rijkdom in het leven te roepen. Hoe edel en opofferend! Die monopolisten geven in het geheel niets om vrijheid, maar zij stellen alles in 't werk om de bevoegdheid te krijgen met concurreerenden arbeid verdragen te sluiten. Geloof mij, Edelachtbare, de slachtoffers dezer ongunstige verhoudingen beloopen millioenen in de V. S., millioenen,

waarvan er één, zooals het Arbeids-bureau officieel bericht, zonder werk is.

De Chicagoër „Tribune" heeft in dit jaar het volgende artikel geschreven: „Het eenvoudigste middel voor menschen, die geen lid zijn der „Humane Society", is de werkeloozen en bedelaars arsenicum (rattenkruid) in het middageten te strooien. Dat bewerkt in korten tijd de dood en is voor andere bedelaars een waarschuwing om zich op een eerbiedigen afstand te houden."

De werkeloozen worden thans voor beter doeleinden gebruikt — zij nemen de plaatsen in van werkstakers. Daarom wil men ze niet met strychnine dooden. De Chicagoër „Times" heeft betreffende dezelfde aangelegenheid een dergelijken raad gegeven, toen de groote spoorweg-werkstaking losbarstte, en de President der Pennsylvania Company — Tom Scott — zeide: „Onthaalt hen op geweersalvo's en ziet eens hoe hen dat soort brood smaakt!" Ik heb tot nog toe alleen van monopolistische samenzweringen gesproken. Om u echter te toonen, dat mijn beweringen niet overdreven zijn, veroorloof ik mij uwe opmerkzaamheid te vestigen op den uitspraak van drie senatoren op het spreekgestoelte van den senaat der V. S. bij gelegenheid van de laatste zitting van het Amerikaansche Congres. Deze hadden een lang en breed uitgesponnen discussie gehad over de Zilverwet van Bland en over de vraag van de koers van het zilver, en gedurende de debatten over deze vraag bezigde Senator Teller de woorden:

„Aan de zijde van het kapitaal bestond over de geheele wereld een samenzwering die in de V. S. alleen dáár niet bestond waar de regeering werkzaam optrad, een samenzwering om de waarde van den dollar te vermeerderen en de waarde van de menschelijke productie overal in de wereld te verminderen."

Het was zooals de heer Teller zich verder uitdrukte, een samenzweering van hen, die de macht hadden om te overwinnen en het onrecht en de onderwerping door te drijven tegenover hulpeloozen en armen. Bij gelegenheid van dezelfde discussie heeft de heer Vest in den Senaat de volgende woorden gesproken. Hij zeide, dat hij ook de resolutie van het Huis de voorkeur gaf. De vraag was: goud of zilver, goud of Greenback. Als deze tweespalt niet op billijke en gerechte wijze beslist werd, dan zou zij spoedig ontaarden in een strijd op leven en dood tusschen het Oosten en het Westen. Dat is de ware beteekenis der geheele geschiedenis. Het is een samenzwering. Senator Jones uit Nevada, die bij dezelfde gelegenheid in discussie trad, zeide dat hij geloofde, dat de kolossale massa geld meer onheil aangericht, meer lijden, meer moeielijke tijden voor het Amerikaansche volk had berokkend dan ooit oorlog, honger en pest hadden kunnen teweeg brengen. Geld — dat was de behoefte van het volk; niet goud, niet zilver, maar dollars, waardoor de schulden betaald en de roode vlag van den sherif van het venster gebannen kon blijven. U Edelachtbare gelieve er aan te denken, dat hij niet de roode vlag der kommunisten

hiermede bedoelde. Deze Senator der V. S. dus meent dat alleen de roode vlag, die in de V. S. gevaarlijk zou kunnen zijn, die van den sheriff is, de vlag van den afslager — die de dood aanduidt... van wien? Wel, de dood en het verval der geldmiddelen van een koopman, die door de samenzwering, welke de Senatoren Teller, Vest en Jones aangehaald hebben, geruïneerd werd. Deze georganiseerde, wettelijk geheiligde samenzweringen — die zijn het, die de kolossale bankroeten teweeg brengen; samenzweringen die het spoorweg-kapitaal van dit land van 2 billioen dollars tot 6 billioen dollars deed aangroeien, die het volk dwingen de rente te betalen voor deze aanzwelling van 4 billioen dollars spoorwegaandeelen, die de Amerikaansche arbeiders dwingen in de gedaante van loon te boeten voor deze zwendelarij en het verschil te betalen. De zooeven genoemde Senatoren beweren dus, dat het een samenzwering is. Ook ik beweer dat, elk arbeider van dit land beweert dat. Wij zijn het daarin met de 3 Senatoren eens. Dit is echter een deel van het programma, dat den 4den Mei hier bij de Hooimarkt-geschiedenis aan de orde was. De afschuwelijke samenzwering, die ik vroeger reeds in het licht stelde en die ik nu het Hof in al hare bijzonderheden zal voorleggen, de samenzwering om de 8 uur-beweging te onderdrukken en op de aanvoerders wraak te nemen, brengt het onaantastbare bewijs bij, dat wij, de mannen van de 8 uurbeweging, hier voor de rechtbank, de slachtoffers der gemeenste samenzwering zijn, die er haar werk van

maakt, het Amerikaansche volk uit te zuigen en te onderdrukken. Wat zijn nu de werkelijke feiten van het Hooimarkt-drama? Burgemeester Harrison heeft zijn meening openbaar laten maken omdat — let daar wel op, Edelachtbare — alles slechts een vermoeden is. Sommigen zeggen, dat ik de bom wierp, anderen dat één van deze mannen (op zijne kameraden wijzende) het gedaan heeft. Het is alleen een verdenking, dat een van ons met de zaak iets te doen gehad heeft. Het is geen feit, het is niet bewezen, het is zuiver een gissing. Laten wij nu het blaadje omkeeren! Burgemeester Harrison heeft openlijk laten verklaren in de New-York „World" zoowel als in de hier ter stede verschijnende „Tribune".

„Ik geloof niet, dat aan de zijde van Spies e. a. er plan bestond op de Hooimarkt bommen te werpen. Ware dat hun doel geweest, waarom zouden zij er dan slechts één geworpen hebben? Het zou voor hun even gemakkelijk geweest zijn, een 50 tal gelijktijdig in alle deelen der stad te werpen. Verder, als het den aanvoerders te doen ware geweest om dien avond bommen te werpen, dan zouden zij waarschijnlijk niet allen op de Hooimarkt bijeen geweest zijn. Als generaals zouden zij zich in veiligheid gehouden hebben. Neen, het kan niet bewezen worden, dat aan de zijde van die menschen het een of andere plan bestond de man (Degan) te dooden, die op de Hooimarkt gedood werd."

Welnu, Edelachtbare, wat zegt gij daarvan? Zoo spreekt de burgemeester van Chicago. Hij is een

verstandig man. Hij is in staat te weten wat hij zegt. Hij heeft de beste gelegenheid om de zaak goed in te zien en zijn inzicht verdient opmerking. Hij weet meer van de geheele geschiedenis dan de Jury, die hier zat; want hij weet -- ik vermoed dat ten minste — door welke prachtige middelen getuigenverklaringen en bewijzen gefabriceerd werden. Ik zal het niet beweren, maar mogelijk zou het toch zijn, dat hij een klein voorgevoel van de ware toedracht der zaak had en als dat het geval is, dan weet hij ook meer van dit proces en van de verdiensten der jury, die hier zitting gehouden heeft. Edelachtbare, er staat te veel op het spel om zich van onbewezen mogelijkheden te mogen bedienen. Of is het niemendal, 7 mannen ter dood te brengen? Is het zoo onbeteekenend, dat wij de zaak zoo lichtzinnig mogen behandelen, alsof het scherts ware?

Dat is de reden waarom ik hier zoo lang voor u sta en spreek om u begrijpelijk te maken, om u aan te toonen, wat onze partij van de zaak denkt in tegenstelling van de partij der aanklagers. Het zooeven genoemde oordeel van den burgemeester van Chicago was gegrond op zijne persoonlijke waarneming bij gelegenheid der Hooimarkt-vergadering. Bedenk, Edelachtbare, hij was daar tegenwoordig; het is zijn oordeel zoowel over het karakter der toespraken als over de toehoorders in de vergadering van den 4den Mei: een oordeel waarmede de burgemeester zelfs met inspecteur Bonfield overeenstemde; het oordeel dat de vergadering vreedzaam was, die het in geenen deele

noodzakelijk maakte om binnen 10 minuten de wettelijke „orde" te ontwikkelen, die bewaarder der vrede, die beschermer van het kapitalistische stelsel.

Wie zijn echter de twee getuigen à charge op wie men zich beroept? Waller en Seliger? Deze waren de oorenblazers van het O. M., dat waren de „Squealers", op wier verklaringen de staat het bewijs bouwde en de samenzwering tegen ons op touw zette. Heeft dan waarlijk de aanklacht een zedelijken uitslag gehad? Laten wij in 't kort het verzwaringsmaterieel nagaan.

Deze mannen waren de eerst opgeroepen getuigen en zij ontkennen pertinent het denkbeeld, neen niet alleen het denkbeeld, het feit zelf, dat het opstootje op de Hooimarkt beoogd, laat staan door iemand vooruit beraamd was. Dat staat als feit vast in het getuigenbewijs, Edelachtbare. Dit bewijs werd niet weerlegd door wien ook. Mogen wij geen gewapende groepen hebben? De constitutie, voor zoover ik die begrijp, geeft ons het recht een gewapende groep te organiseeren als wij er een noodig hebben. De constitutie zegt, verraad tegen de regeering bestaat daarin, alleen daarin, wanneer de daad algemeen bekend en ontwijfelbaar door ten minste 2 personen bewezen is. Zoo zegt de constitutie, voor zoover ik haar als Amerikaan begrijp.

Verder, Edelachtbare, hebt gij in uw conclusie gezegd, dat het twijfelbaar was, dat de vereeniging onwettig was. Aangenomen dat zij dat werkelijk was, moet ik dan daarom gehangen worden, omdat ik lid van een onwettige vereeniging was? Moeten daar

7 mannen voor gedood worden? Behoort er in t geheel geen onderscheid in de mate van straf te zijn? Omdat ik tot een onwettige vereeniging behoor, moet ik den dood ondergaan? Dat ware wreed, dat ware een uiting van haat; een vonnis der wrake, niet der gerechtigheid. Het is niet bewezen, niet eens beweerd, dat ik lid van een onwettige vereeniging was. Deze vraag is door het gerecht niet in overweging genomen. De jury heeft niet beslist of ik nu of ooit lid van een onwettige vereeniging was of niet. Ten bewijze echter der bewering waarop ik de aandacht van U Edelachtbare poog te vestigen, zal ik de woorden van den getuige van het O. M., Waller, zijn eigen woorden herhalen. In antwoord op de vragen van den Procureur-Generaal, wat er gezegd werd toen de vergadering (van samenzweerders) tot de orde geroepen werd, zeide Waller: „Men sprak erover, dat bij Mc. Cormick arbeiders gedood waren. Engel deed in deze vergadering het besluit aannemen, dat ingeval door de nederlaag der werkstakers de overige lieden met de politie in botsing zouden komen, wij hen zouden helpen. Daarna vertelde hij ons, dat de Noord-Westgroep besloten had die menschen te helpen; dat als aan het einde er iets gebeurde, dat wij dan aan de hoeben der straten zouden bijeenkomen." Wat zeide Engel nog meer? Hij zeide, dat indien er oproeren in deze stad zouden uitbreken, wij naar het Wickerpark zouden gaan. Als het bekende woord in de courant verschijnen zou, moest de Noord-Westgroep en de leer- en weerbaarheidsvereeniging met wapenen

in het park komen. Daarna werd een comité benoemd om de bewegingen in de stad te bewaken en ons van een mogelijken opstand bericht te geven."

Overweeg deze woorden, Edelachtbare, let op den toestand! Let op het gedrag der dagbladen tegen ons sedert jaren, denk aan de daden van de mannen in Oost-St.-Louis, in Saginand, in Pittsburg in het geheele land; denk aan de voorvallen bij Mc. Cormick den dag te voren. Bedenk dat alles! Let op de verhoudingen zooals zij daar waren en dan vraag ik u, of deze mannen niet het recht hadden, het recht wel te verstaan, om voorbereidingen te maken om zich zoo mogelijk te verdedigen, te verdedigen en niet aan te vallen. Van aanval is geen sprake. Er werd tot geen oorlogsverklaring besloten, geen aantasting van eigendom. Ik herinner u aan het protocol:

Vraag. Werd er over gesproken om den volgenden dag weer een vergadering van arbeiders te houden?

Antwoord. Ja. Ik sloeg voor den volgenden namiddag een vergadering te houden, maar het voorstel werd verworpen. Er werd besloten des avonds te vergaderen, omdat er dan meer menschen zouden komen.

Vr. Wie deed het voorstel om 's avonds te vergaderen?

A. Fischer. Hij stelde voor vergadering te houden op de Hooimarkt en zoo besloot men eindelijk haar op 8 uur 's avonds vast te stellen.

Vr. Was er sprake van wat daar geschieden zou?

A. Het doel was, den arbeiders moed in te spreken, zoodat indien er iets zou gebeuren, zij op een botsing voorbereid zouden zijn. Er werd besloten deze ver gadering door strooibiljetten bijeen te roepen. Voor deze te zorgen, dat was het werk van Fischer; waar zij zouden gedrukt worden werd niet gezegd. Er werd besloten dat wij niet als lichaam aan de Hooimarkt-vergadering zouden deelnemen, maar dat wij in verschillende lokalen ons zouden vereenigen, terwijl op de Hooimarkt alleen een comité zou verschijnen. Als het comité zou berichten, dat er iets was voorgevallen, dan zouden wij de politie aanpakken, al naardat de groep het bepaalde; als het noodig was, zouden wij de troepen en de brandweer aanvallen, als zij soms tot versterking optraden.

Welnu! In het eerste deel dezer getuigenverklaring was gesteld, dat in het geval de politie met de werkstakers in botsing kwam en hen neerschoot en uiteendreef, dat zij het recht van het volk schond om te vergaderen en onwettig de vrijheid van spreken belette, dat wij in dat geval bij de hand zouden zijn. De getuigen Schräder en Waller bedienden zich van het woord „aanval". Wanneer de juiste uitdrukking met „aanval" weergegeven werd, dan, Edelachtbare, moet gij dat niet woordelijk als doel dier mannen opnemen. Ware het woord letterlijk vertaald, hetwelk zij bedoelden, dan zou, zooals hun verklaring aantoont, het woord niet met „aanval" maar met „verdediging" vertaald zijn. Uit elk deel der voorbereiding en van het bewijs blijkt, dat het verdediging was. Want,

Edelachtbare, wat konden zij aanvallen? Wat kan een handje vol mannen aanvallen? Want er waren maar enkelen. Wat, wie konden zij aanvallen? Wat konden zij veroveren, nemen? Zou het niet belachelijk voor hen geweest zijn de stad Chicago aan te vallen, de overheid; zou het niet belachelijk zijn te beproeven de stad in te nemen? Onzin zou het geweest zijn. Maar wel was er sprake van verdediging. Dat zeide men ook in de vergadering. Verdediging, voor het geval dat de politie deze vergadering van arbeiders zou aanvallen — want de rechter Mc. Allister heeft den arbeiders dezer stad gezegd, dat de Chicagoër politie niet onwettig hunne vergaderingen mocht aanvallen en opheffen — rechter Mc. Allister heeft dat in een uitspraak gezegd. Wij geloofden dat dat wet was. Wij geloofden dat de grondwet ons dat recht gaf. Waarom zouden wij ons in zoo'n toestand niet beschermen? Laten wij bij dit onderwerp een paar minuten stilstaan. Ik zal u voor het geheugen roepen, wat de politie in 1877 deed, zij brak op onwettige wijze de deuren van een vergaderlokaal open, baande zich een weg in het Turngebouw, waar de Meubelmakers-vergadering plaats vond om over de 8 uur-vraag te spreken. Dat was hetzelfde thema als op de Hooimarkt, 8 uur werktijd en hooger loon.

De politie stormde het gebouw binnen, dreef het volk eruit met knuppels en pistolen, schoot op de menigte en doodde een arbeider in het lokaal. Rechter Mc. Allister verklaarde gedurende het daaruit ontstane

proces, dat 't een schandelijke aanval was. Gruwelijke, bloedige moord was het, zeide hij; en als alle politie-agenten — 25 of 30 waren er — op de plaats gedood waren, zou niemand er voor berispt geworden zijn. Dat werd als recht verkondigd en bleef recht. Zoo iets is geschied in Chicago!

Waarin bestaat dan de misdaad toen wij zeiden, dat als ons niets anders overbleef, wij de raad van rechter Mc. Allister zouden opvolgen en van ons recht, ons constitutioneel recht, ons wettelijk recht, ons privilegie om ons te verdedigen, gebruik zouden maken?! Denk er wel aan, Edelachtbare, deze Schräder en Waller waren staatsgetuigen, het waren verraders, het waren schooiers — en vergeet dat niet — zij waren door omkooping ertoe gebracht om deze verklaringen af te leggen. Waarin bestond die omkooping? In een geschenk van vrijheid en leven, twee der grootste en beste dingen die er te bedenken zijn. Leven en vrijheid werden aan Schräder en Waller aangeboden. Zooals zij beiden verklaarden en niet door de aanklagende partij werden tegengesproken, ontvingen zij behalve leven en vrijheid ook nog geld om een geschiedenis te vertellen, die bij een theorie paste volgens welke wij veroordeeld zouden worden. Zij legden zulke verklaringen af. Gij zult u herinneren, dat de vrouw van Seliger bij het getuigenverhoor verklaarde, dat deze mannen en ook zij zelve door Capt. Schaack in het politie bureau gevangen werden gehouden tot Seliger en Waller door hen vrees aan te jagen, gedwongen werden een ver

klaring te onderteekenen. Dit werd niet weerlegd. Denk aan de omstandigheden waaronder zij deze verklaringen aflegden, en trots dat alles verklaarden zij slechts, dat de vergadering alleen met het doel om de verdediging te bespreken en niet voor een of andere daad op de Hooimarkt was, volstrekt niets met de Hooimarkt-vergadering te doen had. Dat zijn de verklaringen van getuigen à charge, voor zoover zij zoogenaamde samenzweerders waren. Bij het kruisverhoor werd de vraag gesteld: „Zeide niet Engel betreffende het plan van actie, waartoe de gewapende groep zich 's Maandags verbond, dat het alleen uitgevoerd zou worden in geval de politie inbreuk zou maken op het recht van vrijheid van spreken en vergaderen?"

A. „In geval de politie ons zou aanvallen."

Vr. „Dat dit plan alleen uitgevoerd zou worden als de politie met brutaal geweld zou optreden tegen het recht van spreken en vergaderen?"

A. „Er werd gezegd, dat wij dit plan alleen zouden ten uitvoer brengen als de politie op ons indrong."

Luister goed, Edelachtbare. Eerst wordt er gezegd, dat wij ons op een aanval der politie voorbereidden en later bij het kruisverhoor wordt aangetoond, dat de getuige zelf meende, dat wij ons zouden verdedigen, maar de politie niet zouden aanvallen. Het ware onzin te meenen, dat een handvol menschen de overheid der stad zou aanvallen.

Aangenomen dat zij Chicago bemachtigd hadden, zou het niet een witte olifant voor hen geweest zijn?

Wat, in naam van gezond verstand, zouden zij daarmede hebben moeten aanvangen? Het herinnert mij aan die menschen die denken, dat, om de wereld te bevrijden, om de arbeiders hunne vrijheid te doen verkrijgen, dat men daarvoor de wereld stelen en er zich mee uit de voeten moet maken! Wat zouden zij er mede moeten beginnen als zij het deden; het s belachelijk. De verklaringen van deze mannen bij het kruisverhoor bewezen, dat het hun bedoeling was het woord „verdediging" te gebruiken en het ook gebruikten, terwijl bij het verhoor en in de vertaling van het O. M. men hun het woord „aanval" laat bezigen.

V r. Gij zegt, dat in de vergadering 's Maandagsavonds niets betreffende een plan van uitvoering op de Hooimarkt besproken werd.

A. Wij zeiden, dat wij daar niets zouden ondernemen; wij zouden op de Hooimarkt niets doen.

V r. Was het niet het plan, dat gij daar in 't geheel niet zoudt zijn?

A. Ja.

Dat zijn de staatsgetuigen op wier verklaringen men ons in verband wilde brengen met een samenzwering, Edelachtbare.

V r. En gij zeidet eveneens niet te verwachten, dat de politie op de Hooimarkt zou komen?

A. Neen, wij dachten, dat de politie niet op de Hooimarkt zou komen.

V r. Daarom werden ook geen voorbereidingen gemaakt om een politie-aanval op de Hooimarkt af te slaan?

A. Niet door hen.

Vr. Was niet het eenige doel der vergadering op de Hooimarkt te protesteeren tegen de handelwijze der politie en het neerschieten van arbeiders bij Mc. Cormick's fabriek?

A. Ja.

Schräder, een andere getuige door wien de staat wilde bewijzen dat er een samenzwering bestond om de politie in een hinderlaag te lokken en af te maken, verklaarde onder eede: „Lingg was niet aanwezig. Wij spraken over den toestand der arbeiders en de afspraak werd gemaakt, dat de leden der Noord-Westelijke groep zich naar Wicker's Park zouden begeven in 't geval de politie een aanval op hen zou doen."

Edelachtbare, gij begrijpt, de politie kon een aanval doen. Rechter Mc. Allister zeide, dat zij aanvallen zou kunnen doen. Mc. Allister zegt, dat zij onwettige en wederrechtelijke aanvallen doet. Welnu, Edelachtbare, moet men aannemen dat de politie, zooals de vroegere koningen, onrecht mag doen, omdat hier toevallig acht arme mannen, acht arbeiders, acht menschen, zonder geld of vrienden, terecht staan; moeten wij geofferd worden op het altaar van den Mammon om de wraaklust, haat en begeerte van de monopolisten dezer stad te bevredigen? Want dat is alles waar het op uitloopt, Edelachtbare.

Vr. Hoe zouden zij zich verdedigen? Werd er over dynamiet gesproken?

A. Neen, zoo goed als ieder kon, met wat hij bij zich had.

Vr. Hoe lang waart gij (Schräder) des Maandags-avonds vóór de Hooimarkt vergadering in het lokaal van Greiff?

A. Drie kwartier.

Vr. Wat werd daar besproken?

A. Wanneer de politie een aanval op de arbeiders zou doen — Edelachtbare, houd in 't oog, dat de aanklacht wilde bewijzen, dat er een vergadering plaats vond, dat er een samenzwering op touw werd gezet en dat men zich tot een aanval op de politie gereed maakte. Hare eigen getuigen, hare eigen bewijzen toonden aan, dat men niets dergelijks in den zin had — wanneer de politie een aanval op de arbeiders zou doen, zouden zij de arbeiders helpen zich te verdedigen.

Vr. Werd er iets over bommen gesproken?

A. Neen.

Vr. In een van de vergaderingen?

A. Neen, zoo lang ik aanwezig was niet.

Vr. Sprak men in de Maandagavond plaats gehad hebbende vergadering er over, hoe men de arbeiders zou helpen zich te verdedigen?

A. Ja.

Vr. En op dien Maandagavond of op een anderen tijd, werd er geen gewag gemaakt van bommenwerpen?

A. Neen.

Vr. Sprak men er niet over om bommen te werpen op de Hooimarkt-vergadering?

A. Neen, niet terwijl ik aanwezig was.

Vr. Sprak men er dan wel over bij de volgende Hooimarkt-vergadering dynamiet te gebruiken om de politie te verdelgen?

A. Daarover werd niets gezegd zoolang ik er bij was.

Vr. Gingt gij naar de Hooimarkt-vergadering?

A. Ja, ik was in een koffiehuis toen de bom los barstte.

Vr. Gingt gij er heen met dynamiet in den zak?

A. Neen, ik weet niet wat dynamiet is; ik ken dynamiet niet.

Vr. Wist gij, dat er in de vergadering opstand zou komen?

A. Neen, ik weet alleen dat als de politie de arbeiders zou aanvallen, ieder zich zoo goed mogelijk zou verdedigen.

Vr. Was de vergadering toen gij haar verliet rustig en vreedzaam?

A. Ja.

Dit, Edelachtbare, is de getuigenverklaring, volgens welke men mij met een samenzwering in verband wilde brengen. Nu, ik behoorde niet tot de vergadering; ik wist niet dat een zoodanige vergadering zou plaatsvinden. Inderdaad, ik was niet in Chicago. Ik was in Ohio toen de vergadering gehouden werd. De verhandeling werd in het Duitsch gehouden; ik kan geen Duitsch spreken, ik versta het niet. Ik heb nooit in mijn leven Schräder of Waller gezien, vóór ik hen hier voor de balie zag. De eerste keer dat ik Lingg zag, was toen ik hem op de bank der

beschuldigden zag zitten. Edelachtbare, het is belachelijk, het is dwaas; het is een verkeerde opvatting van den geheelen stand van zaken. En dit is een vonnis, dat over mij uitgesproken wordt omdat ik aan een samenzwering deelgenomen zou hebben, die tot moorddadige doeleinden gesmeed zou zijn en in den dood van Mathias Degan zijn uiting zou gevonden hebben.

Nu enkele woorden over de getuigenverklaring van den verrader Waller. De „Herald" van 17 Juli bericht, dat de Procureur-Generaal na de verdaging gezegd zou hebben: „De verklaring van dezen man zal de gevangenen schuldig doen blijken". Hoe onnoozel! De twee verraders brachten geen feit aan 't licht, dat ook maar eenigszins geleek op een samenzwering, die volgens de wet een overeenkomst is tot het uitvoeren van een misdadig oogmerk. Ik was er niet bij, wist er niets van, spreek geen Duitsch, ken de menschen niet, heb ze nooit vroeger gezien en weet niet wie bij de vergadering tegenwoordig waren. De eenige persoon die ik ken en die met deze zaak bekend was, geloof ik, was Engel. Ik heb hem vroeger ontmoet; of hij in de vergadering was weet ik niet. De beide verraders deden mij begrijpen, dat de vergadering door een broederlijken, patriotischen geest bezield was, dat zij hare broeders wilde bijstaan. Waller zeide bij het verhoor, dat Engel, die edele, brave Duitscher, na de mededeeling dat er bij Mc. Cormick 6 menschen door de politie op brutale en moedwillige manier vermoord waren, een voorstel deed om, wanneer

andere mannen met de politie in botsing kwamen, hen te helpen. Dit plan verklaarde hij onder eede, zou alleen dan uitgevoerd worden, wanneer de politie met geweld de vrijheid van spreken en vergaderen der arbeiders zou belemmeren. Waar is daar sprake van een lage en te verafschuwen samenzwering? Waar is die? Zoo eenvoudig was het om deze edele overeenkomst, een wettige handeling te doen, een samenzwering te noemen, dat het, niettegenstaande de verklaringen van een twaalftal getuigen van beide zijden, noodig was te doen zweren, dat de bom van den zijweg der Desplaines-straat tusschen den grooten weg en de Randolf-straat geworpen werd, een verklaring die Bonfield zelf deed aan eenige verslaggevers kort na het voorval en die den volgenden morgen in de „Times" werd geplaatst.

Louis Haas, die als speciale detective van Bonfield op de plaats was, verklaarde onder eede voor de Coroners-jury, dat de bom van de Oostzijde der Desplaines-straat ongeveer vijftien voet Zuidelijk van den grooten weg, geworpen werd. Deze verklaring werd door den getuige à décharge, Burnett, bevestigd. Niettegenstaande dat, werden wij op de als ongeloofwaardig bewezen verklaringen van Gilmer, die onder eede verklaarde, dat de bom van den grooten weg geworpen werd, schuldig bevonden omdat hij eveneens gewillig was om zijn geweten met een meineed te bezwaren en te zweren, dat Spies het zwam van het projectiel aanstak. Wat een denkbeeld, dat iemand midden op een weg een lucifer zou aanstrijken om

te midden van een volksmenigte een bom aan te steken — terwijl de menschen en de politie allen rondom hem stonden. Het komt mij voor, dat verstandige menschen van zulk een verklaring dadelijk het leugenachtige zouden inzien. Als deze verklaring van Gilmer waar was, dan zou geen enkele van de aangeklaagden zich voor de verantwoordelijkheid van het recht van verdediging en vrijheid van spreken en vergaderen, terugtrekken. Wij wijzen deze aanklacht van ons af omdat het niet het werk der Anarchisten of der arbeiders was. Het is niet onwettig een aanval op onze vergaderingen af te slaan. In het geval van het volk van Illinois tegen Miller heeft de geleerde rechter Mc. Allister het recht van het volk om te vergaderen helder aangetoond. Hij zeide dat het tegen over'ast even zooveel door het recht beschermd werd als in zijn woningen. Zij verhinderden het verkeer niet; daar in die buurt bij avond geen verkeer is, zoo kon die beschuldiging niet ingebracht worden; bovendien de burgemeester van Chicago was aanwezig, mengde er zich niet in en beval den inspecteur van politie na 10 uur zijn manschappen te doen inrukken, daar een inmenging niet noodig was. Hij als toongevend rechter volgens de wet, erkende de vergadering niet alleen als een wettige, maar ook als een vreedzame binnen de perken van wet en constitutie, die recht had op bescherming van beide, bescherming die wij totnogtoe vruchteloos hier zochten, daar de rechtbank in dit geval of tot heden weigerde de rechten van het volk

ten uitvoer te brengen. Ik verlang daarom opschorting van het vonnis op grond dat er geen samenzwering bestond; dat het een vereeniging tot verdediging was; dat de vergadering vreedzaam was; dat het een wettige vergadering was, zooals de burgemeester hier zelf bij zijn verhoor verklaarde. Ik verzoek dus U Edelachtbare. het vonnis op te schorten en ons, onschuldige mannen, in een nieuwe behandeling der zaak gelegenheid te geven deze feiten boven allen twijfel te verheffen en te bewijzen. De vergadering, Edelachtbare. was voor aantasting beschermd zoogoed als de woning van elk burger zijn kasteel is; zelfs meer nog, want een vergadering van het volk is de grondzetel van zijn actie, het gezag in de republiek van hunnen kant, en wordt bevestigd door de eerste herziening van de grondwet der V. S. zoowel als door de grondwet van den staat Illinois, die door dit ongrondwettig vonnis met voeten getreden wordt. Ik heb de conclusie in dit geding hier voor mij, het zou echter te veel tijd ophouden om het voor te lezen, en ik geef het U alleen als een deel van het argument volgens welk wij op een nieuwe behandeling onzer zaak aandringen.

Ik zal u thans mijn meening over de herkomst der Hooimarkt-bom zeggen. Ik geloof dat de zaak aangestookt werd door Oostelijke monopolisten om de openbare meening tegen volksbewegingen en bepaaldelijk tegen de 8 uur-beweging in het harnas te jagen, en dat het leegloopers van de Pinkertons waren die het plan ten uitvoer brachten. Om deze aanklacht

te ondersteunen leg ik u de volgende feiten voor: Vijf dagen voor de groote 8 uur-werkstaking en maar een week voor de Hooimarkt zaak, publiceerde de New-York „Times", een der organen der spoorweg-, bank-, steenkolen-, telegraaf- en telefoon-monopolies, de volgende regels voorkomende in een artikel over de dalende beursprijzen: „Het vraagstuk betreffende werkstakingen is, zooals van zelf spreekt, een vraagstuk dat den boventoon voert en in vele opzichten onaangenaam is. Een korte en gemakkelijke manier om werkstakingen te voorkomen wordt van verschillende kanten aangeraden en bestaat hierin, dat elk werkstaker als samenzweerder wordt aangeklaagd en voorbeeldig gestraft. Deze methode zou ongetwijfeld een heilzamen schrik in de harten der arbeidende massa teweeg brengen. Nog een andere voorgestelde manier is, de leiders er uit te halen, hen zoodanig tot een voorbeeld te stellen, dat de anderen zich uit vrees onderwerpen". Dit was gepubliceerd in de „Times" van New-York van 25 April in het vooruitzicht van de werkstaking op den 1sten Mei. De New-York „Tribune", niet meer als vroeger het orgaan van den grooten Amerikaanschen volksman Horace Greeley, den verdediger der onderdrukte menschheid, maar het dienstbare orgaan der drukkendste monopolies, zeide ongeveer ter zelfder tijd in een redactie-artikel: „Het beste zou zijn de arbeiders tot een openlijk oproer te dwingen". De arbeiders van dit land en de arbeidersvereenigingen gelooven algemeen wat ik hier beproef u te bewijzen. Ik ben een van

de Ridders van den Arbeid en lid van de vereeniging van mijn gild. Deze vereenigingen geven ongeveer 250 dagbladen uit in Amerika en elk ervan is van oordeel dat het werpen der bom op de Hooimarkt door de monopolisten veroorzaakt is om de 8 uur-beweging een nekslag toe te brengen. Hoor thans onze partij. Gij hebt de partij der Burger-Ligue, der groote bankiers en spoorwegkoningen gehoord en nu verzoek ik u de partij der arbeiders te hooren. Ik zou u hier uitreksel op uitreksel kunnen voorlezen uit deze bladen, maar ik zal met een enkel volstaan. De „Ridder van den Arbeid", een hier door de vereeniging van dien naam uitgegeven blad, zegt: „Het schijnt, dat de Pinkerton'sche agentuur van geheime agenten een contract aangegaan heeft om deze grondregel ten uitvoer te brengen, om het publiek ten minste in den waan te brengen, dat de arbeiders opstandelingen zijn. Het zal niet lang meer duren of het volk zal inzien dat deze bende van geheime agenten in plaats werktuigen der vrede te zijn, alleen agenten der monopolisten zijn om valsche aanklachten te doen en de openbare meening op te zetten tegen populaire volksbewegingen". Over dezelfde zaak schrijft de „Eagle":

„De spoorweg-ontploffing in St. Louis gedurende de werkstaking was direct aan de Pinkertons toe te schrijven. De ondergeschikten van Gould haalden eens een telegraafpaal om en vernielden de lijn, en de satansche pers deed maar een zwak protest hooren tegen de bedrijvers van deze laagheid en zij werden

in 't geheel niet ter verantwoording geroepen en toch noemt men de arbeiders anarchisten."

Zooals gezegd, zou ik zeer veel tijd noodig hebben om uittreksels aan te halen uit de boeken en dagbladen der anti-monopolisten, Greenbacks, Ridders van den Arbeid en socialisten in de V. S. die de monopolisten voor deze zaak verantwoordelijk houden. Ik zal uw aandacht alleen maar vestigen op een enkel ding. Op de werkstaking van dezen zomer in East-St-Louis, gedurende welke de spoorwegmaatschappij 5 dollars per dag betaalde aan mannen die op vreedzame lieden schoten en zeven mannen en eene vrouw doodden. Die mannen werden door de spoorwegmaatschappij daarvoor betaald. De jury weigerde echter hen ook maar aan te klagen en zij werden met betaling en eervol naar huis gestuurd. Hier wordt een vergadering gehouden, een bom geworpen en verscheidene mannen gedood. Men beschuldigt de sprekers der vergadering van doodslag, men brengt ze hierheen en zij worden met alle mogelijke snelheid op het schavot gebracht.

Edelachtbare, zult gij ons nu een nieuwe behandeling weigeren, waarbij wij onpartijdig gehoord worden? De door de arbeiderspers aangeheven klacht, dat de monopolisten door de Pinkertons de bom lieten werpen, geeft de sleutel tot de geheele zaak, want men heeft deze aangeklaagden hun schuld niet kunnen bewijzen zonder de verklaringen van Bonfield, Haas, Allen en in 't geheel door 7 getuigen à charge en door Burnett Taylor en Simonson als getuigen à décharge afgelegd,

omver te werpen. De aanklacht berust alleen op de meineedige verklaring van dien schurk Gilmer. Dat is de eenige verbindingsdraad. Wie zal zijn haperend afgelegde verklaring, dat een dezer mannen of ik iets wist van den persoon die de bom wierp, gelooven? De New-York „Times" van 27 April deed den voorslag om de leiders der arbeiders gevangen te nemen en hen tot voorbeeld te stellen om de anderen schrik aan te jagen. Het schandelijk heulen der monopolisten met een orgaan dat zulke dingen durft te zeggen, maakt het niet bevreemdend, dat zij ook in staat zijn zulke bedreigingen uit te voeren, Edelachtbare, en geweld moest er gebruikt worden al zou er ook bloed vloeien en de onschuldigen er om lijden. De Mc. Cormick-affaire van den vorigen dag, toen ongewapende arbeiders door de politie aangevallen werden, had vijf dagen na deze bedreiging plaats. De aandeelen daalden. De groote handelsteden en aandeelen-maatschappijen vreesden voor een vermindering van waarde als de 8 uur-werkstaking met goed gevolg bekroond werd.

De raderen der industrie stonden stil door de werkstaking der duizenden arbeiders die er aan deelnamen. Men gevoelde dat er iets moest gedaan worden, vooral in het Westen en in Chicago, waar de beweging het machtigste was. Pinkerton's agentuur werd voor dit doel in den arm genomen. Zij had in verscheidene dergelijke gevallen dienst gedaan en bewezen, dat zij de kunst verstond om arbeidersbewegingen in kwaden naam te brengen. De New-York „Herald" en „Times"

herinnerden aan de geschiktheid van die troep en rechtvaardigen daardoor mijn voorstelling van de zaak. Ik heb de circulaire van Pinkerton meegedeeld. Hij biedt zich te koop aan; hij maakt er een broodwinning van.

Ik herinner er alleen aan, dat in de gerechtsstukken over deze zaak de beëedigde verklaring voorkomt van Philipp Deluse van Indianapolis, wiens getuigenis reeds in Mei van dit jaar door de dagbladen vermeld werd. Hij verklaart onder eede, dat in de eerste dagen van Mei een onbekend man in zijn herberg kwam, 5 voet en eenige duimen lang met een snorbaard en donkere kleederen, die een lederen tasch neerlag en vertelde dat hij van New-York kwam en naar Chicago ging, de waard zou spoedig nieuws van daar vernemen. Op zijn tasch wijzende, zeide hij: „Hier heb ik iets dat zijn werk zal doen." Enkele dagen later bereikte de tijding van het Hooimarktdrama ook Philipp Deluse. Een zekere Oscar Schmidt was getuige bij het onderhoud met den vreemdeling en ook zijn beëedigde verklaring is in de stukken opgenomen.

Nu zou ik graag weten of deze verklaringen niet even geloofwaardig zijn als die van Gilmer? De lieden van Pinkerton zijn niet allemaal afschaffers; zij gaan soms wel eens in een herberg en drinken zich een roes aan, drinken wel eens te veel en worden praatziek — want het is bezworen dat hij zeide: „Ik ga naar Chicago, gij zult spoedig wat nieuws van daar hooren" — en de bom is gehoord;

terwijl in denzelfden tijd de New-York „Times" schreeft dat de markt onrustig was tengevolge der arbeiders-onlusten, dat de raddraaiers moesten gevangen genomen om de anderen vrees aan te jagen.

Het is bewezen, dat geen der aangeklaagden de bom geworpen heeft; dat en de zooeven genoemde omstandigheden geven mij het recht tot het geloof, dat een der lieden van Pinkerton de daad volvoerd heeft en dat alles te zamen geeft ons aanleiding U Edelachtbare een nieuwe behandeling onzer zaak te verzoeken. Men heeft mij verteld, Edelachtbare — en gij zult daar meer van weten dan ik — dat de politie zelf somwijlen er op uit is om onlusten aan te stoken om enkele resultaten te verkrijgen. Ik weet niet of het waar is. Gij zijt rechter en met deze dingen beter bekend en zult weten te oordeelen.

Een zekere Burnett zegt in zijn verklaring, dat hij naast den man gestaan heeft die de bom aangestoken en geworpen heeft, en deze Burnett gelijkt precies op de beschrijving die Philipp Deluse geeft van dengene, naar wien de New-York „Times" en „Tribune" als 't ware verlangd hebben en wiens werk juist overeenkomt met de bedoelingen der politie, hoewel de uitwerking ervan grooter bleek dan haar lief was.

Den volgenden dag deelde de hier ter stede verschijnende „Daily News" de beschrijving mede van den bommenwerper, die zij gekregen had van iemand die geen socialist en geen anarchist, maar slechts een toevallig toeschouwer was geweest. De naam van

dien berichtgever was Burnett. Detectives werden uitgezonden om hem op te sporen, doch konden hem niet vinden — bericht de „Daily-News" den 5den Mei. Naderhand werd Burnett ontdekt en herhaalde hier voor het Hof zijn verdachte verklaring. Hij zwoer, dat de vreemde man 25 voet ten Zuiden van den grooten weg gestaan had, donkere kleederen droeg en een snorbaard had en dat hij hem de bom zag werpen. Tegelijkertijd werd van andere zijde verklaard, dat Rudolph Schnaubelt, degene die door Gilmer als bommenwerper verdacht werd, een lichte kleeding en niet alleen een snorbaard maar ook bakkenbaarden droeg. Burnetts bommenwerper was van kleine gestalte, terwijl Schnaubelt bijzonder groot is. Verder blijkt uit de onderzoekingen der doctoren, dat de veroorzaakte wonden niet kunnen teweeggebracht zijn door dynamietbommen zooals Lingg ze vervaardigde, maar aan zulk een bom moeten toegeschreven worden zooals men ze in den laatsten burgeroorlog gebruikte en hel-bommen genoemd werden.

Zes dezer veroordeelden waren niet eens tegenwoordig toen het drama afgespeeld werd. Een van hen was vijf mijlen ver weg. Een enkele getuige — Gilmer — en zijn getuigenis is als leugen gebrandmerkt, weet van twee der veroordeelden te verklaren, dat zij op de Hooimarkt aanwezig waren.

Onder deze omstandigheden is de poging om een samenzwering te bewijzen een belachelijk tooneelspel. Wat hebben de twee „staatsgetuigen" verklaard? Zij zeiden dat twee der aangeklaagden aanwezig waren

in de zoogenaamde samenzweerders-bijeenkomst 's Maandagsavonds. Wat hebben de zes anderen er dan mede te maken die niet tegenwoordig waren en niet eens iets wisten van deze vergadering? De twee staatsgetuigen verklaren, dat in de bijeenkomst van 3 Mei besloten werd, dat als de politie of militie de arbeiders in hunne vergaderingen in het vervolg met knuppels of vuurwapenen zouden aanvallen, dat dan en ook dan alleen de gewapenden verplicht waren het werkvolk tegen zulke onwettige aanvallen te verdedigen. Was dat een samenzwering? Dan was het een samenzwering waartoe zij het recht hadden.

Het vonnis daarentegen zegt, dat het misdadig is van de arbeiders, wanneer zij hunne vrijheid en hun welzijn tegen brutale, bloedige en onwettige aanvallen der politie willen verdedigen.

Nu verzoek ik U Edelachtbare de gezworenen even na te gaan. De gezworene Todd bijvoorbeeld. Toen hij als jurylid aangenomen werd, noemde hij zich kleederverkooper en Doopsgezind. Zoodra het vonnis uitgesproken was, verklaarde hij aan een verslaggever: het waren uitgekozen gezworenen, alle gentlemen. Ik en de heer Cole, de eerst aangestelde juryleden, namen de leiding over de anderen." Todd vertelde verder, dat zij in hun kamer kaart en fluit speelden en hun gezang met gitaar- en pianospel begeleidden. Zoo brachten zij den tijd lustig door terwijl zij gelijktijdig met het anarchistenproces, met het leven van 7 menschen bezig waren — zulke gentlemen! Zulke fatsoenlijke lieden.

Vóór het proces begon, gedurende de instructie en na het sluiten ervan, heeft de pers geschreeuwd en gehuild als hongerige hyena's naar het bloed van deze 8 arbeiders. Deze gekochte en betaalde pers oefende invloed uit op het Hof, op de gezworenen en op het O. M. om ons zonder fout aan de galg te brengen.

En dan, als toppunt dezer afschuwwekkende samenspanning tegen onze vrijheid en ons leven — bedekt uwe oogen met beide handen! — als toppunt der tegen ons gerichte samenspanning, zijn er eenige millioenairs in Chicago die 100.000 dollars bijeen willen brengen om de gezworenen daarmede een geschenk te geven voor onze veroordeeling. Na het einde van het proces zijn de gezworenen op alle manieren met eten, drinken en alle mogelijke geschenken onthaald en geliefkoosd. Schande, waar is uw schaamrood! Deugd, zijt gij onder de beesten weggevlucht?

Niemand verlangde met deze gezworenen zitting te nemen. 1139 personen werden opgeroepen. De Procureur-Generaal stelde hun de vraag: „Zijt gij lid van een arbeidersvereeniging? Behoort gij tot de Ridders van den Arbeid? Hebt gij ook sympathie voor anarchisten, communisten of socialisten?" Ieder persoon die daarvan verdacht werd, werd onherroepelijk afgewezen. Slechts 5 van 1200 gezworenen werden waardig bevonden. De Deputy-Sheriff heeft de geconstateerde verklaring afgelegd, dat hij niemand voor jury-lid zou voorstellen van wien hij niet vooruit

zoo zeker was als van zijn eigen dood, dat hij ons zou veroordeelen.

De jury was eenzijdig samengesteld; zij bestond uit personen die zich het recht aanmatigen te heerschen, die de arbeiders als knechts, als huurlingen beschouwen. Zoo werden gezworenen aangenomen wier beroep het was, ons wegens anarchie te veroordeelen. Het geheele proces was tegen anarchie gericht. „De anarchie staat voor de rechtbank", zeide Mr. Ingham. „Hangt deze acht op en redt onze instellingen", riep Mr. Grinnell.

Edelachtbare, behooren deze menschen den dood te ondergaan wegens hunne overtuiging? „Deze acht aangeklaagden," zeide de Procureur-Generaal, „zijn door de Grand Jury uitgekozen en aangeklaagd; zij zijn niet schuldiger dan de duizenden die zich door hen laten leiden. Bestraft hen, opdat de maatschappij gered worde!"

Geschiedt dat in Amerika, in het land waarvoor onze voorouders hun bloed vergoten om het recht van vrijheid van spreken. vrije drukpers en vrijheid van vergaderen te veroveren?!

Deze helsche samenspanning tegen de onvervreemdbare menschenrechten vindt haar beste portret in de woorden van den Procureur-Generaal.

Na afloop van het proces werd hij door een agent van de Vereenigde Pers opgewacht en gevraagd: „Zult gij nog verder voortgaan en andere anarchisten voor de rechtbank brengen?" waarop Grinnell antwoordde: „Wij zullen de anarchisten nu

een tijdlang met rust laten en zien wat de vrijheid van spreken in dit land te beduiden heeft. Door de getuigen à charge weten wij de namen van de voornaamste anarchisten in Chicago. Zij zullen weten, dat zij tot de geteekenden behooren."

Waarschijnlijk heeft U Edelachtbare de „Mikado" gezien en daarin gehoord, hoe de scherprechter van Japan nauwkeurig als Grinnell, allen „op de lijst" heeft. De Procureur-Generaal slaat handelingen voor waarvan Burgemeester Harrison zegt, dat zij in een monarchie niet ongestraft zouden begaan worden en in Londen den troon van Koningin Victoria zouden doen schudden. Grinnell zou wel met zijn machtigen vuist de ontevredenheid van het volk willen stillen en wet en orde in een grafrust doen verkeeren; hij houdt van de orde die in Warschau heerscht.

Op bevel van dezen ellendigen geweldenaar werd de „Alarm", het blad waarvan ik de uitgever ben, in beslag genomen en onderdrukt. Hij deed hetzelfde met de „Arbeiter-Zeitung"; hij dwong de leiders ervan weken lang hem dagelijks vóór de uitgave een exemplaar voor te leggen en de censor doorstreek met blauw potlood elk artikel, hetwelk Z. M. Grinnell goed vond te onderdrukken.

De mannen die door het volk gekozen werden om de wet te handhaven en gezworen hebben zulks te doen, zien wij op zoo'n manier de grondwet met voeten treden ten gunste der rijken tegenover de armen. Daar zit die goddelooze samenzwering tegen de vrijheid van spreken, van drukpers, en vergaderen!

Door hunne bemoeiïngen om onze meeningen aan de verwenschingen der geheele wereld prijs te geven, heeft het O. M. de moordaanklacht geheel uit het oog verloren. Onze genegenheid voor een bepaalden stand, onze roep naar beschaving is in hunne oogen een veel grooter misdaad dan moord. Anarchie, zooals Grinnell dat schildert, is eenvoudig een mengsel van roof, brandstichting en moord. Ja, Edelachtbare, dat is de officieele bewering van Grinnell en tegenover deze definitie van anarchie zou ik gaarne even de heer Webster aanhalen. Ik denk, dat hij een minstens even zoo goede autoriteit is als Grinnell en consorten. Wat is anarchie? Wat is het karakter van de verschrikkelijke zaak, waarvoor wij den dood zullen ondergaan, omdat wij er aan geloofden?

In de laatste uren van dit proces, ja gedurende 5 dagen reeds, zoeken de vertegenwoordigers eener bevoorrechte, heerschende klassen van belichaamde despoten, de leer waaraan ik geloof in een verkeerd daglicht te stellen, te vervalschen en zwart te maken. Daarom Edelachtbare, sta mij toe, dat ik er een oogenblik over spreek.

Wat is anarchie? Wat beteekent het? Wat zegt haar leer, waarvoor ik ter dood veroordeeld ben? Ten eerste en voornaamste is het onze meening, is het de meening van elk anarchist in het algemeen, dat heerschappij despotisme, een onderdrukkingsmaatregel is, dat wetten en statuten hunne middelen zijn. Anarchie beteekent anti-regeering, regeeringsvijanden,

vijanden van dictators, heeren en belhamels. Anarchie is een ontkenning van elk gezag en een verwerping van alle autoriteit in sociale aangelegenheden, het loochenen van het recht van heerschappij van den eenen mensch over den anderen. Het wil de verdeeling van rechten, bevoegdheden en plichten onder het geheele volk gelijk en vrij. Maar het woord anarchie, Edelachtbare, heeft zooals zoo vele andere woorden, volgens Webster's woordenboek twee verschillende beteekenissen. Nu eens beteekent het volgens hem: „zonder heerscher of heerschappij" dan weer beteekent het: „wanorde en verwarring". Goed! deze laatste beteekenis passen wij op de kapitalistische anarchie toe, zooals zij in alle deelen der wereld maar vooral bij deze rechtbank de boventoon voert. De andere beteekenis echter, „zonder heerscher", passen wij toe op de communistische anarchie, die met de sociale revolutie ingewijd zal worden.

Socialisme is een uitdrukking, die het geheele stelsel van menschelijken vooruitgang insluit. Webster geeft ook een definitie van socialisme. Ik denk dat ik recht heb over deze zaken te spreken, omdat ik hier als socialist veroordeeld wordt. Ik werd gevonnisd als socialist en het socialisme is het waarvan mijn vriend(!) Grinnell en zijn luidjes zooveel te vertellen hebben. Daarom houd ik voor recht om er ten overstaan van het geheele land over te spreken en ten minste, wat mij aangaat, mijn opinie te zeggen. Als gij mij naar het schavot brengt, zal het volk ten minste weten waarvoor.

Socialisme nu wordt door Webster aangeduid als een maatschappelijke theorie, die streeft naar een meer harmonischen, meer geordenden en rechtvaardiger vorm der menschelijke verhoudingen als er tot dusverre bestaat. Daarom is elke vordering der beschaving socialistisch.

Er zijn twee verschillende gedaanten van socialisme heden ten dage in de arbeidersbeweging der geheele wereld. De eene is bekend als anarchie, d. w. z. zonder staatkundige regeering of autoriteit: de andere is bekend als staats-socialisme, paternalisme of regeeringscontrôle. De staats-socialist zoekt het lot der loonslaven door middel van de wet, door wettelijke maatregelen te verbeteren en te vergemakkelijken. De anarchisten zoeken hetzelfde doel te bereiken door afschaffing der wetten, door terzijdestelling van alle regeering, terwijl zij aan het volk overlaten zich al of niet te vereenigen, zooals luim en belang het vorderen, terwijl zij niemand dwingen, niemand als schapen willen behandelen.

Bij dit streven worden wij door een zeer beroemd man ondersteund, door niemand minder inderdaad dan Buckle, de schrijver van de „Geschiedenis der beschaving". Ergens in dat werk constateert hij, dat twee vijandige elementen den vooruitgang der menschelijke beschaving tegenhouden. Een daarvan is de kerk, die beveelt wat de mensch gelooven moet. En het andere is de staat, die beveelt wat men doen moet. Buckle zegt verder, dat de eenig goede wetten, die in de laatste 300 — 400 jaar gemaakt werden,

zulke waren, die andere wetten afschaften. Precies dezelfde meening hebben de anarchisten ook. Onze meening is, dat alle wetten moeten opgeheven worden en dat dit de eenige nuttige wetgeving is, die moest plaats vinden.

Wat beteekent beperking en wel zoodanige, die hoe langer hoe meer despotisch wordt. Een wettelijke maatregel is eenvoudig iets wat iemand het recht geeft het een of ander te doen tegen een ander, hetwelk niet zou mogen geschieden als de wet het niet bepaalde; bijgevolg is dit geval een terzijdestelling en loochening van het recht van den ander, en dat Edelachtbare, houden wij voor onrecht. Wij beschouwen dat als een inbreuk op de natuurlijke rechten van den mensch. Goed begrepen, wij zijn niet alle wetten vijandig gezind: namelijk niet de wet die overeenkomt met de natuur en niet daartegen strijdt. De grondwet der V. S. waarborgt mij het recht van spreken, vrijheid van drukpers, vrijheid van vergaderen zonder gestoord te worden en het recht mijzelf te verdedigen. Welnu, onze grondwet is goed; zij is mij heilig. Waarom? Omdat zij in overeenstemming is met het natuurrecht. Ik heb echter geen wetten noodig om zulke rechten te beschermen; deze zijn onvervreemdbaar, het zijn natuurlijke rechten met mijn bestaan geërfd. Hoe meer wij geregeerd worden, des te minder blijven wij vrij. Dat zal U Edelachtbare, denk ik, niet willen ontkennen.

De wetlievende burger, vooral als hij zich laat manen tot het doen van iets door de wet aangegeven,

hetwelk hem tot slaaf maakt, is voor de macht die hem beheerscht, een goede slaaf.

Edelachtbare, denk u een Chattelslaaf in het Zuiden, die ordelievend, gehoorzaam was. Wat wil dat zeggen? Dat wil zeggen, hij schikte zich in alles; hij verzette zich niet tegen de wet, die hem tot slaaf van een ander maakte. De tegenwoordige arbeider van dit land, die nooit in verzet komt tegen onwettige maatregelen, die steeds zwijgt en nooit protesteert tegen de verrotte handelingen die de wetgever zich veroorlooft, zulk een arbeider is een ordelievend, gehoorzaam arbeider. Hij is een rustig, vreedzaam, fatsoenlijk burger.

Zoo zijn de anarchisten niet. Tegen zulke wetten strijden wij. Het is precies hetzelfde of de regeering bestaat uit één over een millioen of uit een millioen over één — een anarchist is steeds tegen den regel, dat de meerderheid regeert, evenzoo goed als hij tegen een regeering der minderheid is. Als iemand een recht bezit, dan bezit hij het, evengoed of één of een millioen het hem betwisten. Recht is recht en de meerderheid die zich op den troon verheft om de minderheid te tyraniseeren, maakt zich eenvoudig zelf tot tyran, tot overweldigster; zij ontnemen dan hunne medemenschen hun natuurlijk recht. Nog iets wat de wettenfabrikanten geheel den genadeslag geeft. Wat zullen onder de genoemde omstandigheden de wettenmakers nog op de wereld doen? Een fabrikant van wetten voor de massa is een vroom bedrog, tenminste volgens mijn bescheiden meening. Ik geloof, dat deze

wettenfabrieken, die wij door het geheele land hebben, de wetgevende machten van onze staten en van de Unie, waar men wetten maakt zooals in een schoenfabriek schoenen -- want niet alle nummers passen een enkelen persoon — dat deze fabrieken, zeg ik, nutteloos zijn.

Nu vermoed ik, Edelachtbare, dat gij, zooals men in vroeger tijden placht te doen, van oordeel zijt, dat iemand met zulke meeningen moet sterven, omdat voor zoo iemand de wereld geen doel heeft. Ook dat zullen wij even nagaan. Misschien heeft zoo een man wel iets te beteekenen.

Een natuurlijk en onaantastbaar recht van ieder mensch is het, zich zelf te beheerschen en te verdedigen. De anarchisten houden het voor onrecht wanneer één voorschrijft welke handeling voor den ander recht is en hem dan dwingt daarnaar te handelen. Daarom is dat alleen recht, dat ieder zijn eigen zaken in orde houdt en anderen hetzelfde toestaat. Wie een ander voorschrijft zich aan een wet te onderwerpen is een tyran, een overweldiger, een vijand van vrijheid. Anarchie is de natuurwet in de plaats gesteld van menschelijke vindingen en geeft den mensch voorgangers in plaats van heeren en tyrannen. Het geheele staatkundige recht, wettelijk en gemeen recht, heeft zijn oorsprong in wettelijke instellingen; daarom is elk staatkundig recht wettelijk recht. Wettelijk recht is echter een verrot stelsel, waarin macht de hoofdrol speelt. Wettelijk recht is de wetenschap der overheersching en der verwoesting. Wettelijke instel-

lingen zijn het grootste kwaad der menschheid, en alleen wanneer zij vernietigd zijn, zal de wereld vrij zijn. Ik zal u een paar plaatsen voorlezen uit een hoofdartikel van den „Alarm": „Een wettelijke instelling wordt steeds gebruikt om een natuurlijk recht aan banden te leggen, om eenig ander even schadelijke instelling staande te houden. Wettenmakerij is het groote tooneel van geraas en getier, waarop enkele weinigen de meerderheid onder de voet treden en onder het juk brengen.

De natuurwetten passen voor alle menschelijke handelingen. Natuurrecht werkt uit zich zelf. Het straft hem die het beleedigt en beloont dengene die er aan gehoorzaamt. Natuurwetten kunnen niet buiten werking gesteld, verbeterd, ontdoken of vervalscht worden; hun toepassing kost geld, tijd noch moeite. Het wordt tijd dat men de wetgeving opheft, die tegen het natuurrecht is. Wij willen wetten gehoorzamen, niet het menschelijk werk van deugnieten. Wettelijke instellingen zijn strikken voor domkoppen. Het wettelijke recht is het wapen van den lafaard en het werktuig van den dief, het schild en het wapen van iederen grooten schurk. Elke rooverij, die tegen het volk ondernomen wordt dat onze planeet bewoont, geschiedt krachtens en in naam van de wet. Door dit middel wordt de groote massa van het volk beroofd van zijn billijk en goed recht om van den grond en alle andere natuurgaven te genieten. Het alleen heilige eigendomsrecht is het natuurlijke recht van den arbeider op het product hetwelk de schepping

van zijn arbeid is. Het wettelijke recht der kapitalisten op land en renten en profijt, is het absolute tegendeel van natuurlijk recht op arbeid. Vrije toegang tot de productie-middelen is het natuurlijk recht op arbeid, voor ieder die bekwaam en willig is om te werken. Het is 't wettelijk recht der kapitalisten, zulke drang tot arbeid tegen te houden en den arbeider zijn geheele rijkdom te ontnemen, de rijkdom die hij schept en hem daarvoor in de plaats alleen het hoognoodige te geven om hem niet te laten verhongeren. Een arbeider heeft een natuurlijk recht op het leven, en gelijk recht op het leven sluit in zich gelijk recht op de productie-middelen. Het wettelijk recht der kapitalisten is in de praktijk niets anders dan de bewering, dat de eene mensch een grooter recht op het leven heeft dan de andere, daar het hem gelijkheid in zijne natuurlijke verhoudingen ontzegt. Ons tegenwoordig sociaal stelsel is bijgevolg gegrond op wettelijk goedgekeurden roof, slavernij en moord. De arbeider die niet meer krijgt dan het voor zijn bestaan hoognoodigste, wordt beroofd.

De arbeider, die gedwongen wordt om werk te bedelen en alle voorwaarden aan te nemen, als hij niet wil verhongeren, is een slaaf. De arbeider die geen werk kan krijgen, die echter te hooghartig is om te bedelen, te stelen of zich als „armlastig" te laten voeden, wordt vermoord door een langzaam hongerproces."

Volgens de meening van een anarchist is wettenmakerij een ingrijpen in de goddelijke wijsheid en

een ontkenning der goddelijke macht en volmaaktheid. Dit merk ik op voor onze christelijke vrienden en ik hoop, dat deze of gene predikant van mijne woorden op den kansel gebruik zal maken. Volgens de meening van een anarchist kan de som van menschelijke ellende in één enkel woord uitgedrukt worden: heerschappij. De huishoudelijke orde bepaalt de sociale stelling der menschen. De manier waarop wij ons bestaansmiddelen verschaffen beheerscht ons geheele leven; de alles doordringende oorzaak van alle ellende is de economische orde, niet de politieke, moreele of religieuse. De sociale inrichtingen van elke soort ontspruiten, zijn het gevolg en afhankelijk van de huishoudelijke of industriëele regeling der maatschappij.

Elk menschelijk wezen zal met of zonder bewustzijn in zijn handelen, denken en spreken door die macht geleid worden. Geen ontkomen, geen vluchten voor de gevolgen van deze macht baat. Zij is logisch. Zij is de logica der feiten in tegenstelling met de theoretische logica Zij is oorzaak en gevolg beide. Overal bestaat het kwade. De goede poogt tevergeefs door religie, politiek, door zelfverloochening en overtuiging genezing aan te brengen, tevergeefs. Dit kwaad blijft. Ja, het wordt erger. Waarom? Als grond en bodem bedorven zijn, kan dan de bron helder zijn? Als de oorzaak blijft bestaan, moeten dan niet gelijke gevolgen verwacht worden? Gevangenissen, rechters, beulen, politie, misdaden, legers, vloten, ellende, onwetendheid, kwalen van elke soort, groote en kleine, vloeien uit dezelfde bron; deze bron van menschelijk

lijden is de wetenschappelijke en industriëele uitzuiging en tyrannie tusschen menschen en menschen. Elke menschelijke kwaal wordt teruggebracht door de verloochening en schending van natuurlijke rechten of door de nalatigheid en het misbruik der menschen, om hun leven volgens de eischen der natuur in te richten. Verkwijning, onwetendheid, ondeugd, misdaad, armoede zijn de straffen, die de natuur hare liederlijke kinderen oplegt.

Het bestaande sociale stelsel heeft de natuurlijke rechten van den mensch op de markt gebracht. Wat zijn dat voor rechten? Enkele slechts zal ik u opnoemen. Het recht van te leven, b. v. is in dit stelsel een vervreemdbaar recht. Evenzoo het recht op vrijheid en op geluk. Kan ik nu echter deze rechten bezitten en genieten als alle levensbenoodigdheden en de middelen om ze te verschaffen, in het bezit van een ander zijn?

Shakespeare laat Shylock voor de rechtbank zeggen: „Gij neemt mijn leven wanneer gij mij de middelen ontneemt, waardoor ik leef." De levensmiddelen zijn gemonopoliseerd; de noodzakelijkste middelen van bestaan staan ter beschikking van enkelen. Het land, de productie- en verkeersmiddelen, de levensbronnen, worden als privaat-eigendom in bezit gehouden en hunne eigenaars vorderen belasting van de bezittingloozen, die daar nut van trekken; dat beteekent een verloochening van gelijk recht op vrij gebruik van hetgeen wij van de natuur geërfd hebben. Het verlies van dat recht is voor dengene, wien het verlies treft,

de daad. Het recht om te leven is tot schatplichtig voorrecht gemaakt. Menschelijke rechten kunnen gekocht worden. Die niet werkt, zal niet eten, zegt de bijbel. Dat geldt niet voor degenen die betalen kunnen. Zij die werken, hebben niets te eten, en die eten, werken niet, maar huren daarvoor hongerige, arme duivels. De gehuurde man — zooals de Chicagoër „Times" hem noemt — is een sociaal gezwel, een uitbroeisel van een bedorven, verrot industriëel bestuur.

Ten slotte zeg ik, dat dwang slavernij is, en dat die van hunne natuurlijke rechten beroofde menschen zich moeten laten huren en dienen en gehoorzamen moeten, als zij niet van honger willen sterven. Een ander alternatief hebben zij niet. Er zijn zaken die waardeloos zijn, die onder den prijs staan. Dat zijn leven en vrijheid. Een vrij man leeft niet om zich te verhuren of te verkoopen.

Men beschuldigt de anarchisten, dat zij geweld gebruiken. „Door uw eigen mond zult gij vervloekt worden!" De tegenwoordige maatschappelijke orde is gegrondvest, staande en in het leven gehouden door geweld. Het kapitalistische stelsel, hetwelk wij thans hebben, zou geen 24 uur bestaan als het niet door de bajonetten en de sabels van soldaten en politieagenten beschermd werd. Neen, dat zou het niet! Nooit! Wij protesteeren daartegen! Maar gij, d.w.z. de aanklagers hier, beschuldigen ons van hetzelfde misdrijf waaraan gij schuldig zijt.

Het is de oude geschiedenis zooals in de fabel van Esopus voorkomt, van het lam dat aan de rivier staat

en de wolf die hooger op staat; het water vloeit naar beneden en de wolf zegt: Maak mij het water niet troebel. Het lam zegt: Hoe kan ik het water troebel maken? Ik sta lager dan gij. Dat blijft hetzelfde, herneemt de wolf, gij zijt toch een kluifje voor mij. En hij ging en at het lam op. Precies zoo gaat het met de kapitalisten en de anarchisten. Zij doen hetzelfde tegen ons, waartegen wij protesteeren. Elke inrichting die op gezag gebaseerd is, veroordeelt zichzelven; om dat aan te toonen zijn geen argumenten noodig.

Den 14den Juli nam de gezworene Hammond hier plaats en kreeg de vraag te beantwoorden:

Vr. Gelooft gij aan socialisme, communisme of anarchie?

A. Aan eenige grondregels geloof ik: procureur Ingham zal zich dat herinneren.

Vr. Zijt gij voor de doodstraf of dood door den strop wegens moord?

A. Neen.

Vr. Gelooft gij dus niet dat de maatschappij het recht heeft zich te beschermen?

A. Niet het recht een leven te vernietigen.

Afgewezen om begrijpelijke redenen door den heer Ingham!

Daaruit ziet gij, dat bewijst positief, dat de sociale orde door geweld staande gehouden wordt. Men spreekt met een algemeene uitdrukking van „maatschappij". Wat noemt gij maatschappij? Wat is maatschappij? Een loonarbeider is toch wel geen lid der maatschappij; hij bouwt alleen de paleizen voor de uit-

verkorenen en voorziet hen van elegante kleederen, wijn, enz. Die zijn niet veel beter bestanddeelen der maatschappij dan de slaven op de plantages in het Zuiden. Dat is niet de maatschappij die mijn vriend Ingham bedoelt.

Wij willen aan zulke orde echter niet onderdanig zijn, wij zijn anarchisten, wij gelooven niet aan een zoodanige maatschappij. Wat is Vanderbilt, Gould, Phil. Armour en een massa anderen? Zij vormen de maatschappij. Zij zijn de maatschappij. Zulke kerels kunnen wij niet uitstaan, hun willen wij niet gehoorzamen of dienen en niet hunne slaven zijn.

Bij den Stijx, gij wilt ons van 't leven berooven omdat wij niet doen willen wat zij maar goedvinden te bevelen, omdat wij anarchisten zijn. Is dat niet schandelijk, is dat niet laag? De tegenwoordige maatschappij is de slavernij van den arbeid.

De volgende vragen werden elken gezworene of door Grinnell of door Ingham gedaan: Gelooft gij aan de handhaving der wetten? Gelooft gij dat de maatschappij het recht heeft zich door wetten te beschermen? Sympathiseert gij met de een of andere persoon of klasse, wier doel het is de wet en de regeering door geweld ten onder te brengen?

Maar wat is de regeering anders dan geweld? Wat is zij? Geweld! De laatste toevlucht van elke wet is geweld! Zij houdt politie en militie altijd in reserve. Natuurlijk zoolang niemand de juistheid der wetten in twijfel trekt, wordt er niets over knuppels en bajonetten gesproken. O, gij sluwe schurken, gij sluwe

kerels! Het lot van den arbeider — vooral wanneer hij een anarchist is zooals ik — die op dat standpunt staat is bezegeld, en als hij er niet op staat, dan is hij toch verdoemd. Daarom is het precies hetzelfde op welk standpunt men staat.

De gezworene Ames zeide den 8sten Juli, dat hij hoeden- en pettenfabrikant was. Hij nam plaats op de bank der gezworenen. Op de vraag of hij een vooroordeel tegen anarchisten, communisten en socialisten had, antwoordde hij: „De opvoeding die ik genoten heb, is geheel tegen iets dergelijks gekant." Procureur Grinnell stond toen op en protesteerde tegen het stellen van zulke vragen. Grinnell dacht, als ik maar dien man — dat soort mannen — op de bank der gezworenen kan krijgen, zou dat niet een kapitale zaak zijn? Zulk een vraag wilde hij niet aan zulk een man laten doen. Een man, die tegen al dergelijke dingen was, begreep hij, zou zeker stemmen voor het ophangen van iemand met zulke begrippen. Grinnell zeide bij die gelegenheid: „Dit is een aanklacht wegens moord. De vraag over anarchie wordt hier te veel te berde gebracht." Gij zult u dat herinneren. „Wij zijn hier om deze mannen wegens moord te veroordeelen en niet omdat zij anarchisten zijn." Dat was op den tweeden dag van het proces. Grinnell was echter zoo voorzichtig om elk gezworene te vragen of hij met de arbeidersbeweging instemde en of hij lid was van vakvereenigingen. Maar bij de slotargumenten voor de jury verklaarde hij en zijn helpers, dat tegen de anarchie geprocedeerd werd en

dat wij daarvan overtuigd moesten worden.
H. E. Graves was agent van een spoorwegmaatschappij.

Vr. Hebt gij een tegenzin in vakvereenigingen of arbeidersbewegingen? — A. Ja, ik ben tegen vakvereenigingen van elken aard.

Rechter Gary stelde hem de volgende vraag: Gelooft gij aan individualisme, d.w.z. ieder kapitalist of arbeider moet voor zichzelf handelen. — Zijt gij tegen combinatiën? — A. Ja. Procureur Forster vroeg: Gelooft gij aan Spoorweg-Pools? — Ja.

Hij werd buiten de gerechtszaal gebracht. Rechter Gary leert ons in zijn vraag wat individualisme is. Maar dat is niet meer of mider dan zuivere anarchie.

(De rechter valt den spreker in de rede met de vraag: „Ontleent gij dat aan een stenografisch bericht?"

Parsons. „Ja." — Forster. „Voor zoover het antwoord den gezworene betreft is dat juist.— Rechter. „Het komt mij niet waarschijnlijk voor dat ik zooiets zou gezegd hebben." — Parsons. „Gelooft gij aan individualisme, dat ieder, kapitalist of arbeider, voor zichzelf moet handelen? Ik schreef het neer toen gij het zeidet." — Rechter. „Dat is mij hetzelfde. Ga door." — Forster. „Ik sprak met betrekking tot het antwoord van den gezworene." — Rechter. Mijn eigen woorden worden hier aangehaald; ik herinner ze mij niet. Het is echter van geen belang. Ga maar door.")

Als ieder voor zichzelf handelde, zooals de rechter zeide, dan zou er vrijheid zijn en vrijheid beteekent den dood van gezag, regeering en wetten.

De gezworene Reed, een muziekhandelaar, werd den 13den Juli door Ingham gevraagd: „Als de gevangenen schuldig zijn, zult gij ze straffen en als zij onschuldig zijn vrijspreken, niet waar?" Daarna: „Kunt gij de bewijzen bedaard en onpartijdig aanhooren en beslissen of zij schuldig of onschuldig zijn?" Reed antwoordde: „Als zij geen leer verbreidden ten doel hebbende de wetten af te schaffen, doch een leer die de wetten niet overtreedt, dan is er geen grond voor afkeuring van arbeidersorganisaties. Die kan er niet zijn. Ik heb een vooroordeel tegen iedereen, die de sociale en politieke wetten van het land zoekt omver te werpen. Ik ben een vrijdenker" (!!) -- Welnu deze man veroordeelde ons ter dood, omdat wij de sociale en politieke wetten van het land wilden afschaffen. Hij is een vrijdenker. Om die reden hadden wij met hem op, omdat wij dachten dat, daar hij aanspraak maakt op het recht om over religieuse zaken zelfstandig te denken, hij ook zeker consequent zou blijven door ons het recht van vrijheid van denken over politieke en sociale vraagstukken toe te staan. Maar, o wee! Reed is geboortig uit Boston. Dat is de streek waar men heksen verbrandde en ketters ten doode doemde. Het recht van vrij denken is na een eeuw van strijd en bloedvergieten verworven en thans, omdat wij, Anarchisten, sociale politieke ketters zijn, brengt hij ons aan de galg. Dat is de vrucht van gezag, van heerschappij. Reed zou honderd jaar geleden opgehangen zijn; thans hangt hij mij op. Verwondert gij u nog, dat ik een anarchist ben?

Ik lees hier in de te New-York verschijnende „Telegram" de titels van een artikel: „Blanke slaven. — De angstkreet der arme werkmeisjes. — Een waar beeld der beschaving onder de infamie van het kapitalisme. — Leven, vrijheid en gelukzaligheid in Amerika. — Feiten tot overdenking voor vaders en moeders."

Dan volgt een twee kolommen lang artikel over het leven der naaimeisjes in New-York — Amerikaansche meisjes, de toekomstige moeders van Amerikaansche burgers. Ik zal uw tijd niet gebruiken voor het voorlezen van dat artikel. Ik haal het alleen maar aan om als bewijs te dienen voor die klasse van menschen, die beweren, dat onze bezwaren op inbeelding berusten. Ik duidde het artikel aan om te bewijzen dat aan onze bezwaren feiten ten gronde liggen.

Nu wil ik de stad Chicago eens onder handen nemen. Nemen wij de leiding der politieke zaken der stad. Die zijn voor omkooping bekend. Neem de politiebeambten. Ik smaal niet op hen. De politie-agent is een arbeider zoo goed als ik. Zijn zij dat, omdat zij hun brood verdienen, hun huur betalen, hun voedsel en hun kleeren met hun loon koopen? Volstrekt niet! Maar weet gij hoe ze hunne betrekking krijgen? Een man die aan de politie is, moet zich natuurlijk op zijn bekwaamheid in het knuppelen verlaten, hij moet dikwijls knuppelen, alles wat hem in den weg komt knuppelen en oppakken. De politie-beambten krijgen hunne aanstelling van den Alderman. Het is een algemeen bekend feit, dat zij zich daartoe van omkooping moeten bedienen, en als een man eenmaal aangesteld

is, kunt gij wel begrijpen, hoe hij gebonden is om den wil van zijn superieuren te gehoorzamen.

Wat zijn meerdere hem ook bevelen mag, hij moet het uitvoeren, hij moet gehoorzamen! Anders verliest hij zijn betrekking. Ik maak hen daarvan geen verwijt. Ik herhaal hier wat ik op de Hooimarkt zeide: niet tegen elk individu, niet tegen elken persoon afzonderlijk maar tegen het stelsel, dat zulke toestanden in het leven roept, trekken wij te velde.

Mijne voorouders kwamen lang geleden in dit land. Mijn vriend Neebe is een afstammeling van een Pennsylvanischen Duitscher. Hij en ik zijn de twee eenigen die het geluk of het ongeluk hebben, zooals men wil, in dit land geboren te zijn. Mijne voorouders hielpen de onafhankelijkheidsverklaring bewerken en in stand houden. Mijn achteroudoom verloor een hand bij Bunker-Hill. Ik had een oudoom die met Washington bij Brandywine, Monmouth en Valley Forge streed. Dat is genoeg. Ik ben lang genoeg hier geweest om ten minste in de constitutie van het land rechten gewaarborgd te hebben.

Neem tegenwoordig de zedelijkheid en beschouw die eens, de zedelijkheid van het kapitalistische stelsel: alles is te koop. Het wordt aan mannen geleerd te huichelen, een masker voor het gelaat te dragen, te liegen en alles verkeerd voor te stellen. Ik zou wel willen vragen of ik gedood wordt omdat iemand voor mij bang is? Als dat zoo is, zou het een eer zijn, een eervolle onderscheiding; niet zoo bedoeld, dat ik iemand zou willen leed doen, maar het bewijst, dat

zij die een slecht geweten hebben, zij die onrecht doen, bang zijn, dat ik onrecht zal aan het licht brengen en hen van hun roekeloos handwerk af zal houden. Dat is de vrees, die zij koesteren — geen lichamelijke (physische), want zulke gevoelens heb ik tegen niemand.

Edelachtbare, ik protesteer tegen deze gezworenen, omdat het een klassenjury was. Ik geloof, dat als eenige arbeiders er lid van waren geweest, die iets van deze vraag verstonden, de zaak anders opgevat zou zijn. Zij zouden aan onzen kant gehoor gegeven hebben. Men schrijft over het steenkolenmonopolie en de kapitalistische dagbladen van Chicago zeggen: „wurgt haar". Dat zeide Fielden ook op de Hooimarkt. Het ongeluk is, dat zoodra deze zaak op het tapijt gebracht wordt, gij de deuren van het socialisme openrukt en hals over kop stormt alles binnen. Er over te spreken is onnoodig. Drie steenkolenkoningen kwamen het vorige jaar in een kamer van een hôtel te New-York bijeen en joegen de prijzen der steenkolen op, de prijzen van een natuurproduct, hetwelk de natuur aan hare kinderen evengoed als lucht, licht en water geschonken heeft; het behoort aan het volk, zooals het socialisme leert en in praktijk zal brengen. Zelfs dit gerechtshof behoorde een poging van het volk om deze zaak vreedzaam en grondwettig ten uitvoer te brengen, te ondersteunen en niet in bloed te smoren.

Ik zeide, deze steenkolen-monopolisten joegen de prijzen 50 cents per ton in de hoogte, hetwelk gelijk

staat met een eindsom van 30 millioen dollars, die uit de zakken van het arme volk der V. S. gestolen werd.

Een paar dagen geleden kwamen diezelfde steenkolen-monopolisten weer bijeen en joegen den prijs der Anthracit-kolen 15 (Amer.) cent per ton in de hoogte en door beperking der productie verhoogden zij de prijzen der voorraad nog meer en dwingen nu de menschen in Oost en West voor dit onontbeerlijke verwarmingsmiddel ongehoorde prijzen te betalen, terwijl honderdduizenden mijnwerkers tot koude en honger gedoemd zijn. Het vorige jaar was ik in het Westen. De Ridders van den Arbeid in Kansas lieten mij komen op den 4den Juli om een redevoering te houden. Ik reisde door Kansas, Nebraska, Jowa en Missouri en bezocht ook de kolenmijnen. Ik daalde in de mijnen af. Ik zag hoe er gewerkt werd. Zij graven de kolen uit den bodem en brengen ze naar een zeef. Er zijn verschillende soorten steenkolen: stofkolen, zeefkolen en groote kolen. Nu, de zeefkool is datgene wat door een bepaalden zeef valt en daaronder bevinden zich de stofkolen, kleine kolen, één tot twee duim in middellijn. Van een ton steenkool is ongeveer een kwart ton zulke kolen. En daarvoor krijgt de mijnwerker geen cent, dat wordt niet betaald. Ik zag dit zelf, en toen ik tehuis kwam, was ik financieel slecht af, ik had geen geld genoeg om een ton kolen te koopen. Ik moest mijn kolen bij een emmer vol koopen, waarvoor ik 10 cents betaalde en de kolen die ik daarvoor kreeg, behoorden tot dat gezeefde afval, waarvoor de mijnwerkers geen cent

betaald krijgen. Het kostte mij 12 dollars per ton en de arbeiders krijgen er niets van. En dan zijn er nog menschen, die beweren dat onze klachten ongegrond zijn.

Hier is iets moois om voorgelezen te worden in dit land, in deze eeuw. Een man werd kort geleden door de Chicagoër dagbladreporters geïntervieuwt Hij heet Shastakoff en is Russisch minister van Marine, die voor zijne gezondheid in Amerika reist. Deze minister, deze raadgever van den Czaar, ontmoette de verslaggevers en zeide: „Hebt gij uwe nihilisten opgehangen?" doelende op de veroordeelde anarchisten. Toen men hem vertelde, dat zij veroordeeld waren en in de gevangenis zaten, drukte hij zijn hoop uit, dat de terechtstelling spoedig mocht plaats vinden en keurde de vertraging ervan af. Men spreke van vreemdelingen — gij kerels, die altijd den mond vol hebt van vreemdelingen, ik denk dat deze redelijk in den smaak zal vallen. Gij zult deze mannen naar die theorie, omdat het vreemdelingen zijn, ophangen. Het is een feit dat de jury er opmerkzaam op gemaakt werd, dat deze mannen vreemdelingen zijn en dat zij de groote instellingen van Amerika vijandig zijn. Zij waren hier niet geboren en men wilde klaarblijkelijk de gezworenen doen gelooven, dat geen van ons hier geboren is.

Wij waren allen geïmporteerd en dat had invloed op de gezworenen. En nu komt die Rus uit het Czarenland en zegt: „Mijne heeren, dat is een goed werk, brengt het ten einde, toont vooral geen erbarmen."

Ik wijs de aanklacht, dat wij de revolutionairen, dat wij de moordenaars zijn, van de hand. Gij zijt de revolutionairen, de monopolisten verwekken revolutie, niet wij, dat is een misverstand. Ik ben maar protestant; ik protesteer en zeg: Neemt mij uw juk van de schouders, ik wil het niet dragen," en gij zegt: sta toch stil en laat ik deze bout wat inschuiven, dan draagt gij het juk heel goed, en als gij het niet doet, zal ik u naar het politie-bureau brengen; als gij opstand maakt zal ik u laten hangen! Onze terechtstelling zou een wettelijke waarschuwing zijn voor de Amerikaansche arbeiders, dat zij niet behoeven te verwachten, dat een enkele hunner ongegronde (!) klachten gehoor zal vinden.

Omdat U Edelachtbare gezegd heeft, dat er voor onze redevoeringen en onze vereeniging geen aanleidingen bestonden, heb ik deze zaak nader behandeld. Voor ik nu verder ga, zal ik nog een artikel uit de „Daily News" voorlezen van 25 September. Daar wordt gezegd: „Op de groote spoorwegwerkstakingen van 1877 volgden tallooze bankroeten, vooral van spaarbanken, waardoor hoofdzakelijk de armen van hunne kleine inlagen beroofd werden; daarbij een ontzaggelijke toevloed van landverhuizers, grootere concurrentie der arbeiders onderling, die door Bismarck verdreven, met veel wrok en verbittering hier kwamen. Onder zulke omstandigheden werden de eerste arbeiderspartijen gevestigd en verkiezingen uitgeschreven. Frank Stauber werd in den gemeenteraad gekozen en versterkt door de verkiezing van Altpeter en Chas.

Meyer. In het vijfde en zesde district werden de socialisten wel is waar geslagen, maar met kleine minderheden. Stauber, Altpeter en hun partijgenooten weigerden elke gemeenschap met de heerschende „ring"; zij waren niet over te halen, noch door omkooping, noch door bangmaken en de partij, die door hen trouw en flink vertegenwoordigd werd, stond machtig tegenover de „ring" en werd lastig. Bij een volgende gemeenteraadsverkiezing werd een vervalsching der stemming op heeterdaad geconstateerd in het zesde district, waardoor Altpeter zijn zetel kwijt raakte. De vervalscher werd door de overheid van straf vrijgesteld; het jaar daarop werden zelfs in het 14e district de stembussen opengebroken. Stauber werd door bedrog en samenzwering 23 maanden lang uit den gemeenteraad gehouden en het schandaal door de rechtbanken goedgekeurd. Het eene bedrog geschiedde door de republikeinsche, het andere door de democratische partij. Zoo werd de arbeiderspartij uit het veld geslagen, omdat zij in schurkachtigheid niet concurreeren wilde met de andere partijen. Dat was het begin der anarchistische beweging, die tot de ontknooping op de Hooimarkt leidde en waarmede de candidatuur van Henry George als burgemeester van New-York nauw samenhangt."

Zoo verhaalt de hier verschijnende „Daily News" het ontstaan der zaken en ik heb er niets bij te voegen, dan dat wij hier er verantwoordelijk voor gesteld zijn en door de gezworenen schuldig verklaard zijn, waartegen ik beslist protesteer.

Maar als ik daar niet gerechtigd toe was, als wij schuldig waren, als wij door onze redevoeringen, enz. voor de gebeurtenis zedelijk aansprakelijk waren, dan zijn daarvoor — volgens den schrijver in de „Daily News" — genoegzame verontschuldigingen.

Ongeveer drie weken geleden werd burgemeester Harrison over zijne meening omtrent het vonnis tegen de anarchisten ondervraagd en hij antwoordde: „Wel, ik durf er nauwelijks over spreken; wij hebben die menschen gestraft, maar nu is het ook onze plicht de ziekte te genezen." Wat is daarmede gemeend, Edelachtbare? De burgemeester wil daarmede uitdrukken, dat de sociale ziekte de oorzaak en onze anarchie slechts het gevolg daarvan is. Ik voer dat aan als verklaring, als onze verontschuldiging.

Buiten twijfel, er bestaat een groote ontevredenheid onder het volk. Die kan niet met sabels, kogels en strikken genezen worden. De wetgeving handelt in het belang der groote lichamen en monopolisten. Dat moet veranderd worden, of het volk staat op en wordt ten onder gebracht door knuppels en kogels. Dat is wat ik gezegd heb, duizendmaal gezegd heb en niet anders. Haal Harrison hier, hij is even schuldig als ik. Ik zeg dat, om te bewijzen, dat er verzachtende omstandigheden voorhanden zijn, wanneer wij namelijk schuldig waren, wat ik beslist ontken.

De gouverneur Aglesby zegt, dat wij op een vulkaan staan. Wat meent hij daarmede? Had hij deze opmerking op de Hooimarkt gemaakt, dan zat hij heden ook hier op de bank der beschuldigden en

werd morgen aan den beul overgeleverd. — Geen der beschuldigden heeft ooit in de gevangenis gezeten. Geen van hen was ooit dronken of onordelijk. Matige, gestadige, vlijtige, verstandige, oprechte, eerbiedwaardige, fatsoenlijke arbeiders zijn het. Geen smet, geen vlek, geen verachtelijke handeling kleeft op deze acht mannen!

Wat nu de getuige Gilmer aangaat, wij stelden hem den getuige Burnett tegenover. Hij is onbevlekt. Niemand trekt zijn eer in twijfel, terwijl het voor den procureur Grinnell geen eer is, zich op Gilmer te beroepen. De Procureur-Generaal had eenige samenkomsten met Burnett om hem over te halen, Schnaubelt's beeltenis als 't portret van den man te herkennen, die de bom geworpen heeft. Burnett weigerde. Burnett's verklaringen weerspreken die van Gillmer geheel en al. Daar het O. M. dat wist, heeft het daarom niet de hand geleend tot het afleggen van een valsch getuigenis? Hij kon dat niet wegredeneeren en als het vonnis voltrokken wordt, komt ons bloed op zijn hoofd.

Nadat het vonnis geveld werd, hebben zich twee getuigen aangemeld en onder eede verklaard, dat zij den avond van den 4den Mei in gezelschap van Gilmer waren en deze niet op de Hooimarkt geweest is.

Daar ik aan een werkzaam leven in de frissche lucht gewoon ben, heeft de maandenlange gevangenschap in een bedompte cel mij verzwakt, en daar ik nog ongeveer twee en een half uur heb te spreken, verzoek ik U Edelachtbare de zitting te verdagen tot hedenmiddag 2 uur.

(De rechter meent, dat er geen reden voor verdaging bestaat voor het aanhooren van een voorlezing van dagbladartikelen of politiek-economische uiteenzettingen. De eenige vraag is, of de beklaagden handelingen hebben verricht, die aanleiding gaven tot het dooden van Mathias Degan.)

Welnu, Edelachtbare, ik ben op het punt aan te toonen, dat ons een nieuwe behandeling der zaak moet toegestaan worden. Ik ben op het punt onze onschuld te bewijzen. Daar ik geen getuigen heb op te roepen om dat te bezweren, zoo was ik bezig om door een lange terugblik op het arbeidersvraagstuk u duidelijk te maken, welke motieven ons geleid hebben bij de arbeidersbeweging. Het was geen onbeduidende ontevredenheid, zooals onnadenkende menschen ons wel eens voorwerpen, menschen die geen belang stellen in het welzijn hunner eigen klasse.

Ik verklaarde op de Hooimarkt, dat het socialisme ten doel heeft de afschaffing der slavernij van den loonarbeid. Ik wees op het feit, dat door het bureau voor statistiek in Washington bevestigd is, dat de arbeiders in de V. S. dagelijks een waarde van 10 dollars produceeren en maar 1.15 dollar daarvoor ontvangen; dat hun dus 8.25 dollar onthouden wordt. Ik zeide hun, dat zij onder het socialisme de volle waarde van hunnen arbeid zouden krijgen. Dat heeft natuurlijk de monopolisten mishaagd en tegen mij opgezet, en zij verlangen nu dat over het socialisme een vonnis zal uitgesproken worden. De regeering en de anarchie staan hier tegenover elkander. Niet datgene wat ik

gedaan heb, maar waar ik aan geloof, zal bestraft worden.

De socialisten staan niet naar het leven van individuen, zij willen geen vermogen vernietigen, zooals de hier verschijnende „Times" liegt. Het leugenblad beveelt handgranaten aan voor werkstakende arbeiders en de galg voor de socialisten. Die de goden willen te gronde richten, maken zij eerst krankzinnig. De organen der monopolisten bevelen voor de werkeloozen aan inplaats brood, brood met strychnine. Wie uwer, zegt Christus, zal degeen die hem brood vraagt een steen geven, of die visch begeert, een slang? Doch voor het einde der 19de eeuw en voor de stad Chicago en voor de redacteur en eigenaren van de „Times" was de voorslag voorbehouden, om de „tramps" in plaats van boter, strychnine op het brood te smeren. Zoo spreken de wet- en ordelievende Phariseeërs.

Dit vonnis echter maakt de wereld bekend, dat hij die bommen werpt en zijn medemenschen doodt vrij mag rondloopen, terwijl degene, die schrijft en spreekt voor het doel der arbeiders-organisatie, om vreedzaam een verbetering te bewerken — ik ontken een aanval op touw gezet te hebben — die de ontevredenheid van het volk op vreedzame wijze wil doen bedaren, is aan het gevaar blootgesteld in den kerker geworpen en aan de galg gebracht te worden. Niet tevreden met het aanstellen van gezworenen, die allen besliste tegenstanders der arbeidersbeweging waren, hebben de vijanden van vrije ontwikkeling ook nog samengespannen om valsche getuigenissen tegen ons

in te doen brengen. Eenige dagen geleden maakte de „New-York Herald" nog een gezegde van burgemeester Harrison openbaar: „Ik en Grinnell hebben van het begin tot het einde eendrachtig samengewerkt om getuigen bijeen te brengen. Wij hebben meer gedaan dan in een of andere monarchie zou kunnen gedaan worden, omdat wij geheel instemden met de wenschen van het volk. Als dienaar van het volk heb ik gedaan wat het volk verlangt en dat, als het verkeerd is, toch gemakkelijk te verbeteren is." Nu is zeer veel onrecht daardoor gedaan en daarom verzoek ik U Edelachtbare door een nieuw proces de gelegenheid te geven om het gedane onrecht weer goed te maken.

Burgemeester Harrison zinspeelt op de gedane gevangennemingen, op het onwettige inbreuk maken op eigendommen, op onbevoegde huiszoekingen met geheele terzijdestelling van bij de constitutie erkende persoonlijke rechten en vrijheden, die door de stedelijke politie onmiddellijk na den 4den Mei werden bewerkstelligd. Op dien avond volgde een tijd van wetteloosheid, die volgens Harrison's eigen woorden in geen monarchistisch land ter wereld geduld zou zijn en in Londen de troon van koningin Victoria zou hebben doen wankelen. Zoo is het dus waar, dat in dit land, dat zich op zijne vrijheid beroemt, de wet door de regeerende geldklasse gemakkelijker op zijde gezet kan worden dan in een ander beschaafd land. Het is waar, dat dit vonnis het resultaat van dezelfde openbare meening is, welke het geheele onwettige en ongemachtigde optreden van burgemeester Harrison

steunde. — Den 22sten Aug. 1886, den dag na den uitspraak der jury, zeide Capt. Schaack, dezelfde aan wien het opgedragen was getuigen voor dit proces bijeen te brengen, het volgende: „De Anarchistische zaak in Chicago is door mij bij het rechte eind aangepakt. Voor het geëindigd is, zijn zij allen in de gevangenis, opgehangen of uit de stad gedreven. Als ik de dagbladen vooruit verteld had wat ik van plan was te doen, dan zouden de gezworenen niet tot hun uitspraak van gisteren zijn gekomen. Neen, duizendmaal neen. Ik heb de overtuigingsstukken en getuigenissen stuk voor stuk, beetje bij beetje verzameld en alles op de plaats gebracht waar het behoort. Als ik altijd erbij gezegd had, hoe ik alles klaargekregen heb, zou de verdediging het geweten hebben en er op voorbereid zijn geweest. Buiten mij was er niemand die er iets van wist."

Daar hebben wij dus een volledige verklaring ervan, dat wij ter dood veroordeeld zijn door getuigen en bewijzen, die voor ons en voor het publiek geheim gehouden werden totdat zij gedurende het proces plotseling werden te voorschijn gebracht. Toen de Procureur-Generaal het proces opende, verzekerde hij dat hij niets te verbergen had; hij wilde vrij en frank handelen, ons zeggen wat hij bewijzen zou, en brengt niettegenstaande die verzekering zijn getuige Gilmer voor den dag, een geheel onverwachte geschiedenis, de haar waaraan de draad hangt, die ons met Mathias Degan moet verbinden. De persoon die verzekerde, dat hij niets te verbergen had, hield het

wezenlijke punt geheim, het instrument waardoor het vonnis tot stand gebracht werd. Wij zouden duizenden getuigen gevonden hebben om de Gilmer-geschiedenis te weerleggen, wanneer wij tijd en gelegenheid gehad hadden om ze te kennen, te verklaren. Capt. Schaack zoekt zijn roem in het feit, dat hij ons te slim af geweest is: hij wist dat wij hem konden weerleggen en onze onschuld bewijzen, maar hij liet ons daartoe geen tijd, hij hield zijn valstrik geheim. Een valstrik, Edelachtbare, die hij en een ander — ik geloof dat de Proc.-Generaal bedoeld is — ons spande. Uit Schaack's bekentenis blijkt, dat hij onze tegenbewijzen voor steekhoudend genoeg erkende om ons te bevrijden, dat hij echter slim geheimzinnig moest te werk gaan om 8 onschuldige mannen aan de galg te brengen.

Onder zulke omstandigheden kan een proces niet het aanzien van rechtvaardigheid en verstand hebben, of iets anders zijn dan een samenzwering om de aangeklaagden schuldig te doen verklaren.

Schaack's bekentenis is een aangelegenheid waarmede het geheele Amerikaansche volk zich te bemoeien heeft; het is genoodzaakt er notitie van te nemen. Dit proces bevat niet alleen de veroordeeling van 8 anarchisten, het is ook een proces der regeering van den staat Illinois en der Bondsregeering. Wij staan niet alleen. Eenigen klagen op een meer, andere op een minder wanhopigen toon over deze op ons gepleegden moord. In de oogen van de millioenen ongelukkigen wier smart en ellende ik hier verkondig,

is de regeering verantwoordelijk. De regeering der monopolisten en andere corporatiën verlangt naar een offer. Schuldig of niet, er moet een offer zijn. Daar men de schuldige niet vinden kan, wordt de vervolgingsmachinerie in beweging gebracht om 8 onschuldigen in zijn plaats te slachten.

Edelachtbare, dit vonnis is een vonnis uitgesproken uit klassenhaat. Één ding valt niet te loochenen: de gezworenen zijn met alle macht bewerkt geworden. Want als de Proc.-Generaal de gescheurde kleederen der politieagenten, met bloed bevlekt en door kogels doorboord in de gerechtszaal brengt en deze stukken vóór de jury uitspreidt — niemand loochent dat de agenten gedood werden — met welk doel gebeurt dat dan? Misschien met het doel om te bewijzen, dat zij gedood werden? Dat staat vast. Waartoe dus? Het geschiedde, Edelachtbare, om de jury op te hitsen, om een vooroordeel tegen ons op te wekken; ik herinner u slechts aan de woorden, die Grinnell aan het slot van zijn rede zelf gebruikte: „Laat deze dingen uwe harten beheerschen tegen die ellendige schurken en monsters."

Aangenomen, dat die man in Indianapolis, van wien ik u vertelde, hier heen gekomen is en de bom geworpen heeft — en daarbij worden die bloederige kleedingstukken hier voor de gezworenen tentoongespreid om op het gevoel dezer mannen te werken, zoodat zij 8 personen ter dood veroordeelen: is dat recht? — Nog iets! Ik ben een der Internationalen. Mijn patriotisme gaat verder dan tot de grenzen van

een enkelen staat; de wereld is mijn vaderland, de geheele menschheid mijne broeders. Ik heb hier een klein gedicht, dat ik u graag zou willen voorlezen: doch ik zal het maar liever laten. Het draagt tot titel: „De roode Vaan" en is opgenomen in de hier verschijnende „Knight of Labour". Ik zal het in mijn zak houden, omdat er al genoeg bewijsmiddelen voorhanden zijn.

Eén ding mag ik niet vergeten: de stembus. Edelachtbare, gij hebt van de beroemde „Law and Order League" in de V. S. gehoord. Zij is georganiseerd in Chicago, waar zij zich „Conservator's League Association" noemt. Het is een organisatie van rijke belastingbetalenden. Die personen komen eenvoudig en verklaren ronduit, dat zij de Ridders van den Arbeid en de arbeiders in het algemeen niet willen toestaan zich met behulp van de verkiezingen recht te verschaffen. Dat zijn hunne eigen woorden. Deze verklaringen hebben zij in de dagbladen, in verslagen van vergaderingen openlijk gegeven. Natuurlijk weet ik verder niets van hen. Edelachtbare, denkt gij ook niet, dat een man die niet in staat is zijn brood te verdienen — gij weet wat ik daarmede bedoel — dat zoo'n man verdoemd slechte vooruitzichten heeft door stemmen er boven op te komen; tenminste niet bepaald goede vooruitzichten. —

Nu nog iets van de Hooimarkt. Maar wat? Ik was naar Cincinnati sedert Zaterdagavond. 's Zondags vroeg en 's middags sprak ik bij een arbeidersparade en 8-uur-optocht en een picnic; men had mij daarvoor

laten komen. 's Maandags avonds ging ik terug naar hier en arriveerde Dinsdag morgen om 8 uur, begroette mijne vrouw, dronk koffie en ging wat slapen; om 10 uur wekte mijne vrouw mij en zeide:

„Zondag hadden wij een zeer belangrijke vergadering van kleermaakstertjes, die druk bezocht was. Ik heb daar gesproken. Zij willen zich graag vereenigen en ik vind, dat wij iets moeten doen om die arme meisjes te helpen en hun een werktijd van 8 uur zien te verschaffen, want het gaat haar slechter dan ieder ander arbeider. Het is zeer vermoeiend voor haar om aan de groote fabrieks-naaimachines te werken."

Zoo eindigde dat gesprek. Zij wees mij op het belang om een vergadering te houden en iets voor die meisjes te doen. Daarom ging ik de stad in naar Greif. Al zijn lokalen waren bezet. Het was toen de 8 uur werkstaking zooals ge weet: overal werden vergaderingen gehouden, nergens kon ik een lokaal krijgen. Ik had echter een zaal noodig om een huishoudelijke, geen algemeene, vergadering te houden, om geld te verzamelen, een besluit betreffende de kleermaakstertjes te nemen en een comité te benoemen om strooibiljetten te bezorgen, enz. Dat was alles. Ik besloot toen de kantoorlokalen der „Arbeiter-Zeitung" tot dat doel te gebruiken. Ik ging dus daarheen en liet tegelijkertijd de advertentie in het „News" plaatsen; in het nummer van 3 uur 's namiddags verscheen de oproeping. Zij vermeldde niet welk doel de vergadering had; er stond alleen in: „Gewichtige aangelegenheid". Om half acht verlieten

mijne vrouw, vrouw Holmes, ik en mijne kinderen, een meisje van 3 en een jongen van 6 jaar — gij hebt ze hier dikwijls jn de zaal kunnen zien — onze woning in de West-Indianastraat no. 245. Ondertusschen had ik 's middags laat op het kantoor der „Arbeiter-Zeitung" gehoord, dat er op de Hooimarkt een vergadering zou plaats hebben. De vergadering in 107 Vijfde Avenue was echter reeds bijeengeroepen; dus ik dacht, daar kan ik niet heen gaan.

Zoo bevonden ik, mijne vrouw, vrouw Holmes en mijn kinderen zich om half acht in de Halstedstraat. Twee verslaggevers zagen mij daar en dachten van mij iets nieuws te zullen hooren, daarom kwamen zij naar mij toe. Het waren reporters van de „Times" en van de „Tribune". De naam van de Times-man ben ik vergeten, die van de „Tribune" heet Heinemann. „Hallo, Parsons, wat voor nieuws? Ik weet niet. — Gaat gij naar de vergadering? Ik denk het wel. — Zult gij er spreken? Neen. — Waar gaat gij dan heen? Ik heb een andere vergadering hedenavond." Daarna maakten zij een schertsende opmerking. Ik gaf de eene — uit gekheid — een klap op den schouder, want ik was met beiden zeer goed bekend, en toen ging ik in hun gezelschap met mijn vrouw, vrouw Holmes en de kinderen naar de Vijfde Avenue. Toen ik aan nr. 107 kwam vond ik daar 4 of 5 vrouwen en 12 of 15 mannen. Het was half negen toen wij de zitting openden. De aan de orde zijnde zaken werden afgedaan. Toen wij bijna klaar waren kwam er een comité van de Hooimarkt en bracht de tijding

dat er daar niemand anders was dan Spies om te spreken; er waren veel menschen, 3 à 4000. „Stuur in elk geval een spreker! Kom mede, Parsons! Gij ook Fielden!" Wij stemden toe, de vergadering werd verdaagd en wij gingen heen: Vrouw Holmes, mijne vrouw, de kinderen en nog twee andere vrouwen. Deze 4 vrouwen en de kinderen stonden 10 voet van den wagen af toen ik sprak. Edelachtbare, houdt gij het voor mogelijk dat een man naar een bommenvergadering gaat onder zulke omstandigheden? Ik geloof het niet. Het is inderdaad niet aan te nemen. Het is boven allen menschelijken twijfel verheven, men kan zooiets niet voor onmogelijk houden, volstrekt niet.

Wat den anderen dag gebeurde weet gij reeds, daar ik bij het getuigenverhoor was. Ik zag, dat men die mannen in de gevangenis wilde brengen — men dreigde hen op de schandelijkste wijze. Ik verliet de stad. Ik ging naar Geneva (Illinois), bleef daar een paar dagen en logeerde bij mijn vriend Holmes. Daarna ging ik naar Elgin (Illinois), waar ik eveneens eenige dagen bleef. Vervolgens was ik in Waukesha, waar ik een betrekking als zetter kreeg en later als schilder; ik bleef daar 7 weken. Mijne gezondheid was geschokt, daarom wilde ik in een badplaats zijn; ik was daarenboven arm. Het huis waaraan ik werkte was slechts een halve straat van de bron af, ik had ontspanning en rust noodig en bovendien het geneeskrachtige water. Toen ik vernam, dat de dag voor de opening van het proces was vastgesteld, hield ik het voor mijne plicht hierheen te komen en het lot van mijne kameraden

te deelen, er mocht van komen wat er wilde. Ik gevoelde mij onschuldig; maar ik was bereid als 't noodig was het schavot te beklimmen en te sterven voor de goede zaak der menschheid, voor vrijheid en ondersteuning der armen, der verdrukten. Hoe ik terugkwam, dat te vertellen, zou belangwekkend zijn, maar het zou te veel tijd kosten om dat uit te leggen; daarom zal ik er over zwijgen. Ik ging van Waukesha naar Milwaukee. Ik nam de ochtendtrein van de St. Paul-spoorweg van Milwaukee naar hier; ik kwam hier 's morgens half negen aan, ging naar het huis van mijne vriendin, vrouw Ames in de Morganstraat, liet mijne vrouw komen, had met haar en mijne kinderen een onderhoud en gaf daarna Capt. Black kennis, dat ik er was en het proces wilde meemaken. Hij liet mij antwoorden, dat hij bereid was mij te ontvangen. Ik onmoette hem aan de deur van dit gebouw en wij kwamen in deze zaal. Ik werd voor dit gerechtshof gebracht. Ook nu nog heb ik geen berouw van dien stap. Ik geloof, dat ik nu klaar ben. Ik weet niet dat ik nog het een of ander te zeggen zou hebben. U Edelachtbare weet alles van dit proces wat ik er zelf van weet. Ik heb uw tijd in aanspraak genomen om u alles, alles te zeggen, niets verzwijgende of verbergende; mijn gedachten uitende en mijn gevoel lucht gevende, de waarheid sprekende, de zuivere waarheid. Ik ben aan dit misdrijf niet schuldig. Ik had met het Hooimarkt-drama niets te maken, ik wist er niets van. Ik ben er ook niet verantwoordelijk voor. Ik laat de beslissing aan U Edelachtbare over.